Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 63
Ljubljana, torek 17. marca 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št 190.
Računi pri pošt ček zavodih: Ljubljana št 11.842 Praha číslo 78.180. Wien št 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Telefon št 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Drzen političen umor v Hamburgu

Nemški ekstremisti so začeli med seboj obračunavati po vzoru bolgarskih makedonstvujuščih

Hamburg, 16. marca. d. Komaj 48 ur po atentatu policijskega narednika Pohla na vladnega svetnika Lassalyja je bil v Hamburgu izvršen nov političen zločin. Trije neznanci so ustrelili v avtobusu komunističnega poslanca Ernsta Henninga, ki se je vozil v soboto okoli 1 ponoči v spremstvu nekega svojega pristaša z avtobusom iz predmestja Vierlanden v Hamburg. Med potjo so vstopili trije moški, ki so se povsem mirno vsedli nasproti njemu. Med vožnjo so naenkrat skočili po konci, potegnili iz žepov revolverje ter obema zaklicali, naj dvigneta roke kvišku. Henning in njegov spremljevalec sta se temu odzvala. Napadalci so ga nato vprašali, če je komunistični občinski svetnik. Ko je imenoval svoje ime in pokazal zahtevano legitimacijo, so vzkliknili: »Prav tebe iščemo!« v naslednjem trenutku so vsi trije nanj ustrelili in Henning se je zgrudil mrtev na tla. Atentatorji so nato skočili iz avtobusa, ustrelili še parkrat od zunaj v avtobus in izginili v temi. Neka učiteljica, ki se je tudi vozila z avtobusom, je bila pri tem na nogi težko ranjena. Napadalcev, ki spadajo bržkone med desničarske radikalne kroge, doslej še niso izsledili.

Hamburg, 16. marca. g. Dva morilca komunističnega poslanca Henninga, namreč policijski uradnik Jansen in trgovec Bammel sta se sama javila policiji, tretji morilec Alois Keckmayer pa je bil danes popoldne v Hamburgu na cesti aretiran. Vsi trije so člani narodno-socialistične stranke.

Berlin, 16. marca, AA. Hamburška policija je aretirala vse tri narodne socialiste, ki so umorili komunističnega poslanca Henninga in ranili več potnikov v nekem avtobusu na poti v Hamburg. Eden izmed morilcev je bil nedavno odpuščen zaradi prevartnega političnega delovanja iz policijske službe. Hamburški narodnosocialistični voditelji so objavili komunike, v katerem ostro obsojajo ta grozoviti umor in naznanjajo, da so izključili iz narodne socialistične stranke vse tri omenjene člane. V Hamburgu so se včeraj in danes vršile velikanske demonstracije proti morilcem.

Časopisje nujno poziva oblasti, naj napravijo konec tem razmeram. Hamburški senat je prepovedal pohod narodnih socialističnih organizacij, ki bi se imel vršiti v kratkem.

V pruskem deležnem zboru je notranji minister Severing ostro obsodil dejanja politinčih ekstremistov in izjavil, da je izdal policiji nalog, naj v vsej Pruski odločno zatre vsa narodnosocialistična nasilja.

Novi spopadi

Berlin, 16. marca, AA. V Gelsenkirchenu na Westfalskem je prišlo do krvavega spopada med komunisti in narodnimi socialisti. Hudo ranjenih je bilo 7 narodnih socialistov in 1 komunist.

TRETJA KONFERENCA O CARINSKEM PREMIRJU

Že na včerajšnji otvoritveni seji so se pokazale take ovire, da je treba računati tudi z neuspehom sedanje konference

Ženeva, 16. marca p. Danes je bilo otvorjeno tretje zasedanje konference za carinsko premirje. V svojem otvoritvenem govoru je predsednik Colijn ugotovil, da konvencija o carinskem premirju ne bo uveljavljena s 1. aprilom, kakor je bilo prvotno določeno, ker je mnoge države še niso ratificirale.

Ženeva, 16. marca s. Na carinski konferenci Društva narodov, ki se je sestala danes dopoldne in ki ima izrazito evropski značaj, se je že na otvoritveni seji pokazalo, da so se glede uveljavljenja ženevske trgovinske konvencije od 24. marca 1930 pojavile velike težave. Predsednik Colijn je v svojem otvoritvenem govoru označil morebitno izjalovljenje trgovinske konvencije kot težko nevarnost za gospodarske odnošaje med državami. Po direktnih vprašanjih, ki jih je stavil na onih 11 držav, ki so konvencijo že ratificirale, je ugotovil, da nobena teh držav ne mara konvencije uveljaviti, dokler je ne bodo ratificirale tudi vse ostale države.

Avstrijski zastopnik Pflügl je sporočil, da bo Avstrija ratificirala konvencijo šele tedaj, ko bodo trgovinska pogajanja z Madžarsko, Češkoslovaško in Jugoslavijo dovedla do ugodnega zaključka in ko bodo vse sosedne države ter vse nasledstvene države bivše avstro-ogrske monarhije ratificirale konvencijo.

Zastopnik Nemčije je izjavil, da namerava Nemčija še ta teden storiti odločen korak v pravcu ratifikacije. Ravno sedaj se nahaja ratifikacijski predlog pred parlamentom. Nato so zastopniki Rumunske, Poljske in Estonske izjavili, da odklanjajo ratifikacijo konvencije brez pridržkov. Francoski delegat je poudarjal, da Francija z ozirom na gospodarsko krizo in z ozirom na to, da je leta 1927. sprejela carine na dolgi rok, ne more ratificirati konvencije brez znatnejših sprememb.

Kljub takim odklonilnim in pesimističnim izjavam zastopnikov skoro vseh držav je predlagal predsednik Colijn, naj se konvencija o carinskem premirju v vseh državah, ki so jo že ali jo bodo še v tem mesecu ratificirale, uveljavi s 1. aprilom, kakor je bilo to sklenjeno jeseni na drugem zasedanju carinske konference. Svoj predlog je tekom debate omilil v toliko, da bi se uveljavljenje izvršilo s pridržkom, ki upravičuje vsako državo, da uveljavljenje zopet prekliče, ako do določenega termina konvencije ne bi ratificirale in uveljavile tudi vse druge države. Toda tudi za ta kompromisni predlog Colijn ni mogel doseči sporazuma. Zato je treba računati z možnostjo, da bo tudi sedanje tretje zasedanje konference o carinskem premirju ostalo brezuspešno.

Henderson o carinski konvenciji

London, 16. marca. AA. Zunanji minister Henderson je na današnji seji parlamenta izjavil, da je angleška vlada na zadnjem zasedanju Društva narodov predlagala, naj države, ki so se udeležile konference za carinsko premirje, čim prej ratificirajo to konvencijo. Pozneje je več držav ratificiralo omenjeno konvencijo in predložilo Društvu narodov zadevne ratifikacije. Svet Društva narodov je odgodil razpravo o tem vprašanju, dokler ne bo pripravljalna komisija razorožitvene konference zaključila svojega dela. Ker se je to že zgodilo, bo Svet Društva narodov razpravljal o tem na svoji prihodnji seji.

Gospodarska konferenca srednjeevropskih držav

Dunaj, 16. marca. p. Dne 18. in 19. t. m. bo zasedala na Dunaju srednjeevropska gospodarska konferenca. Otvoril jo bo osebno avstrijski kancelar dr. Ender. Na dnevnem redu je razprava o načinu olajšav v medsebojnem trgovinskem prometu med srednjeevropskimi državami. Jugoslavijo bosta zastopala na tej konferenci bivši minister dr. Frangeš in direktor Milan Vorkapić iz Zagreba.

Krvava volilna borba v Bolgariji

Vladne stranke kratkomalo odstranjujejo opozicijske kandidate in voditelje – Ogorčenje v vrstah opozicije

Carlbrod, 16. marca. M. Potniki, ki prihajajo iz Bolgarije, pripovedujejo naravnost strahovite stvari o volilni borbi na Bolgarskem. Sodeč po teh vesteh je zavzela volilna borba v Bolgariji take oblike, kakršnjih zgodovina menda še ne beleži. Kandidati opozicije dobesedno izginjajo. Njihovi politični nasprotniki jih kratkomalo odvedejo in nihče ne ve, kam so izginili.

Tako je bil te dni odveden občinski odbornik zemljoradniške stranke v Raču Gligorije Banov. Neznanci so ponoči vdrli v njegovo stanovanje, ga zvezali, posadili na avtomobil in ga neznano kam odpelali. Poslanec Želevkov je o tem interpeliral ministrskega predsednika, toda Ljapčev je kratkomalo odgovoril, da o tem ničesar ne ve. Še istega dne je bil v Varni odveden opozicijski kandidat Zanev. Tudi o njem ne ve nihče, kje se sedaj nahaja. Na enak način je izginil tudi semljoradniški voditelj Marinov. Pretepi in poboji opozicijskih kandidatov so na dnevnem redu. Volilna borba je tako krvava, kakor še nikdar doslej, dasiravno je Bolgarija že znana po svojih volilnih metodah.

Opozicijski listi ostro žigosajo tako postopanje, vendar pa se oblasti za vse to ne zmenijo. Formalno uvedene preiskave ostanejo brezuspešne, dasiravno opozicijski listi navajajo celo imena storilcev, ki so iz vrst vladnih strank odnosno makedonstvujuščih.

(Glej tudi članek na 2. strani)

Pred novo stavko rudarjev v Angliji?

Zaradi splošnega znižanja mezd se je pričel med angleškimi rudarji nov pokret za proglasitev splošne stavke

London, 16. marca AA. Položaj v rudarskih revirjih Južnega Walesa je postal kritičen. Danes so se sestali zastopniki rudarjev v Cardiffu, ki so sklepali o proglasitvi splošne stavke. Rudarji so proti znižanju mezd, ki jih je odredil nevtralni sodnik.

Cardiff, 16. marca AA. Konferenca rudarskih delegatov iz Južnega Walesa je razpravljala o položaju po nedavni arbitražni razsodbi, ki določa splošno znižanje mezd. Mnogi delegati so imeli nalog, naj zahtevaje stavko. Voditelji strokovnih organizacij so proti takemu ekstremnemu nastopu in predlagajo, naj vlada imenuje nepristransko komisijo ki bo izvedla anketo, ali more premogovna industrija plačati zadostne mezde Rudarji so splošno za stavko, dočim se njihovi strokovni učitelji temu odločno upirajo. Popoldne konferenca še ni došla do sklepov.

Pomen rusko-turškega sporazuma

Carigrajski list o turško-ruskem pomorskem sporazumu — Okrepitev prijateljskega razmerja med Rusijo in Turčijo

Carigrad, 16. marca d. O sporazumu med Rusijo in Turčijo, ki sta ga 7. marca podpisala Tevfik Ruždi bej in ruski poslanik v Angori in ki se tiče omejitve oboroževanja na Črnem morju, je objavil te dni carigrajski list »Džumhurijet« članek, v katerem pravi med drugim:

»Podpis pomorskega sporazuma med Sovjetsko Rusijo in Turčijo ima velik pomen, ki je tem značilnejši, ker se je izvršil po podpisu pogodbe, sklenjene med Turčijo in Grčijo o omejitvi pomorskega oboroževanja na Egejskem morju. Obe pogodbi se tičeta pomorske varnosti. Na ta način nimamo razloga, da se bojimo kakih nenadnih napadov naših sosedov. Vsa sporna vprašanja z Grčijo so likvidirana, med nami in Rusijo pa obstoja prijateljstvo, ki izvira še od velike vojne in zaradi česar dejansko nimamo razloga, da se bojimo morebitnega povečanja njene pomorske sile na Črnem morju. Pri vsem tem obstoja pravilo, da si države medsebojno zagotovijo svojo varnost. To je bil razlog, zakaj so zavezniki iz velike vojne, Velika Britanija in Zedinjene države, sklenili med seboj slično pogodbo, čeprav so bile vezane že z nerazdvojnim in davnim prijateljstvom.

Pogodba, ki smo jo nedavno sklenili s Sovjetsko Rusijo, ne pomeni na naši strani pomanjkanje zaupanja v prijateljstvo sosedne republike. Ta pogodba samo potrjuje prijateljstvo, ki že obstoja, ter jamči njegovo neizpremenljivost.

Najvažnejša določba v tej pogodbi se tiče obveznosti obeh držav, da ne moreta povečati svojega brodovja, ako o tem druga druge ne obvestita šest mesecev prej.«

Izprememba v avstrijski vladi

Dunaj, 16. marca. d. Jutri bo seja ministrskega sveta, na kateri bo minister za kmetijstvo Thaler oficijelno sporočil svojo demisijo, ki bo že v teku dneva sprejeta od zveznega predsednika Istočasno bo sedanji predsednik zveznih železnic dr. Dolfuss imenovan za ministra za kmetijstvo, predsednik dunajske trgovske zbornice Ernest Streeruwitz pa za predsednika zveznih železnic.

Ustanovitev poljske ljudske stranke

Varšava, 16. marca. g. Že dalje časa pripravljana združitev vseh poljskih kmetskih strank se je izvršila včeraj. Nova stranka se bo imenovala »Ljudska stranka« ter nastala iz radikalne ljudske stranke, Piastove ljudske stranke in kmetske stranke poslanca Dombskega. Predsednik nove stranke je bivši ministrski predsednik poslanec Witos, ki se nahaja v zaporih v Brest-Litowsku.

Nadaljevanje pomorskih pogajanj v Londonu

Gospodarska pogajanja Italije in Francije – Sestanek pomorskih strokovnjakov v Londonu za končno formulacijo pomorskega sporazuma

Pariz, 16. marca č. Ves tisk komentira Grandijev govor ter ugotavlja, da je pričela prevladovati v fašističnih krogih tendenca za dosego pametnega sporazuma s Francijo, ker je pač mogoče na ta način dobiti mnogo več od Francije kakor s kakšnimi pretnjami. V kratkem se bo vršila cela vrsta konferenc med Rimom in Parizom. V Parizu so že dva dni predstavniki italijanskih gospodarskih krogov z De Michelisom na čelu. Francoski poslanik v Rimu Baumarchais je dobil od Brianda potrebna navodila za različna pogajanja z Italijo Predvsem gre za ureditev naslednjih zadev: statut za francoske delavce v Italiji o delavskem zavarovanju, vprašanje plovbe, revizija trgovinske pogodbe, izpremememba carinskih postavk, vprašanje kolonijalnega mandata, naseljevanje Italijanov v Tunisu, razmejitev med Tripolisom in Tunisom in končno olajšave za izvoz francoskega zlata v Italijo.

London, 16. marca AA. Reuter doznava, da se na pobudo Velike Britanije vrše pogajanja o sestanku strokovnjakov, ki naj bi bil v Londonu 19. marca. Strokovnjaki naj bi sestavili končno formulo pogodbe med Francijo, Anglijo in Italijo. Ko je bila ta pogodba prejšnji teden objavljena, so razglasili, da je to samo osnova za končno pogodbo. Zato se bodo vršila še nadaljnja pogajanja. Poučeni krogi trdijo, da se bodo teh pogajanj udeležili tudi odposlanci ameriške in japonske vlade.

V London bo prihodnje dni prispel ameriški senator Dwight Morrow, ki bo angleški vladi izročil spomenico o stališču Zedinjenih držav.

Rim 16. marca AA. Z najnovejšim pomorskim sporazumom vzpostavljeno prijateljstvo med Italijo in Anglijo bo dobilo viden izraz s službenim posetom angleške vojne mornarice v italijanskem pristanišču Spezia. Angleška sredozemska eskadra ima pravkar velike vežbe in odpluje na obisk v Italijo po veliki noči. Kakor pišejo pariški listi, pri tem obisku ne bodo sodelovale francoske ladje.

Berlin, 16. marca s. Tukajšnji politični krogi označujejo govor italijanskega zunanjega ministra Grandija kot zelo važen državnopolitičen dokument. V izvajanjih Grandija vidijo prognozo za nadaljnji razvoj razorožitvenega vprašanja.

Nevarnost poplav v južnih pokrajinah še ni minila

Sava v spodnjem toku še vedno narašča — Tudi Tisa grozi s poplavami — Varnostni ukrepi

Brod na Savi, 16. marca. č. Dasiravno Sava v svojem srednjem toku pada, še vendar v spodnjem toku znatno narašča, posebno še zato, ker so silno narastli njeni pritoki, predvsem bosanske reke. V Brodu je zabeleženo danes stanje vode 761 cm nad normalo. Deroča Sava prinaša s seboj velike količine lesa ter napravlja na obrežju znatno škodo. Kapetani savskih ladij imajo nalog, da plovejo mirno, da ne bi z močnimi valovi povzročali nevarnosti za nasipe. Seljaki so postavili straže na rečne nasipe. Oblastva pomagajo prebivalstvu kjerkoli morejo, da ga očuvajo pred prevelikim uničevalnim delom vode. Na mnogih krajih je promet znatno otežkočen, ker je onemogočeno nakladanje in razkladanje blaga. Zlasti nevarno so narastle reke Una, Vrbas in Utrina. Iz mnogih vasi prihajajo poročila, da je prebivalstvo v sila kritičnem položaju. Zlasti obstoja velika nevarnost, da bo pri Slavonskem Brodu porušila Sava še ne docela dovršene nasipe novega ribnika, v katerega so šele pred kratkim spustili za razplod 100.000 različnih rib.

Beograd, 16. marca. p. Po poročilih iz Sente je reka Tisa tako narasla, da je prestopila bregove in poplavila vso okolico Sente. Zelo ogrožen je železniški most, kjer pljuska voda že preko tira. Ker voda še vedno narašča, se boje, da bo poplava zavzela katastrofalni obseg. Oblasti so izdale primerne ukrepe. Na pomoč je bilo poslano tudi vojaštvo, da pomaga pri zgradbi zasilnih nasipov.

Beograd, 16. marca. p. »Politika« poroča iz Sremske Mitrovice, da Sava še vedno narašča. Poplavljeni so veliki kompleksi zemljišč. Vendar pa obstoja upanje, da večje škode ne bo, ker so manjši pritoki že pričeli padati. Iz Skoplja poročajo, da je prestopila reka Vardar svoje bregove. Prav tako javljajo iz Čuprije, da je prestopila bregove Morava.

Potresni sunki se še ponavljajo

Skoplje, 16. marca. p. V pretekli noči in danes popoldne so bili zabeleženi v okolici Djevdjelije slabši potresni sunki, ki pa niso povzročili znatnejše škode.

Atentat na sovjetskega zastopnika v Tokiju

Tokio, 16. marca. Snoči je bil izvršen atentat na sovjetsko-ruskega trgovinskega zastopnika Anikijeva. Ko je Anikijev šel s svojega stanovanja v predmestju Tokija, se mu je približal neznanec ter oddal nanj iz neposredne bližine tri revolverske strele. Vse tri krogle so zadele, vendar pa rane niso življenjsko nevarne. Atentator je pobegnil.

Tokio, 16. marca. s. Moški, ki je izvršil atentat na trgovskega svetnika sovjetskega poslaništva Pavla Anikejeva, se je sam javil policiji. Piše se Mobukatsu Sato ter je bil prej ravnatelj podjetja Hakusiyoko, ki je bilo zainteresirano pri ribarstvu v severnih vodah. Sato je označil kot motiv svojega dejanja način, kako sovjeti postopajo v konfliktu zaradi ribolovstva v Amurju.

Rumunska kraljica-mati v Beogradu

Beograd, 16. marca. p. Nocoj je prispela semkaj rumunska kraljica-mati Marija s princeso Ileano. V Beogradu ostaneta nekaj dni v gosteh našega kraljevskega para.

Slovo dr. Švegla od novinarjev

Beograd, 16. marca. p. Novoimenovani poslanik in bivši minister dr. Švegel je priredil sinoči poslovilni banket beograjskim novinarjem. Udeležili so se ga zastopniki vseh beograjskih listov, dopisnik »Jutra« in drugi odlični predstavniki našega tiska. Dr. Švegel se je v svojem govoru zahvalil novinarjem za naklonjenost, ki so mu jo izkazovali doslej ter naglasil, da bo tudi v bodoče ostal v najtesnejših stikih z našim tiskom.

Nemški poslanik na dopustu

Beograd, 15. marca. AA. Nemški poslanik v Beogradu von Hassl je danes odšel na dvotedenski dopust. Poslanik je odpotoval v Atene in Carigrad. Za njegove odsotnosti ga bo nadomeščal pri poslaniških poslih svetnik Hervindek.

Povratek ministra dr. Šibenika v Beograd

Beograd, 16. marca AA. Po odmoru na Hvaru in v Karlovcu je davi prispel v Beograd minister za kmetijstvo dr. Stanko Šibenik in prevzel posle.

Turški konzul v Skoplju

Beograd, 16. marca AA. Predsednik turške republike Gazi Mustafa Kemal paša je imenoval za konzula turške republike v Skoplju Alija Riza-beja, ki je bil dosedaj konzul turške republike v Berlinu.

Ameriški znanstvenik v Beogradu

Beograd, 16. marca p. V Beograd je prispel znani ameriški znanstvenik profesor v Misouri Samuel Brood.

Postaje za kontrolo sodov

Beograd, 16. marca AA. Na podlagi členov 4 in 8 zakona o ureditvi službe kontroliranja mer in dragocenih kovin je finančni minister sporazumno s trgovinskim ministrom določil tele postaje za kontrolo sodov v **dravski banovini:**

v sestavu oddelka kontrole mer v Celju: Brežice, Konjice, Kozje, Krško, Rogatec, Šoštanj, Sevnica, Slovenjgradec;

v sestavu oddelka v Ljubljani: Kočevje, Kranj, Kamnik, Litija, Novo mesto, Rakek;

v sestavu oddelka v Mariboru: Prevalje, Gornja Radgona, Ljutomer, Murska Sobota, Ormož, Ptuj, Slovenska Bistrica, Sv. Lenart;

v savski banovini v sestavu oddelka Karlovac: Črnomelj in v sestavu oddelka v Varaždinu, Varaždin.

Velik požar v Beogradu

Beograd, 16. marca. p. Danes opoldne je pogorela tovarna perila »Šumadija« v ulici Miloša Velikega. Ogenj je izbruhnil opoldne v času, ko so delavci odhajali z dela. V hipu je bilo vse poslopje v plamenih. Obstojala je velika nevarnost, da se ogenj razširi na sosednja poslopja. Gasilcem se je še le po večurnem trudu posrečilo ogenj omejiti in pogasiti. Škoda znaša nad en milijon ter je deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, bo ugotovila šele preiskava. Domnevajo pa, da ga je povzročila napaka v konstrukciji dimnika, vsled česar se je vnela strešna konstrukcija.

V Julijski Krajini

Vodilni švicarski list o življenju naših rojakov pod Italijo in o nevarnosti fašističnega postopanja za evropski mir

Znani švicarski dnevnik »Neue Zürcher Zeitung« priobčuje v svoji nedeljski izdaji pod naslovom »Nevarnost v Julijski Krajini« dopis iz Trsta, ki slika življenje naših rojakov v Julijski Krajini in opozarja na nevarnosti, ki jih ustvarja Italija s svojo nasilno politiko nad slovenskim življem. List ugotavlja, da živi v teh krajih pol milijona Slovencev in Hrvatov, ki so imeli še 1922. leta 678 osnovno-šolskih razredov s 46.000 učenci in 706 učitelji. Višje šolstvo, ki je v letu 1914. štelo 97 profesorjev in 1571 učencev, so Italijani že takoj ob aneksiji zaprli. Fašizem je oktobra l. 1923. uvedel splošni italijanski učni jezik ter tako z enim udarcem ubili vse slovansko šolstvo v Julijski Krajini. Do leta 1925. je bil dovoljen še fakultativen poduk materinskega jezika — po tri ure na teden —, potem pa je še ta odpadel in vsaka slovenska beseda je bila izgnana iz šole.

Dalje izvaja »Zürcher Zeitung«: »Usoden moment v zgodovini borbe za poitalijančenje Julijske Krajine tvori tudi lateran. pogodba. Zbudila je pri fašistih nado, da bo padla s tem zadnja trdnjava slovanskega jezika. V čl. 22 konkordata je namreč cerkev popustila v svojem starem načelu, da mora vsak dušni pastir učiti v jeziku svojih vernikov. Pristala je na fašistovsko zahtevo, da je uporaba državnega jezika za vse duhovnike obvezna. Vendar se fašistovske nade niso izpolnile. Vatikan je kljub svoji načelni uklonitvi ostal še vedno na starem stališču. Pokazalo se je, da lateranska pogodba ni premostila nasprotja med katolicizmom in fašizmom in boj za duše vernikov, zlasti za dušo mladine, se nadaljuje.«

»Fašisti so tedaj dvignili divjo gonjo proti slovenski duhovščini. Vedno bolj so pritiskali na Vatikan, naj nastopi proti slovenskim duhovnikom in naj jih zamenja z italijanskimi. Obenem je pa fašizem tudi sam podvzel silen napad na slovenski verski pouk; pri tem se je poslužil italijanskega učiteljstva. Ker so duhovniki prenesli verski pouk v cerkev in župnišča, kamor za enkrat edino še ni bila segla fašistična roka, so začeli učitelji sami učiti verski poduk v šolah in ga izrabljali v svoje svrhe. Otrokom so porazdelili italijanske molitvenike, slovenske pa so jim kratkomalo pobrali. Učili so jih italijanskih svetih pesmic, nato so jih pa vse skupaj odvedli v cerkev in jim ukazali peti italijansko.«

»Značilni za fašistične metode so dogodki ob sedanjih adventskih misijonih v Gorici. V stolni cerkvi se je pred preznimi kloomi vršila italijanska pridiga, medtem ko je bilo svetišče na Travniku, kjer se je vršil slovenski misijon nabito polno. Že prvi dan se je pojavila skupina fašistov pri slovenski propovedi in pozvala z medklici propovednika, naj govori italijansko. Ta jim je odgovoril, naj gredo oni, ki hočejo slišati italijansko pridigo, v stolno cerkev. Naslednjega dne so se pojavili fašisti v cerkvi v še večjem številu in so ponovili demonstracije. Naenkrat so ugasnile luči, električni vod je bil prerezan in slišati je bilo klice, da se pripravlja atentat na cerkev. Toda tudi poskus povzročiti paniko in na ta način pripraviti ljudi do tega, da bi zapustili cerkev, se je izjalovil zaradi hladnokrvnosti dušnega pastirja, ki je svoj govor mirno nadaljeval in pozval vernike, naj se ne umaknejo iz cerkve, marveč naj rajši, če treba, tudi umrejo mučeniške smrti. Pri razsvetljavi sveč se je propoved vršila do konca.«

»Podobne šikane se dogajajo dan za dnem in razumljivo je, da ustvarjajo zelo napeto ozračje. Položaj se je v zadnjem času tako poostril, da svetovna javnost o teh svareh ne sme več molčati. Ne samo zato, ker ni v vsej Julijski Krajini niti ene slovenske šole, niti enega slovenskega časopisa, ampak tudi, ker se ob tej meji pojavlja nevarnost. Jugoslovenska vlada sicer vedno duši izbruhe protiitalijanskega razpoloženja in se z največjo mirnostjo in miroljubnostjo brani italijanskih psovk in sramotitev. Vzrok za to gotovo ni prijateljsko razpoloženje proti Italiji, ampak spoznanje, da se sedanji odnošaji med obema državama nikakor ne smejo še poslabšati s hujskajočo časopisno gonjo.«

»Neue Zürcher Zeitung« zaključuje svoja izvajanja takole: »Za javno mnenje Evrope je najvažnejše, da na tej meji nastaja nova vojna nevarnost. Važno je pri tem tudi, da ima Julijska Krajina poleg obče tudi svojo posebno gospodarsko krizo. Nova meja je Trst in Reko odrezala od zaledja in kljub vsej vladni pomoči sta obe pristanišči gospodarsko popolnoma strti. Sušak pa, nekdaj samo neznatno reško predmestje, ki je pripadel Jugoslaviji, se je medtem razvil v cvetočo jugoslovensko luko. Če vprašaš italijanskega nacijonalista, kako bi se tem razmeram dalo odpomoči, bo odgovoril: samo tako da se Jugoslavija razbije in na njenem mestu ustvari več malih državic, ki bi bile odvisne od Italije. Če spojimo te nazore s celoto drugih vprašanj, kakor italijansko prodiranje v Albanijo, italijansko propagando za osvojitev Dalmacije, ki jo vedno imenujejo »Dalmazia italianissima«, delovanje italijanske diplomacije v vseh sosednih državah Jugoslavije, potem razumemo, da tukaj raste nevarnost, ki je ne smemo podcenjevati.«

Pred volitvami na Bolgarskem

Sofija, 13. marca.

Narodno sobranje se bavi že od prošlega tedna sem z državnim proračunom za proračunsko leto od 1. aprila 1931. do 31. marca 1932. Finančni minister Molov je v skoraj dve uri trajajočem ekspozeju opisal težki gospodarski položaj države v prošlem letu in ga nič ugodneje očrtal tudi za bližnjo bodočnost. Proračun za bodoče leto izkazuje 6 milijard in 400 milijonov levov dohodkov in ravno toliko izdatkov ter je napram pravkar potekajočemu proračunskemu letu nižji za približno 600 milijonov levov.

Vsa bolgarska javnost ve, da so sedanjemu Narodnemu sobranju dnevi šteti in da mu je vlada »Demokratičeskega Zgovora« namenila le še toliko življenja, da spravi z njim državni proračun kot vabo za bodoče volitve. Zato je razumljivo, da so razprave v Narodnem sobranju zelo burne in da gre boj opozicije proti vladi do skrajnih meja parlamentarnih možnosti. Ker ima vlada zanesljivo večino, se ji ni bati, da bi proračun ne bil odobren, toda opoziciji je razprava zelo dobro došla, da more v njej spraviti na dan vse grehe sedanjega režima. Za opoziciio je ta razprava kar najboljši uvod v predstoječo volilno borbo, ki bo gotovo zelo huda.

Z ozirom na bližajočo se volilno borbo se v bolgarski javnosti mnogo razpravlja tudi o vprašanju, ali bo krona poverila vodstvo volitev sedanji vladi »Demokratičeskega zgovora« ali ne. Prav posebno značilen je v tem pogledu uvodnik v današnji »Zori« iz peresa Bogdana Smilova, v katerem je rečeno da je bolgarsko javno mnenje odločno proti sedanji vladi in da pričakuje izpremembe. Naj se vlada ne sklicuje na prerogative krone v tem pogledu, kakor se ni sklicevala pred osnimi leti, ko je izvedla volitve in dobila ogromno večino. Danes, ko je vse javno mnenje proti tej vladi, bi pač bilo treba da državna glava poseže vmes in likvidira spor, ako se hoče izogniti temu, da sam narod vzame vlado v svoje roke, kar bi ne bilo nič drugega kot revolucija ali prevrat, pač po obliki, kakor se stvar izvede.

Ako se vodstvo volitev poveri »Demokratičeskemu zgovoru«, pravi člankar, bo prva posledica, da se narod razdeli v dva strogo ločena tabora. Ako »Zgovor« propade pri volitvah, je izključeno, da bi mogel v novem Sobranju sestaviti kvalifikacijsko vlado, ker bi nobena opozicijska stranka ne hotela stopiti v stik ž njim. Prvi korak vlade bi moral biti, da zahteva od krone razpust novoizvoljenega Sobranja. Če pa dobi »Zgovor« večino, ne bo mogel dolgo vzdržati na vladi, ker je javno mnenje odločno proti njemu in bi se njegov odpor še poostril zlasti zaradi načina izvajanja volitev, ki bi prinesel zmago »Zgovora«. V obeh primerih bi bila država vržena v neizvestnost z izgledi na splošne potrese in tudi morda neugodnostmi za samo krono.

Če se k takemu razpoloženju bolgarske javnosti dodajo potem še neprestane nevšečnosti s strani makedonstvujuščih, če njihovi glasili »Sloboda ili smrt« in »Makedonija« zopet napovedujeta nova obračunavanja med mihajlovci in protogerovci, češ, »naj ti odpadniki (protogerovci) pazijo, ker bomo za vsak zločin znali vračati z dvojno mero in ne bomo prizanašali ne zločincem ne pomagačem«, si je lahko predstavljati, kako težke, mučne čase preživlja bolgarski narod, ne toliko po lastni krivdi kakor po krivdi tistih, ki so se mu narinili za gospodarje.

Naša trgovinska pogodba s Češkoslovaško

V svoji izjavi o gospodarskih odnošajih ČSR je trgovinski minister Matoušek navedel tudi prve podatke o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in ČSR

Praški listi objavljajo daljšo izjavo češkoslovaškega trgovinskega ministra dr. Matouška, ki jo je podal novinarjem o gospodarskih odnošajih ČSR do sosednjih držav. V tej svoji izjavi se bavi dr. Matoušek tudi s pravkar zaključenimi trgovinskimi pogajanji med ČSR in Jugoslavijo ter navaja tudi podatke o sklenjeni trgovinski pogodbi, ki bo v kratkem podpisana. To so prvi podatki o vsebini nove češkoslovaško-jugoslovenske trgovinske pogodbe in so zaradi tega vzbudili v gospodarskem svetu splošno pozornost. Minister dr. Matoušek je med drugim izjavil:

»Češkoslovaška je v trgovinskih odnošajih z Jugoslavijo občutila pomanjkanje carinskih olajšav za nekatere svoje specialne proizvode, ki pa v pogodbah Jugoslavije z drugimi državami niso igrali glavne vloge. Nasprotno pa je Jugoslavija po odpovedi trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Madžarsko prišla v položaj, da od naših drugih trgovinskih pogodb na podlagi klavzule o največjih ugodnostih ni imela skoro nikakih koristi.

Pravkar sklenjena trgovinska pogodba med ČSR in Jugoslavijo nudi Jugoslaviji za nekatere agrarne pridelke carinske ugodnosti. Sem spadajo zlasti težke svinje, slive, grozdje, fižol, grah, zdravilna zelišča, perutnina, ribe itd. Vse to predstavlja važne jugoslovenske izvozne pridelke. Nadalje predvideva pogodba carinske olajšave za predelano blago kakor suhe slive, suho sadje, mezgo in stroilla. Poleg tega pa so v pogodbi vezane nekatere dosedanje češkoslovaške carinske postavke.

Češkoslovaška je s to pogodbo dobila carinske olajšave za pivo, suho cikorijo, vložene kumarce, nekatere platnene tkanine, preproge, odeje, pozamenterijo, pipe, specialno opeko, lese (carine prosto), porcelan, keramiko, lito posodo, žičnato steklo, votlo steklo in steklo za razsvetljavo, godbene instrumente ter izdelke malokovinske industrije. Razen vezave nekaterih obstoječih carin za razne druge izdelke se je doseglo tudi ugodno tolmačenje za tarifiranje čevljev (perforiranih in okrašenih), za valjano in pobakreno žico ter kočno ugodno diferencijacijo med obdelano in lito posodo, glede kristalnega stekla in znižanje pristojbin za mercerizirano blago in drugih carinskih dodatkov iz tekstilne skupine.

Za Jugoslavijo je tudi sklenitev veterinarske konvencije velike važnosti, ker jača njeno pozicijo kot izvoznika živine. Dasiravno tarifna pogodba ne izpopolnjuje vseh pričakovanj naše izvozne industrije, bo vsekakor veliko koristila poglobitvi medsebojnih trgovinskih in gospodarskih odnošajev. Upoštevati je pač treba, da je bila pogodba sklenjena v času, ki ni baš ugoden za taka pogajanja.«

Glede **odnošajev do Madžarske** je minister dr Matoušek naglasil, da je sedanje brezpogodbeno stanje le prehodno in da je obnova trgovinskih pogajanj le še vprašanje nekaj dni **Z Avstrijo** bodo pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe obnovljena 18. marca, med tem pa se že vrše razgovori med zastopniki avstrijske in češkoslovaške tekstilne industrije. Revizija trgovinske pogodbe z Avstrijo je v zvezi s splošno revizijo avstrijske carinske tarife.

Po atentatu na angleškega prestolonaslednika

Buenos Aires, 16 marca. č. Neuspeli atentat na angleškega princa je zbudil po vsej državi silno razburjenje. Vsa vpoštev prihajajoča policija je bila ojačena. Odrejena je cela vojska privatnih detektivov za čuvanje angleških princev. Vse ulice, kjer se vozita princa, prej neopaženo preiščejo. Tudi straža na angleškem poslaništvu je podvojena.

Prihod Patela na Dunaj

Milan, 16. marca. AA. Bivši predsednik indijske zakonodajne skupščine in namestnik Gandhija, Valabaj Patel, je v Genovi na potu na Dunaj izjavil italijanskim novinarjem, da v Indiji bojkot inozemskega blaga, zlasti tekstilnih proizvodov, ni popustil. Indijske tkalnice lahko producirajo vso Indiji potrebno količino tkanin. Razen tega hočejo z bojkotom preprečiti, da bi Indijo preplavljalo inozemsko blago.

Dunaj, 16. marca. s. Danes je prispel semkaj bivši predsednik indijskega parlamenta Patel, ki se bo pustil preiskati od zdravnikov.

Charlie Chaplin na Dunaju

Dunaj, 16. marca. d. Snoči ob 10. je Charlie Chaplin na skrivaj odpotoval iz Berlina s praškim brzovlakom na Dunaj, kamor je dospel danes ob 13.10. Vest o odhodu Chaplina je prišla popolnoma nepričakovano. Chaplin, ki je pri svojem prihodu v London in v Berlin, kjer so ga navdušene množice skoro zmečkale, doživel slabe izkušnje, ni o svojem odhodu obvestil nobenega človeka. Tudi berlinsko policijsko predsedstvo ni ničesar slutilo o njegovi nameri, pa tudi dunajske oblasti niso bile obveščene o njegovem prihodu. Charlie Chaplin potuje s svojim tajnikom mr. Robinsonom in s svojim slugo.

Dunaj, 16 marca. AA. Na svojem potovanju po Evropi je prispel semkaj Charlie Chaplin. Pripravili so mu nadvse prisrčen sprejem. Na vprašanje, kaj je napravilo nanj največji utis v Berlinu, je odgovoril, da je njegov poset pri Einsteinu, preden je odpotoval snoči iz Berlina. Bil je tako zatopljen v razgovor z velikim znanstvenikom, da je skoraj zamudil vlak.

Vzrok strupene megle v Belgiji

Bruselj, 16. marca. AA Izredna komisija, ki je imela nalogo, da doseže vzroke smrtonosne megle v dolini Moze je objavila poročilo, v katerem pripisuje krivdo te nesreče krajevnim oblastem v Liegu in industriji v omenjeni dolini, ki so zanemarili vse varnostne odredbe, da uničijo škodljive in strupene pline, uhajajoče skozi tovarniške dimnike.

Smola berlinske policije

Berlin, 16. marca. č. Direktor nemških državnih železnic je dobival v poslednjem času pretilna pisma z zahtevami, naj položi gotove vsote denarja na določeno mesto. Policija, ki je uvedla preiskavo, je svetovala direktorju, naj pošlje na odrejeno mesto del zahtevanega denarja v znesku 100 tisoč mark, da bi lahko izsledila lopove, ko bi prišli po denar. Direktor je to res storil, neznani lopovi pa so kljub največji pazljivosti policije dvignili denar in izginili brez sledi.

Papež proti protestantski propagandi

Rim, 16. marca. Pri sprejemu 1.500 italijanskih romarjev je papež ostro obsodil protestantsko propagando. Papež je dejal, da je protestantizem že obsodil cerkveni koncil v Efezu, čigar 1500 obletnico bo rimska cerkev proslavila v kratkem.

Snowden operiran

London, 16. marca AA Zakladnega ministra Snowdena so danes operirali. Operacija je zelo dobro uspela. Stanje bolnika je zadovoljivo.

Japonski teater v Ljubljani

Gledališka umetnost daljnega vzhoda je napolnila snoči opero do zadnjega kotička. Poleg apartnosti in krasote kostumov nam je ta moderniziran klasični teater 18. stoletja razodel visoko razvito japonsko umetnost. Trije različni komadi, spremljani z godbo so uprizorjene pravljice primitivno prvobitne, v katerih zmagujejo etične vrednote.

Igralci izražajo čuvstva duševnost tako dinamično, da lahko govorimo o popolnosti notranjega izraza tako v dejanju kakor mimiki. Klasično preračunane so te stilizirane simbolne slike, v katerih poizkuša igralec čim subtilnejše izraziti idejo. Bojne scene maščevanja niso moderno realistično zamišljene, temveč spominjajo na ples. Vsaka drama je bila strogo harmonična celota, v kateri je bil stil adekvaten vsebini. Občinstvo je goste za njihovo lepo igro nagradilo z iskrenim priznanjem. — J. K.

Zopet komunistična zarota v Grčiji

Atene, 16. marca. M. Policija je odkrila novo tajno komunistično organizacijo, ki je imela svoje centrale v Atenah in v Solunu. Organizacijo je vodil zdravnik dr. Sideritis v Atenah, ki je bil aretiran skupno z 20 drugimi vodilnimi člani, te tajne organizacije. Zarotniki so pripravljali atentate na razne vodilne politične ljudi in so nameravali vprizoriti državni preobrat, izkoriščajoč brezposelnost in neprilike, ki vladajo v potresnem ozemlju.

Krvav dež na Sardiniji

Rim, 16. marca. Današnji listi obširno poročajo o nenavadnem pojavu, ki so ga včeraj popoldne opazovali v Sacari na Sardiniji in v okolici Albana pri Rimu. Na nebu so se pojavili krvavo-rdeči oblaki, in kmalu nato se je vlil krvav dež. Ljudje so preplašeni opazovali ta nenavaden pojav, bežali v cerkve in molili. Krvavi dež je padal nad četrt ure, nato pa se je nebo zopet zjasnilo.

V Indiji izpuščenih 18.000 jetnikov

London, 16. marca AA. Na današnji seji spodnje zbornice je tajnik za Indijo Wedgwood Benn dejal, da so izpustili na podlagi sporazuma med podkraljem in Gandhijem 17.927 političnih jetnikov in 408 jetnic.

En poraz in ena zmaga Hajduka

Split, 16. marca č. Iz Antofagaste javljajo: Nogometno moštvo Hajduka je igralo doslej dve tekmi z reprezentanco države Chile. V prvem srečanju so Jugosloveni izgubili tekmo v razmerju 0:3, ker je igralo moštvo domačinov preveč surovo. Tudi sodnik je bil pristranski, in sicer v korist domačih. Včeraj v nedeljo je bila odigrana revanžna tekma ter je Hajduk premagal reprezentanco Chilea s 3:1. Jugosloveni so pokazali lepo igro, nad katero je bila publika izredno navdušena. Zlasti je bilo na tekmi mnogo naših izseljencev. Prihodnjo nedeljo igra Hajduk s klubom Colo Colo.

Za tesnejše zbližanje s Poljsko

V zadnjih letih se opaža v Jugoslaviji rastoče zanimanje za Poljsko in Poljake; vzporedno z njim gre tudi živahnejše zanimanje Poljakov za Jugoslavijo. Že lansko leto smo stopili precejšen korak naprej. Dalmacijo in Bled je obiskalo lani pet tisoč Poljakov, največje število gostov z Poljske, kar jih je kdaj prišlo v naše kraje. Če ga primerjamo s številkami prejšnjih let, vidimo nagel in visok zalet kvišku; kakor da bi nenadno nastopil pravi preobrat v naših stikih, oziroma v nazoru o potrebi teh stikov. Poljski dom na otoku Šolti, ki se mu v bližnjem času pridruži še drugi dom na Hvaru, je že danes viden steber novih stikov med Jugoslavijo in Poljsko. Ti stiki so na najvažnejšem področju, t. j. na gospodarskem, še dokaj skromni, vendar vsi znaki kažejo, da postaja tudi izmena gospodarskih dobrin živahnejša. Sicer pa je gospodarsko področje v medsebojnih stikih narodov najtrdovratnejše in preobrat na njem najpočasnejši, zato pa tudi najtrajnejši. Posebna agilnost se je v zadnjih letih, zlasti pa lani, pokazala na kulturnem področju, ki ima pri poglabljanju stikov med sorodnimi narodi vedno prvenstveno in največnejšo vlogo.

Tak pojav kulturnega zbliževanja, tiskovna manifestacija za tesnejše stike s Poljsko, je pravkar izšla marčna številka zagrebške revije **»Nova Evropa«**. Dokaj obsežni zvezek je v celoti posvečen Poljski. Prinaša prispevke iz prve roke; tako je uvodno besedo napisal sam predsednik poljske vlade Slawek, ki pravi med drugim: »S tega zrelišča ko je beseda o Jugoslaviji in Poljski, ki imata mnoge skupne interese in ki sta si medsebojno tako blizu, bo posledek te pobude tem večji in bo še tesneje strnil vezi, ki že vežejo oba naroda.«

Po svoji pestri in zanimivi vsebini je poljski zvezek »Nove Evrope« zares prikupen prispevek k celotnemu prizadevanju za utrditev tesnejših vezi med slovanskim severom in jugom. Izmed člankov v tej publikaciji omenjamo predvsem poziv k solidarnosti obeh držav iz peresa zunanjega ministra Zaleskega, dalje članek jugoslovenskega poslanika v Varšavi Branka Lazarevića, majhno študijo o Pilsudskem iz peresa enega največjih sodobnih poljskih pisateljev Juljusza Kadena-Bandrowskega, članek St. J. Paprockega o narodnih manjšinah na Poljskem, razpravo bivšega ministrskega predsednika in finančnega ministra Grabskega o poljski vasi, dr. A. Rosea o obnovi poljskega poljedelstva, člana V. Dreslerja o odnosih med Poljsko in Rusijo, prispevek dr. Boleslava Koskowskega o Poljski in Nemčiji in naposled pregled gospodarskih in trgovinskih odnošajev med Poljsko in Jugoslavijo, ki sta ga napisala poljski poslanik v Beogradu dr. Vaclav Babinski in znani narodno-gospodarski publicist dr. Ivo Bekn. Vmes med temi prispevki so še drugi, takisto zanimivi, vendar slika kajpak še zdaleč ni popolna; za njo pač ne zadostuje revialni okvir. Toda s to številko »Nove Evrope« je dana nova, resnobna pobuda k utrditvi stikov s Poljsko, in — če upoštevamo sedanjo razpoloženost v Jugoslaviji — lahko že danes zapišemo, da ta pobuda ne bo brezuspešna.

V Jugoslaviji in na Poljskem je danes lepa vrsta ljudi, ki so voljni zastaviti vse sile za medsebojno kulturno in gospodarsko zbližanje in razprestreti po vsej državi čedalje gostejšo mrežo društev, ki bodo skrbela za jugoslovensko-poljske stike, kakor imamo že precej časa taka društva (ligo) za zbližanje med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Ob tej priliki ko opozarjamo na tesnejše navezavanje stikov med slovanskim severom in jugom, ne bo odveč, če omenimo zanimivo pobudo znanega delavca na polju jugoslovensko-češkoslovaških stikov dr. Reismana v Mariboru, da se delo za zbližanje s Poljsko organizacijsko strne z že obstoječimi Jugoslovensko-češkoslovaškimi ligami. Kakor smo poučeni, namerava mariborska JČliga že storiti prvi konkretni korak v tem pravcu.

Kot nov dokaz rastočega zanimanja za Poljsko naj omenimo doslej še nezabeleženo vest, da »Vodnikova družba« pripravlja za svoje člane knjigo o Poljski, ki izide po vsej verjetnosti že v jeseni v več kot 20.000 izvodih in ponese zanimanje za poljski narod v najširše sloje našega ljudstva. Ni tudi nezanimivo, da poljska tekstilna tovarna v Kranju naznačuje tudi nove gospodarske vezi Poljske z našimi kraji.

Varšavski poslanik Branko Lazarević je v zgoraj omenjenem članku optimistično ugotovil velik razmah jugoslovensko-poljskega zbliževanja v zadnjih letih in pokazal, da se zlasti gospodarskemu svetu odpirajo v tej smeri lepi vidiki, ki jih je treba skrbno preiskati in prezkusiti vse, kar bi moglo koristiti emancipaciji obeh držav od neslovanskega, zlasti nemškega gospodarskega imperializma. Svoj članek je Lazarević zaključil z besedami, ki naj bodo tudi sklep našemu članku:

»Nič ga področja, ki se ne bi nudilo in vabilo v izobilju na delo za medsebojno spoznavanje in sodelovanje. Poljska in Jugoslavija imata za tako sodelovanje vse interese: od političnih tja do gospodarskih. V kolikor so bile doslej raziskane možnosti in odmerjene prilike, je vse govorilo za to, da je med nami polno reči, v katerih se dotikamo in še več točk, na katerih se naši interesi docela krijejo in ki zahtevajo, da se delo razširi in aktivnost ojači. To, kar je bilo doslej storjeno, opravičuje optimizem in nado, da se bodo vse vezi še poglobile in razširile. Rasna sorodnost, podobnost običajev in usode, skupnost interesov, kakor tudi močna volja, da se ohrani sedanje pravilno in pravično stanje v Evropi, vse zahteva, da čim silneje in čim bolje organizirano krenemo še dalje, zagrabimo še širje in globlje, obema narodoma v korist. Vse govori za sodelovanje.«

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Sprememba zakona o ureditvi zunanjega ministrstva

Beograd, 16. marca. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog zastopnika ministra za zunanje zadeve in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah §§ 12 in 30 zakona o ureditvi ministrstva za zunanje zadeve in diplomatskih in konzularnih zastopništev kraljevine Jugoslavije v inozemstvu z dne 25 marca 1930.

§ 12 določa v novi obliki med drugim: Sprejem pripravnikov v diplomatsko-konzularno stroko bo dvakrat na leto Ministrstvo za zunanje zadeve bo razpisalo vsako leto najdalje do 1 aprila natečaj za tolikšno število pripravnikov kolikor jih je za to leto predvidenih v proračunu. Oni, ki žele stopiti v diplomatsko konzularno službo, se morajo prijaviti ministrstvu za zunanje zadeve najdalje do 1 maja t. l. Svoji prijavi morajo priložiti vse potrebne listine za oceno svoje kvalifikacije. Prijavljeni kandidati morajo položiti izpit po vrstnem redu, na način in v času, ki ga določi predsednik izpraševalne komisije, najdalje do 1 junija. Če bi bilo prijavljenih več kandidatov, lahko minister za zunanje zadeve na predlog predsednika izpraševalne komisije ta rok podaljša do 1. julija.

Najdalje do 1. avgusta t. l. imenuje minister za zunanje zadeve iz vrst kandidatov, ki so položili izpit, določeno število pripravnikov, upoštevajoč pri tem vse okolnosti, predvsem vse osebne kakovosti, strokovne kvalifikacije in ocene izpita.

Za primer, da po izpitih ostanejo nekatera pripravniška mesta še nezasedena, razpiše minister za zunanje zadeve drugi natečaj najdalje do 1. oktobra za tolikšno število pripravnikov, kolikor je ostalo v soglasju s proračunom nezasedenih pripravniških mest.

O sestavi izpraševalne komisije in o izpitih bo minister za zunanje zadeve predpisal posebno uredbo. Kandidati, ki pri prvem natečaju niso položili izpita iz posameznih predmetov, ga ponavljajo samo iz onih predmetov, pri katerih so padli. Kandidati, ki so položili izpit, a niso bili imenovani za pripravnike, se bodo upoštevali gleed imenovanja po novem natečaju, ako izjavijo ministrstvu, da vztrajajo pri prijavi za vstop v diplomatsko konzularno stroko in ako med tem niso dovršili 30 leta.

Nove določbe § 30 zvišujejo število tajnikov od dosedanjih 38 na 42, število pripravnikov pa zmanjšujejo od 19 na 13.

Izvoz moke v Avstrijo

Beograd, 16. marca AA. Jugoslovenska zveza mlinov je naprosila ministra za trgovino in industrijo, naj se glede na trgovinska pogajanja med našo državo in Avstrijo zagotovi izvoz naše moke v to državo, bodisi v okviru kontingenta, bodisi da se zahtevajo one olajšave, ki jih je madžarska moka deležna v Češkoslovaški in v Avstriji.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, zmerno hladno, verjetno je poslabšanje vremena. — Situacija včerajšnjega dne: V severni in južni Evropi obstoja področje nižjega barometerskega pritiska, dočim je nad Alpami in srednjo Evropo relativno višji pritisk. V poslednjih 24 urah narasel jadranski maximum pritisk je v splošnem padel za 2 do 11 mm ter se je gibal med 748 do 750 mm. Jutranje temperature so se splošno dvignile za 1 do 2 stopinji razen v centralni Bosni in vzhodnih krajih. Največ je narasla temperatura v zapadni Hrvatski, in sicer od —2 do +12.

Dunajska vremenska napoved za torek: Nobena bistvena sprememba.

Naši kraji in ljudje

Določbe o ljudskem štetju v Jugoslaviji

Popisovanje dne 1. aprila v vsej državi — Vsi podatki bodo strogo uradno tajni — Delo popisnih odborov

Ljubljana, 16. marca.

V vsej Jugoslaviji se bo letošnjo pomlad izvršilo ljudsko štetje in sicer se bo popisalo ne samo prebivalstvo, temveč tudi kmetijska gospodarstva in domača živina po stanju opolnoči med 31. marcem in 1. aprilom. Določbe, ki se o izvedbi ljudskega štetja uradno razglaša, so naslednje:

Namen popisovanja je ta, da dobijo državna in samoupravna oblastva ter vse javne in privatne gospodarske, socialne in kulturne ustanove statistične podatke, ki so jim za uspešno delovanje neobhodno potrebni. Popisovanje je torej izredno važno delo, od katerega bo imel posredno korist vsak posameznik.

Zakon o popisovanju določa izrečno, da se smejo uporabiti pri popisovanju zbrani podatki samo za obče statistične namene in da se zlasti ne smejo uporabljati za kakršnokoli obremenjevanje prebivalstva, ne z davki, ne z dokladami. Čuvati se morajo kot stroga uradna tajnost. Zato se ni treba nikomur bati, da bi si mogel z odkrito navedbo od njega zahtevanih podatkov kakorkoli škodovati. Podatke bodo zbirali občinski popisni odbori potom popisovalcev. Zbrano popisno gradivo bodo predložile selske občine potom sreskih načelstev, avtonomna mesta pa neposredno državnemu statističnemu uradu v Zagrebu, ki bo gradivo zbral in uporabil v zgoraj omenjene namene.

Vsak pismen državljan je dolžan prevzeti popisovalno delo, ki mu ga bo poverilo občinsko ali državno oblastvo. Popisovalni organi so v času, ko opravljajo popisovanje, javni uslužbenci in uživajo kot taki posebno zaščito zakona. Upravičeni so vstopiti v svojem popisnem okolišu v vsako hišo in v vsako stanovanje in pregledati vsako poljedelsko gospodarstvo. Opremljeni bodo s posebno od občine izdano legitimacijo, v kateri bo točno opisano popisno področje in s katero se morajo izkazati.

Vsakdo je dolžan ,povedati resnico o vsem, kar bo od popisovalca vprašan. Kdor se izogne popisu ali zataji kako osebo v svojem hišnem gospodarstvu ali odreče podatke ali da neresnične izjave, nadalje, kdor bi pri takem kaznjivem dejanju pomagal ali oteževal popisovanje z razširjanjem neresničnih vesti, se kaznuje z globo od 10 do 500 Din, če pa globe v določenem roku ne plača, z zaporom od 1 do 20 dni. Odgovarja pa tudi za morebiti prizadejano škodo.

Enako se kaznuje popisovalni organ, ki ne bi varoval uradne tajnosti ali ki bi se sicer pregrešil zoper svoje dolžnosti.

Glede podrobne izvedbe ljudskega štetja na dan 1. aprila so važne naslednje uradne določbe: Za vsako osebo se morajo popisati natančni rojstni in domovinski podatki. Vsak družinski poglavar bo moral za sebe in za vso družino (ženo, otroke, sorodnike, ki jih ima pri sebi, in posle) povedati dan, mesec, leto in kraj rojstva ter domovinsko občino. Komur ti podatki niso znani in nima doma rojstnih listov ali izvlečkov iz rojstne matice ali drugih zanesljivih dokumentov, si jih mora najkasneje do 31. marca oskrbeti. Župni uradi bodo dajali posebna za ljudsko štetje prirejena potrdila za posamezne osebe ali za cele družine skupno. Dolžnost vsakega je, da si do 31. marca pri pristojnem župnem uradu preskrbi tako potrdilo, da bo mogel navesti popisovalcu zahtevane podatke. Komur ni znano, v katero občino je pristojen ter nima domovnice ali delavske (poselske) knjižice, naj se obrne v istem roku na županstvo, kjer se mu bodo dala potrebna pojasnila.

Pri kmetijskih gospodarstvih se bo popisala tudi površina zemljišč in sicer skupno po vsem obsegu kakor tudi ločeno po vrstah zemlje. Zato naj si kmetijski gospodarji pripravijo tudi posestne dokumente, kolikor jih imajo (posebne liste) ali naj pravočasno vprašajo pristojne urade. Pojasnila glede podatkov, ki bodo pri popisovanju potrebni, kakor sploh glede vseh stvari, ki se tičejo popisovanja, daje županstvo.

Pričakuje se, da se bo vsakdo zavedal obče koristnosti ljudskega štetja in da bo rade volje izpolnil dolžnosti, ki mu jih nalagata ta zakon in državljanska zavednost.

Potresi ne naznanjajo konca sveta

Mnenje berlinskega učenjaka o vzrokih potresa v Južni Srbiji

Dr. Herbert Lehmann, asistent geografskega zavoda berlinske univerze, je napisal v »Berliner Tageblattu« zanimiv članek o vzrokih zadnjega potresa v Južni Srbiji. Iz tega članka posnemamo naslednje misli:

Potresne katastrofe v južni Evropi, ki se v zadnjih letih prav očitno množijo, nam zastavljajo navidezno upravičeno vprašanje, da-li nas ne čaka doba velikih zemeljskih preobratov. Človeštvo je v svojem praznoverju vedno pripravljeno prerokovati iz kopičenja takšnih katastrof vsaj uničujoč vlom dotlej zvezanih prirodnih sil, če že ne konca sveta. Geolog, ki ima pregled čez večja obdobja zemeljske zgodovine, pa ve, da so se časi silnih zemeljskih revolucij izmenjavali z dobami evolucij. V zemeljske preobrate čez noč pa ne verjame več, kakor je verjela starejša geologija. Ve tudi to, da so vulkanski in potresni pojavi, ki povzročajo nenadne vidne spremembe zemeljske površine, omejeni na določene pasove zemeljske skorje.

Takšni pasovi so znani tudi na Balkanskem polotoku in so po eni strani ozemlja, ki se nižajo med dvigajočimi se gorskimi masivi (kakor v udornini Korintskega zaliva, v dolini Marice okrog Plovdiva itd.), ali pa ozemlja, kjer meji iz geološko mladih skladov obstoječa zemlja ob globoke morske kotline (kakor n. pr. v Meseniji na Grškem). So pa tudi ozemlja, ki so razmeroma varna glede potresov, n. pr. okolica Aten, ki ni še nikoli vidno trpela niti za najhujših potresnih katastrof v bližnjem Korintu.

Zadnji potres v Južni Srbiji je zadel ozemlje, ki ga potresi ne obiskujejo često in ki ni čutilo niti velikih potresov l. 1928. v Bolgariji in na Grškem. Vendar je ta pas geologom znan kot pas motenj, saj teče Vardar tu po sila razkosanem svetu; na vzhodu meji proti Rodopom, ki se počasi dvigajo, ne da bi jim vardarsko območje sledilo. Tudi južno od Rodopov je ozemlje, ki ne sledi njihovemu gibanju. V tem ozemlju, ki je s Povardarjem zvezano s številnimi zemeljskimi udornimi črtami, v katerih poteku leži tudi Dojransko jezero, domneva beograjski seizmografski zavod ognjišče potresa. Zaradi neenake gibalne tendence teh udornin in sosednih gorovij nastajajo napetosti v zemeljski skorji, ki se ob prilikah končajo z nenadnimi prelomi — in takrat so potresi.

Tako je bilo tudi zdaj, in ta potres tedaj ne pomeni, da so uničujoče sile udarile že v ozemlje, ki je bilo doslej varno pred njimi. Gre le za delo sil, ki obrazujejo Balkanski polotok že od terciarnih časov sem in v katerih poteku nima potres, kakršen je bil zadnji, nobene nadrejene vloge, čeprav pomeni takšen potres v kratkem človeškem življenju lahko strahovit dogodek. (Opozarjamo na prihodnjo številko ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«, ki izide že v četrtek in bo prinesla zanimivo serijo slik s potresnega ozemlja v Južni Srbiji.)

Puščavski pesek in beograjsko tlakovanje

Posledice rujavega snega in dežja v prestolnici — Cementiranje z nebes — Sklepi mestnih očetov

Beograd, 14. marca.

Kakor je bilo videti včeraj zjutraj, so menda sama nebesa sklenila, da tlakujejo naš Beograd po svojem načinu. Zapadel je čez noč nov sneg, ki pa ni bil bel, temveč rumenkasto-rjav, kakor da si ga pomešal s cementom. Ljudje so ga začudeno gledali in si niso znali razložiti te čudne prikazni. Najboljše pa je bilo pozneje, ko je začelo deževati in so bili silno reveži tisti, ki so imeli črne suknje, ne pa dežnikov. Kakor da si jih ometal z blatom. Tudi deževalo je rumenkasto-rjavo. Marsikdo je nalašč pohitel na meteorološko postajo ali na vseučilišče, da si je dal raztolmačiti ta pojav, ki pa ga ni opazoval samo Beograd, temveč so ga videli tudi v vsej prostrani okolici.

Je pač stvar taka, kakor je bila nedavno na Gorenjskem, o čemer je tudi poročalo »Jutro«. Puščavski prah je zašel sedaj nad Beograd, kar ni prav nič čudno, ko smo vendar imeli tamle v začetku tedna tako izrazit južni veter tako topel, kakor da smo že čisto sredi pomladi.

Pa pravijo sedaj, da je bilo to izpodnebno cementiranje povod, da so naši mestni očetje z vso hitrico zaključili snoči vprašanje tlakovanja ulic in sicer na način, ki bo precej hudo privil ono »Opšte građevinsko A. D.«, ki je za tlakovanje ulic uporabljalo preslabo betonsko podlago. In sprli so se mestni očetje, zaradi glasovanja v prejšnji seji, ker se je sedaj pokazalo v zapisniku, da je bilo razmerje glasov drugačno, kakor pa je bilo tedaj proglašeno. Nekdo je celo zahteval zapriseženje prič, ki naj bi potrdile, da je neki odbornik v resnici glasoval tako, kakor je sam izjavil, da je. G. župan Nešić je moral pripomniti, da mu je zelo neprijetno, da se mestnemu odborniku ne verjame, kar izjavlja, in da se celo zahtevajo priče.

Vsi štirje predlogi glede sprejetja tlakovanih ulic so bili odklonjeni, med njimi tudi dva od strani mestnega sveta (sorda). Končno, po kratkem odmoru, je bil sprejet novi predlog mestnega sveta, ki se je glasil, da se za devet ulic, ki jih je komisija ocenila, da niso izdelane po vseh predpisih, odbije poleg že določenega odbitka še 12 odst. dogovorjenega zneska. S tem je stvar rešena na način, kakor je dejal župan Nešić: »Beton bo vedno boljš. Tak je tehnični proces. Začetna kakovost ni taka, kakor smo jo mi hoteli in ne bo dosegla onega maksima, ki smo ga želeli doseči. Ali suknjo bomo imeli, čeprav fina ne bo. Zato pa ne gre, da bi vračali suknjo, temveč jo moramo sprejeti in pa nekaj odbiti.«

To se je zgodilo, ko so kolikor toliko pobetonirala Beograd že sama — neocsa.

Živahno delo kluba koroških Slovencev

Ljubljana, 16. marca.

V beli dvorani hotela »Uniona« se je v soboto ob 14. vršil prav dobro obiskan redni letni občni zbor Kluba koroških Slovencev, ki je pokazal, da delujejo naši koroški rojaki prav vztrajno in sistematično, čeprav se na zunaj o nastopu kluba malo čuje. Klub ne vodi kričeče propagande, marveč vrši mirno podrobno delo. Občnega zbora se je udeležilo nad 50 članov. Za mariborsko organizacijo koroških Slovencev je bil navzoč agilni železniški uradnik v pok. g. *Hochmüller*, ki je mnogim Tržačanom znan po svojem predvojnem delovanju. Celjsko organizacijo sta zastopala primarij dr. Rebernik in učitelj Reichmann, iz Brežic je prispel dr. Hudelist, iz Kamnika živinozdravnik Ravter in nadučitelj Horvat, iz Radovljice g. Spitzer in z Bleda zdravnik dr. Janežič.

Predsednik dr. *Urbanc* je podal pregledno poročilo o delovanju kluba. Lani je klub sodeloval pri sprejemu pevcev iz Loge vesi in Škofic, ki so prišli v Ljubljano novembra, dalje pri sprejemu koroških gasilcev iz Podjune, ki so se udeležili vseslovanskega gasilskega kongresa kakor tudi pri sprejemu Glasbenega društva iz Brnic v Zilski dolini. Sodeloval je pri prireditvi ob 10letnici prebiscita. Po poročilih funkcijonarjev klubove uprave se je razvila živahna debata o koroškem problemu. Pomemben govor je imel univ. profesor dr. Kušej, koroški rojak iz Libuč. Moramo si biti na jasnem, da klub ni organizacija kakih iredentistov in da koroški Slovenci lojalno upoštevajo mednarodno stanje, ki je bilo ustvarjeno na Koroškem po izvršenem plebiscitu, toda nihče nima pravice nam odrekati gojitve kulturnih stikov s koroškimi Slovenci. To ni samo dovoljeno po mednarodnem pravu, marveč je tudi naša dolžnost, saj Nemci povsod podpirajo svoje narodne manjšine. Nato je podrobno razpravljal o koroškem problemu s praktičnih vidikov. Občni zbor je nato podelil absolutorij staremu odboru, ki pa je bil z malimi spremembami zopet izvoljen.

Ljubljanski Čehoslovaki

Ljubljana, 16. marca.

»Československa Obec« je imela v soboto zvečer občni zbor v restavraciji »Zvezdi«. Predsednik g. Vaclav Skrušny se je v kratkem, zelo lepem govoru zlasti spominjal lani in letos umrlih članov ter dolgoletnih zaslužnih društvenih predsednikov gg. inspektorja Jana Ružičke in ravnatelja Františka Chvatala.

Ker so imeli zborovalci pred sabo tiskana poročila društvenih funkcijonarjev, kar je zelo praktično in bi bilo priporočati tudi drugim društvom, je odpadlo dolgotrajno čitanje. Po kratki debati je v imenu revizorjev poročal o izvršenem pregledu društvene blagajne in knjig g. Stanislav Hlušička in predlagal, da se odboru podeli absolutorij. Predlog je bil soglasno sprejet. Iz tajnikovega poročila posnemamo, da je imela Obec lani 265 članov, med tem 4 častne in 11 ustanovnih, sama pa je bila član šestih narodnih društev v Ljubljani in treh v Pragi.

V imenu šolskega odseka je poročal g. G. Jurasek o delovanju in uspevanju češke pomožne šole. V tekočem letu poseča to šolo 50 učencev. Šola ima dva oddelka, pouk se vrši dnevno. Med letom se vrše roditeljski sestanki, katerim pa doslej roditelji šolo obiskujoče dece niso posvečali posebne pozornosti. Po zaključku šolskega leta namerava šolski odsek poslati deco, ki se prijavi, na večtedenski oddih v čehoslovaško republiko, da se tam dodobra nauči materinskega jezika.

V debato je posegel tudi g. konzul Jos. Ševčik, ki je pozival člane, da bi se živo zanimali za češko šolo, starši pa da bi pridno posečali roditeljske sestanke. Za predsednika je bil izvoljen g. Vaclav Skrušny, za podpredsednika pa gg. Ferdinand Čermak in Edvard Škopek. Odborniki so po večini ostali stari, na novo so bili v odbor izvoljeni g. konzul Jos. Ševčik, podkonzul g. Al. Cihelka in g. dir. Jos. Vlach.

Razstava o najzanimivejši gori v državi

Beograd 16. marca.

Včeraj je otvorilo beograjsko Geografsko društvo v paviljonu Oficirskega doma zanimivo razstavo, ki prikazuje s slikami in drugimi pripomočki najzanimivejši del Dinarskih planin: Durmitor in njegovo okolico. Razstavo je otvoril univ. prof. dr. Pavle Vujević, materijal za razstavo pa je zbralo zagrebško planinsko društvo »Sljeme«. Vse to je bilo že razstavljeno v Zagrebu in je imela razstava velik uspeh. Obiskalo jo je 4000 ljudi, kar je rekorden poset za razstave te vrste. Največ slik je posnel zdravnik in geograf dr. Branimir Gušić z gospo Marjano, ki je lansko leto prispeval zanimiv poučen članek s krasnimi slikami o svojevrstni skupini gorskega sveta Durmitorja za geografsko številko naše tedenske revije »Življenje in svet« (knj. 7., št. 20. str 544 — 547), na kar čitatelje še posebno opozarjamo.

Durmitorsko gorovje je v Črni gori med Pivo in Taro ter je poleg svoje divje romantike zanimivo tudi zaradi tega, ker je na njem — 1500 m — najvišja naselbina v naši državi, vas Žabljak. Na Durmitoru so se med vojno skrivali črnogorski begunci pred avstrijsko okupacijo in so imeli tam najvarnejše zavetje. Turistika v tem divjem gorovju se razvija šele nekaj let in so prva pota utrdili Sljemenaši. Na pobočju Durmitora živi tudi diven narod, iz katerega je zajel znani pisatelj črnogorskih anekdot, Mićun Pavičević, najlepše motive. To so Pivljani in Drobnjaki, silni junaki in veliki dobrodušneži.

Po otvoritvi razstave je zvečer v dvorani beograjske Ljudske univerze predavala o Durmitorju gospa Marjana Gušićeva ter je svoje predavanje ponazorila z lepimi skioptičnimi slikami. Vsa prireditev je lep zgled, kako je treba propagirati planinske lepote posameznih gorskih kompleksov v Jugoslaviji.

Danes velika premiera!

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer

Najlepši govoreči film v tej sezoni!

KATICA NAGY · FRANZ LEDERER

Za smeh in zabavo skrbi

Szöke Szakall

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Vabimo

cenjene dame in gospode na ogled naše velike zaloge MODERNIH POMLADANSKIH PLAŠČEV.

Jamčimo najcenejši nakup.

DRAGO GORUP & CO., Miklošičeva cesta 16, I. nadstr.

Nagla smrt dveh zagorskih delavcev

Žrtev pomanjkanja in napornega dela — Nesrečna usoda rudniškega strojnika

Zagorje, 16. marca.

Naše prebivalstvo je pretresla nagla smrt dveh rudniških delavcev. V četrtek je prišel na nočno delo 18-letni Rudolf Bašelj iz Lok. Komaj eno uro je delal, pa so ga že prijeli tako hudi želodčni krči, da je moral z delom prenehati. Zjutraj so ga z vozom odpeljali na materin dom na Loke, že popoldne pa je v hudih bolečinah umrl. Smrt je tem bolj tragična, ker je fant podpiral mater-vdovo in še par sester pa tudi brata, ki je brez službe. Vzrok bolezni je bila slaba hrana in naporno delo. Pokopali so ga v nedeljo popoldne ob veliki udeležbi občinstva in delavskih tovarišev, ki so s 6 venci spremili pokojnika mnogo prerano k večnemu počitku.

Druga žrtev nepričakovano nagle smrti je bil 50-letni oženjeni strojnik Karel Razboršek. V petek je bil še v službi, pa je tožil, da ga v grlu nekaj duši. V soboto je vzel bolniški list in šel k zdravniku, ki je odredil, da se bolnik odpelje v bolnico v Ljubljano. Ob 15 je prišel v bolnico bratovske skladnice po spise pa je na enkrat tako oslabel, da je dobro uro nato izdihnil, baš ob času, ko bi se z vlakom moral odpeljati v Ljubljano. Pokojnik je prišel malo pred vojno iz Amerike, kamor se je nameraval zopet vrniti. Toda namesto povratka preko morja je moral zaradi nastopa vojne odriniti k vojakom. Bil je vso vojno na fronti in je najbrž tudi tam dobil kal bolezni, katere posledica je bila hitra smrt. Pokopali so ga v ponedeljek popoldne.

Razburjenje škoduje . . .

zato uživajte samo

kofeina prosto zrnato kavo **KAVO HAG**

Roparski napad pri belem dnevu

Z gorjačo nad mlekarico — Napadalec je brezposeln delavec in družinski oče

Trbovlje, 16. marca.

V soboto okrog poldne se je vračala domov v Praprotno 41letna samska mlekarica Marija Urbajsova. Ker je bil ravno plačilni dan, je imela pri sebi tudi nekaj denarja, ki ga je dobila za mleko. Na potu med dnevnim kopom »Nežo« in Pleskim ji je prišel nasproti neznan moški z debelo bukovo gorjačo v roki. Srečala sta se in ko je napravila še par korakov, je naenkrat dobila po glavi hud udarec, ki jo je takoj podrl na tla. Ko se je zopet dvignila, je odložila palico, na katero se je upirala na strmi poti, in zagrabila za napadalčevo gorjačo. Začela sta se ruvati, nakar je pobral napadalec mlekaričino palico in začel z njo udrihati žensko po glavi, da jo je ponovno zbil na tla. Onesveščeni je odvzel 116 Din, potem pa zbežal v gozd, ker so se že bližali delavci, ki so čuli vpitje Urbajsove.

Delavci so našli močno ranjeno Urbajsovo onesveščeno in so jo odpravili v bolnico, dogodek pa javili orožnikom, ki so pričeli takoj z zasledovanjem zločinca. Proti večeru so videli orožniki na kraju zločina pohajati moškega, ki se jim je zdel takoj sumljiv in so ga aretirali. Mož je vse tajil. Ko pa so ga konfrontirali z Urbajsovo, je ta v njem spoznala napadalca. Spoznala je tudi stotak, ki so ga našli pri njem. Pod težo dokazov je napadalec priznal. Mož je 38letni Peter Kotnjak, doma iz Kovka pri Dolu. Bil je nekaj časa zaposlen pri Dukićevem podjetju, zadnjo dobo pa je brez posla. V Kovku ima kočo in nekoliko zemlje. Je oženjen in ima 3 otroke. Uklenjenega so odpeljali orožniki v zapore v Laško. Svoje dejanje je Kotnjak motiviral s tem, da je *brez zaslužka in se nahaja v veliki bedi*. Poškodbe Urbajsove so težke.

Vedno nova razkritja o Laknerjevi družbi

Prostodušne izpovedbe Jakoba Jančarja — Podatki z dežele — Razprava bo najbrž tajna

Ljubljana, 16. marca.

Poleg že znanih tovarišev morilca Laknerja se je družil z njim na vlomilskih in tatinskih pohodih tudi neki Jakob Jančar, ki so ga varnostni organi poleg drugih spravili za rešetke že pred tedni. Jančarja je zaslišal te dni preiskovalni sodnik in se je izkazal še mladi fant izredno odkritosrčen. Z Laknerjem, Lampretom in Fertičem se je seznanil lani. Shajali so se največkrat v Ljubljani in se zadrževali po ljubljanski okolici, prav radi pa tudi na Dolenjskem, kjer so vedno našli največ prilik za tatvine in vlome. Jančar je priznal, da se je udeležil tudi vloma v župnišče v Šmartnem na Dolenjskem, kjer pa jih je prepodil hud pes in so morali oditi brez plena. Nekega dne so se namenili v Sneberje pri Ljubljani, da poizkusijo srečo. Ponoči so se vtihotapili pri »Tinčku« v stanovanjsko sobo, kjer so našli v nekem predalu 400 Din. Jančar je sodeloval dalje tudi pri vlomu v neko hišo v Dobu pri Domžalah, kjer se je splazil v hišo Lakner in ukradel 190 Din.

Na podlagi zaslišavanja Laknerja in njegovih komplicev je odredil preiskovalni sodnik, da se zaslišijo pri okrajnem sodišču v Krškem Laknerjevi starši in pa krojač, ki je prvi prijavil Laknerja orožnikom. Preiskava o zločinih Laknerja in njegove družbe bo trajala zaradi obilice materijala in vedno novih zločinov, o katerih pošiljajo ljudje z dežele razna pojasnila, in poročila najbrže še več mesecev. *Razprava pred petorico sodnikov pa bo najbrže tajna, ker so vsi člani družbe še mladoletni.*

Pri želodčnih in žolčnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, izpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnenju k bljuvanju učinite 1—2 čaši naravne **»Franz Josefove« vode** temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo **»Franz Josefovo« vodo** radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh specerijskih trgovinah.

Primorskim rojakom

Ljubljana, 16. marca.

Društvo »Soča« v Ljubljani sporoča, da se v Kazini nameravana tradicijonalna prireditev, določena na 18. t. m., ne bo vršila ta dan, ker je bilo društvo na tozadevno vprašanje uradno obveščeno, da se bodo vršile molitve za versko svobodo naših narodnih bratov na dan Sv. Jožefa v stolnici sv. Nikolaja ob 9.30 in ne kakor je bilo objavljeno, na dan 22. t. m.

Zato prosimo vse člane društva »Soče« in vse primorske rojake, da se udeleže teh molitev v stolnici na praznik sv. Jožefa. Ob 9.30 bo pridiga, pri kateri se prebere poslanica nadškofa dr. Bauerja o zatiranju naših bratov, ob 10. bo slovesna pontifikalna sv. maša, nato pa litanije sv. Jožefa z blagoslovom. — Društvena prireditev se bo pa vršila še le po postnem času, v soboto, 11. aprila. Do sedaj odposlana vabila veljajo torej za ta dan.

Predsedstvo »Soče«.

Smrt stare kmečke pevke

Kresnice, 15. marca.

Včeraj je umrla po vsej okolici znana in priljubljena Janeževa Urša. Stanovala je na gričku nad postajo, doma pa je bila prav za prav v vseh hišah. Prav rada je namreč zahajala k sosedom, ki jim je bila vedno dobro došla zaradi svoje zgovornosti. Največji njeni prijateljčki pa so bili kresniški otroci. Teta Urša, kakor so jo imenovali, jim je pravila najlepše pravljice, teta Urša jih je učila starih pesmi. Najrajši je pela — v mlajših letih je bila pridna cerkvena pevka — one pesmi iz dobrih starih časov o »Jerpergvanju v Betlehumu«, o »Rožah cartanih« in podobnih.

Urša Jakopičeva kakor se je pisala, je preminila v čestiti starosti, bližala se je že devetemu križu in je bila ena naših najstarejših občank in najstarejše dekle v naši fari pa menda tudi v vsej banovini. Nedavno se je prehladila in je morala v postelj, katere ni več zapustila. Vedno je imela dovolj obiskovalcev in tolažnikov, zlasti pa so jo radi posečali otroci. S smehom je vzela na znanje prošnjo dobrodušnega malčka: »Teta Urša, če boš umrla, ali ti bom lahko daroval venec?«... Bodi dobri ženici ohranjen blag spomin!

Primorske novice

V deželnem zboru se je čula pritožba, da opravljajo zvezni in deželni uradniki doma razna dela, ki pripadajo drugim poklicnim skupinam, in tako pospešujejo brezposelnost. To se odpravi in iz javnih služb se izločijo vpokojenci. Namerava se zmanjšati število deželnega uradništva.

V deželnem kulturnem svetu se je poročalo o napredovanju sadjereje v deželi. Velikemu številu kmetovalcev je olajšala sadjereja gospodarstvo in dobiček sadjereje iz lanskega leta se ceni za 20 milijonov. Država je lani živahno podpirala koroško sadjerejo in pospeševala prodajo, tako da se je dobilo za sadje več nego na Štajerskem ali v Jugoslaviji.

Iz Pliberka je šel razglas v okolico, da je prišel neki veletržec z Dunaja in da bo nakupil več težkih volov. Kmetje naj jih priženejo v Pliberk. Oskrbeli so si živinske potne liste in prignali vole v Pliberk. Tisti napovedani trgovec se je res pojavil in ponudil tako nizke cene, da so ga kmetje ogorčeno zavrnili in odgnali vole domov. Pred odhodom so povedali kmetje, da že pride čas, ko bodo obračunali s svojimi znanimi pliberškimi »prijatelji«.

Danes premiera! Najlepši film te sezone! Film globoke, nežne ljubezni, veselja, humorja, petja in lepote! — Velefilm, o katerem piše vsa kritika z navdušenjem!

Veličanstvo ljubezen

V glavni vlogi KATICA NAGY

naša slavna filmska zvezda iz Subotice

Partnerji: Franz Lederer, Szöke Szakal, Gretl Theimer, Adele Sandrock

Kot novost najnovejši Paramountov zvočni tednik!

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer. Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

* **Odlikovanje češkega znanstvenika.** Nj. Vel. kralj je v priznanje kulturnega dela za Jugoslavijo rednega profesorja na Masarykovi univerzi dr. F. Kolačka odlikoval z redom sv. Save III.

* **Za podkonzula USA v Zagrebu** je na mesto g. V. B. Lovriča, ki je podal ostavko, imenovan g. Robert Felner.

* **Predavanja za učitelje.** Za učitelje osnovnih šol se bodo priredili tridnevni tečaji iz pedagogike in sicer v Beogradu od 23. do 25. marca, v Zagrebu od 26. do 28. marca, v Ljubljani pa od 30. marca do 1. aprila. Na teh tečajih bodo predavali trije profesorji-pedagogi, delegati centralnega instituta za odgojo in pouk v Berlinu, o moderni osnovni šoli. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se udeležencem tečaja dovoli potreben dopust. Priprave za tečaj v Ljubljani bo izvršila sekcija UJU.

* **Poset češkoslovaških turistov na Jadranu.** Zveza češkoslovaških potniških uradov v Pragi je razvila živahno akcijo za poset dubrovniške rivijere. Preteklo soboto je prispel v Dubrovnik tajnik zveze, da se sporazumi s tamkajšnjimi hoteliri o sprejemu češkoslovaških gostov, zlasti pa večjih skupin, ki nameravajo posetiti Dalmacijo.

* **Razpust društev.** Kraljevska banska uprava Dravske banovine je razpustila Udruženje samostojnih obrti oblačilne stroke za Slovenijo v Ljubljani in Podporni sklad za primer smrti ali druge nezgode Društva orožniških upokojencev za Slovenijo v Ljubljani, ker že več let ne delujeta in nimata pogojev za pravni obstoj.

* **Zakon o občnem upravnem postopanju.** V tem zakonu, ki ga je izdala Tiskovna zadruga v XLVI. snopiču svoje zbirke zakonov, naj se popravi nastopno: V § 1[illegible] naj se glase pod 3. prve tri besede: če odrejena ali.« V prvem odstavku § 160. mora stati med oglatima oklepajema samo: § 1. Naslovna vrsta tik pred § 161. se mora glasiti pravilno: 1. Izvršitev po drugih osebah. V zadnjem stavku tretjega odstavka v § 162. mora stati namesto § 24. pravilno § 34.

* **Problem združitve občin.** Iz Konjic smo prejeli: Dopisnik gosp. I. B. trdi v »Jutru« od 14. t. m. v razpravi o gornji zadevi, da je na ministrski konferenci v Celju izjavil finančni minister g. dr. Švrljuga, da se občine ne bodo združevale proti njihovi volji. Ta trditev je stvarno popolno točna. Izjave pa ni dal finančni minister ampak tedanji minister pravde g. dr. Srškić Milan, ki je na moja tozadevna izvajanja in predlog izrecno pristal. Sicer pa je članek g. I. B. povsem precizen, stvaren in jasen prispevek za tretirano zadevo. Pripomnil bi, da je proti združenju mestnih, trških in zdraviliških občin s kmetskimi odpor na obeh straneh. So pa primeri, v katerih bi kazalo izvesti korekture občinskih mej. Tako n. pr. stoji trška bolnica na lastnem teritoriju tik ob občinski meji, njena izolirnica poleg nje pa že v sosedni občini. — Jereb Rado.

* **Novi grobovi.** V ljubljanski bolnici je včeraj zjutraj po daljšem bolehanju umrla ga. Toni Pajničeva. Pogreb bo jutri ob pol 16. izpred bolniške mrtvašnice k Sv. Križu. — V Prekmurski ulici 4 v Ljubljani je včeraj umrl nadučitelj v p. g. Karel Trost. Pogreb bo jutri ob 17. izpred hiše žalosti k Sv. Križu. — V Mariboru so umrli: v nedeljo v Orožnovi ulici 20-letni trgovski pomočnik Anton Kos; na Pobrežju 33-letna posestnica Frančiška Hergamasova; na Gornji Radvanjski cesti pa 58-letna žena ključavničarja Magdalena Maherjeva; včeraj pa je umrl v splošni bolnici 58-letni upokojeni železničar Štefan Leskovar iz Slovenske Bistrice in je bil tja prepeljan. — V celjski bolnici je umrl v soboto 48-letni posestnik Anton Orač od Sv. Štefana pri Šmarju, v nedeljo 15-letna rejenka Marija Jurejeva iz Škofje vasi pri Celju, včeraj pa 57-letni dninar Franc Pencl iz Marije Reke pri Šempavlu pri Preboldu in 42-letni rudar Mihael Kapla iz Brnice pri Hrastniku. Dalje je v Celju umrl v nedeljo zvečer v starosti 59 let ekonom mestne občine g. Josip Marn. Pokojnik je bil v Celju kakor tudi v vsej okolici in Savinjski dolini obče znana in priljubljena oseba. Pred vojno je služboval kot vratar na tukajšnjem kolodvoru in ni nikdar tajil svoje narodne zavednosti, zaradi česar je moral tudi trpeti preganjanje. Po vojni je stopil v pokoj in je bil član občinskega sosveta, od januarja 1920 pa je vršil posle občinskega ekonoma. Društvo železniških upokojencev vabi člane iz Celja in okolice k udeležbi pri pogrebu, ki bo danes ob 17. — Včeraj ob 9. dopoldne je v skladišču pri vojašnici v Gaberju pri Celju na tragičen način nenadoma preminul v starosti 38 let g. Otmar Križ, pešadijski kapetan I. razreda, ki je bil dodeljen na službovanje tukajšnjemu vojnemu okrožju. Pokojnik je bil med tovariši kakor tudi med celjskim prebivalstvom izredno priljubljen kot prijeten družabnik in dober tovariš. Zapušča žalujočo vdovo in dvoje majhnih otrok. Pogreb bo iz celjske začasne vojaške bolnice. Težko prizadetim rodbinam naše sožalje, pokojnim pa ohranimo časten spomin!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
16. marca 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4 relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm

Ljubljana: 7. 759.1, 3.0, 85, NNE 2, 10, dež, 0.1. Maribor: 7. 758.7, —1.0, 93, W 2, 5, —, —. Mostar: 7. 750.3, 12.0, 65, N 6, 10, dež, 0.5. Zagreb: 7. 759.3, 2.0, 86, SE 2, 10, —, —. Beograd: 7. 757.3, 2.0, 92, NW 4 10, —, —. Sarajevo: 7. 756.6, 3.0, 85, ENE 6, 10, dež, 4.0. Skoplje: 7. 753.3. 11.0, 92, W 1, 10, dež, 30.0. Kumbor: 7. 749.7, 14.0, 94. mirno, 10, dež, 30.0. Split: 7. 750.2, 11.0, 72. NE 10, 2, dež, 6.0. Rab: 7. 751.8, 10.0, 83. NE 2 10, dež, 3.0, Vis: 7. 48.7, 9.0, 94, NE 6, 10, dež, 2.0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 6.8, v Mariboru 5.1; najnižja temperatura v Ljubljani 2.1, v Mariboru —3.0, v Mostaru 9.0, v Zagrebu 2.0, v Beogradu —3.0, v Sarajevu 3.0, v Skoplju 10.0.

Solnce vzhaja ob 6.11, zahaja ob 18.8, luna vzhaja ob 5.53, zahaja ob 16.12.

Zapeka — lenivost črevesja

so vzrok mnogim boleznim. 4—6 ARTIN-dražej, vzetih na večer, omogočajo drugo jutro normal. izpraznjenje

ARTIN

Zavoj za 8 Din — zadostuje za 4—6 krat.

* **Naši v Ameriki.** V svoji angleški prilogi je clevelandska »Ameriška domovina« nedavno objavila zanimivo poročilo o filmski igralki v Hollywoodu Lauri La Plante. Njeno sliko prinašajo vsi večji ameriški časopisi. Omenjena umetnica je Slovenka po svoji materi, ki živi z njo skupaj v Hollywoodu. Materino dekliško ime je bilo Turkova. V Clevelandu ima mati brata. Stric Turk pravi, da je Laura tipično slovensko dekle. — V La Salleu je smrt ugrabila rojaka Hrovata, ki je bil zaposlen v tamkajšnjih okoliških premogovnikih. Na severni strani mesta si je postavil lično hišo. Pljučnica ga je položila v prerani grob. Po rodu je bil iz Regerče vasi pri Novem mestu. Zapušča ženo in osem otrok. — V Jolietu pa je umrl Anton Maček, ki zapušča ženo Barbaro in eno hčerko. V Ameriko je prišel iz Št. Petra na Dolenjskem. — V sanatoriju v Nopemingu je izdihnila Terezija Arničeva, ki je dve leti bolehala za tuberkulozo. Po rodu je bila iz Luč v Savinjski dolini. V Ameriko je prišla leta 1921. — V Duluthu je umrl Franc Judnič, star 70 let, doma iz Bele Krajine. — V Clevelandu so umrli Janez Prešern, star 46 let, doma iz vasi Luže pri Kranju, ki je bival v Ameriki 22 let; Martin Alič, star 41 let, doma iz Notranje gorice pri Ljubljani v Ameriki je bil 18 let, zapušča ženo in dvoje otrok, Josip Zupančič po rodu iz Podturna pri Toplicah, J. Košir, doma iz Smrečja pri Vrhniki. — V naselbini Krayn je preminil Jožef Naglič, rojen leta 1887, v Dobračevem pri Žireh. V Ameriko je prišel leta 1907. Zapušča ženo in sedem sinov, v stari domovini pa starše, tri brate in dve sestri.

* **Pri štirih porodih devet otrok.** Te dni je neka seljanka s Sarajevskega polja povila v sarajevski bolnici trojčke. Vsi so zdravi. Zanimivo je, da je ta seljanka že trikrat rodila dvojčke tako, da je pri štirih porodih svojega moža razveselila z devetimi potomci, ki so vsi živi in zdravi.

* **Bratec odstrigel prst sestrici.** Iz Radovljice nam pišejo: V Predtrgu pri Radovljici se se pri Prešernovih poleg matere v sobi igrali domači otroci. Osemletni bratec je imel svojo štiri mesece staro sestrico Dolfko v naročju, okoli obeh pa je stopical štiriletni Janezek. Naenkrat je otročiček močno zakričal. Mati, ki je prihitela pogledat, kaj se je zgodilo, je vsa prestrašena opazila, da je Janezek odstrigel prstek sestrici. Starši pazite na otroke!

* **Osemdeset ovc zgorelo.** V Trebištu v okolici Ohrida, je v nedeljo v hiši kmeta Dane Moflavića nastal požar, ki je upepelil hišo in hlev. V hlevu je zgorelo nad 80 ovc

* **Ne sme v gostilno.** Okrajno sodišče v Ložu je s pravomočno razsodbo leta 1886. rojenemu, v občino Stari trg pri Rakeku pristojnemu posestniku Antonu Okolišu na Spodnjih Poljanah prepovedalo zahajanje v gostilne za dobo od 20 februarja 1931. do 20. februarja 1933.

* **Tango »Melanholija«,** komponiran po gdč. Mikekovi Vilmi iz Ljubljane, je izšel v samozaložbi in je dobiti skoro v vseh knjigarnah v Ljubljani, v trgovini Modic in pri založnici sami. Cena 8 Din za komad.

ITO zobna pasta najboljša!

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Bolni na gihtu in revmatizmu

ne morejo zadosti prehvaliti edinstveno učinkovanje TOGAL-TABLET. Ako jih vzamete pravočasno, izginejo takoj pojavi bolezni. Neškodljive za želodec, srce in ostale organe. En poizkus napravite v lastnem interesu, toda zahtevajte samo TOGAL! Ni nič boljšega ! V vseh lekarnah 4074

Najlepši okras vaše sobe so **povečave** vaših posnetkov od plošč in filmov, katere vam dovršeno napravi drogerija **KANC** 255 **Ljubljana — Maribor**

* **Zahvala.** Vsem svojim prijateljem in znancem iz Trbovelj in drugod, ki so me ob moji 70letnici počastili s čestitkami osebno ali pismeno, izrekam po tej poti najtoplejšo zahvalo. — Jože Goropevšek, posestnik v Trbovljah.

Iz Ljubljane

u— Za »Vnebovzetje« je izdal »Maribor« programno knjižico s slikami P. Hugolina Sattnerja, dirigenta Gašpariča, vseh treh solistov ge. Lovšetove, tenorista Živka in baritonista Neralića ter vsega zbora s predsednikom županom dr. Juvanom. V brošurici je točno besedilo »Vnebovzetja«, članek o Hugolinu Sattnerju s seznamom vseh njegovih del in nekaj zgodovinskih podatkov o društvu. Knjižica je po 4 Din v Matični knjigarni, kjer se dobivajo tudi vstopnice. Obisk jutrišnjega koncerta najtopleje priporočamo, saj se bo izvajalo drugo najpomembnejše Sattnerjevo delo, ki je obenem prvi slovenski oratorij. Društvo »Maribor« pa je takih kvalitet, da to delo lahko izvaja z velikim umetniškim uspehom. Posebno so še vabljeni vsi ljubljanski pevci, da izkažejo pozornost tovarišem s severne meje in jubilantu.

u— Iz gledališča. Drevi ostane dramsko gledališče zaradi gostovanja v Celju zaprto. Abonenti reda B imajo jutri prvo reprizo poljske drame »Dom osamelih žena«. — V oper ponovijo drevi za red A »Luizo« z go. Zlato Gavellovo, »Snegurka«, opera ruskega komponista Rimskega-Korzakova, bo prihodnja novost v naši operi. Naslovno partijo bosta peli izmenoma ga. Zlata Gavellova in ga. Ribičeva. Muzikalno vodstvo ima dirigent Neffat, režijo pa g. Primožič. Nove kulise so izdelane po načrtih g. Uljanščeva, kostumi pod vodstvom višjega garderoberja g. Polaka. 50 letnico smrti Musorgskega in 175 letnico rojstva odnosno 140 letnico smrti Mozarta počasti ljubljanska opera konec t. m. z operama »Boris Godunov« in »Cosi fan tutte. — V petek bo gostovala v drami nedvomno ena najboljših slovanskih gledaliških umetnic, gospa Hübnerjeva, članica Narodnega divadla v Pragi. V svoji domovini pa tudi izven meja Češkoslovaške uživa velik sloves. Predstava »Sveti plamen«, v kateri bo igrala glavno vlogo, bo izven abonmana.

18. III. – »Vnebovzetje«

u— Zvočna matineja šaloiger z miško Miki. ZKD bo priredila na Jožefovo zabavno matinejo za mladino z veseloigrami, v katerih nastopa slovita miška Miki. Odrasli in mladina bodo z veseljem gledali priljubljeno miško v raznih situacijah in bodo z veliko zabavo sledili njenim komičnim avanturam. Za uvod bo najnovejši zvočni tednik in sledile bodo Mikine komedije: Feliks na Oceanu, Feliks je lokav, Čarobne pastete, Micky in vila ter Medvedji ples. Predstava bo v Elitnem kinu Matici na Jožefovo ob 11. in nato še v petek in soboto ob pol 15. ter slednjič v nedeljo ob 11. Staršem in mladini toplo priporočamo.

u— Veseloigro »Extemporale« ponovi Šentjakobski gledališki oder na Jožefovo. Besedna in situacijska komika sta na višku Vse dosedanje predstave so bile izredno dobro obiskane. Posetniki naj si že v predprodaji zasigurajo prostore. Vstopnice so pri g. Milošu Karničniku na Starem trgu.

u— Proračunska seja občinskega sveta bo v petek 20. ob 5. popoldne. Razprava bo absorbirala menda samo eno sejo.

u— Društva prijateljev humanistične gimnazije redni občni zbor bo v četrtek 26. t. m. ob 16. v konferenčni sobi III. državne gimnazije. Dnevni red: poročilo odbora; samostojni predlogi; slučajnosti. Člani iskreno vabljeni.

u— Francoski institut vabi na sestanek in predavanje v petek 20. t. m. ob 21. v Narodnem domu. G. prof. Fournet bo govoril o francoskem literarnem gibanju v Švici.

u— Pevsko društvo Ljubljanski Zvon javlja članom in prijateljem, da bo imelo letni občni zbor v ponedeljek 23. t. m. ob pol 20. v društvenih prostorih Gajeva 2.

u— Organizacija diplomiranih tehnikov (Krajevna skupina v Ljubljani) poziva vse absolvente višjih oddelkov Tehniške srednje šole, ki so brez posla, da se javijo osebno ali pismeno na naslov: Arko Franc, Ljubljana, Gradišče 13.

u— Obrtniško društvo v Ljubljani obvešča ljubljanske obrtnike (ce), da se zborovanje na praznik sv. Jožefa 19. marca t. l. ne vrši.

u— Odbor kluba absolventov trgovskih akademikov vabi vse člane na družabni večer z malim predavanjem, ki se bo vršil v torek ob 8. zvečer v salonu pri Mraku na Rimski cesti.

u— Zdravstveno stanje Ljubljane. V mesecu februarju je bilo v Ljubljani rojenih 146 otrok od teh 6 mrtvih (72 moških, od njih 3 mrtvorojeni, in 75 žensk, med njimi 3 mrtvorojene). Umrlo je v februarju 76 oseb, od teh 45 moških in 31 žensk. Tujcev je v ljubljanskih bolnicah in zavodih umrlo 29, od njih 15 moških in 14 žensk. V februarju je bilo mestnemu magistratu prijavljenih 17 primerov nalezljivih bolezni, od njih 3 primeri paratifusa, 3 škrlatinke, 9 davice in 2 šena. V splošnem je zdravstveno stanje Ljubljane letos prav povoljno.

u— Zelje na ljubljanskem trgu. Včeraj so okoličanke pripeljale na ljubljanski trg 10 škafov dobrega kislega zelja. Prodajale so ga po 3 Din za kg. Zeljarska pravda pred okrajnim sodiščem se bo v najkrajšem času obnovila. Za zaključno razpravo proti trnovskim zeljarjem vlada splošno veliko zanimanje. Doslej sta se vršili že 2 razpravi. Mestni magistrat ima predložiti okrajnemu sodišču natančno poročilo o tržnih cenah za čas od oktobra do decembra lani.

u— Zaprta za tovorni promet bo Tržaška cesta na Viču od srede 17. t. m. do nadaljnjega od odcepa Ceste I. v Rožno dolino (milarna) do Ceste na Brdo (pri cerkvi), ker se bodo nadaljevala dela za električno cestno železnico. Tovorni promet se bo vršil preko Rožne doline.

u— Mlade smreke za vrtove. Iz mestne gozdne drevesnice se bodo po ugodni ceni oddajale ½ do 1 in pol metra visoke smreke za pomladno saditev. Reflektanti naj se čimprej zglase pri gozdnem pazniku v Tivoliju (gospodarsko poslopje) ali pa med uradnimi urami na magistratu v sobi 21.

u— Vino ga je zapeljalo. Mestni ubožec Avgust B., je menda res rojen pod nesrečno zvezdo. Včeraj mu je kazalo, da bo nekaj zaslužil, a še to se mu je izjalovilo. Iz mestne ubožnice so ga namreč poslali na Grad stražit nekega mrliča in so mu obljubili plačilo. 65 letni možakar se je tega tako razveselil, da je brž odrinil na pot in mimogrede na pol litra dalmatinca. Nato se je odpravil dalje, a tako naglo, da mu je na Poljanski cesti spodrsnilo. Pri padcu se je hudo pobil in je šel zaslužek rakom žvižgat. Namesto na stražo k mrliču je moral razočarani Gustl v bolnico.

u— Z bičevnikom po ženi. Gostilničar N. R. iz Vodmata se je odpeljal v nedeljo v družbi svoje druge, mlade žene in že odraslimi hčerkami iz prvega zakona na Brezovico, kjer so v gostilni pri Remžgarju posedli okrog mize. Vsa družba je bila kmalu dobre volje, na večer pa že kar predobre. Na lepem so padle neke sitne besede in mahoma je zavzela vsa družina stališče proti mačehi. Prepir se je kmalu hudo razvnel in je naposled stari mož pograbil bičevnik ter ženo tako neusmiljeno pretepel, da je skoro obležala. Na voz je nato naložil samo hčerke in se odpeljal v Ljubljano. Po ženo pa je moral reševalni avto, ki jo je pripeljal v bolnico.

u— Pretep v gostilni. V neki gostilni na Smartinski cesti se je razvnel včeraj hud pretep med nekim gostom in 25 letnim zidarskim delavcem Sulejmom Ahmedovićem, ki je že nekaj časa sitnaril okrog miz. Gost je naposled rabil nož in Ahmedovića ranil na glavi, da so ga vsega v krvi spravili v bolnico.

u— Tri nesreče. 13 letna Cvetka Brajerjeva, hči delavca iz Tesarske ulice 3, se je včeraj zjutraj polila s kavo in se močno oparila po životu. Delavec Jože Podbevšek, zaposlen v tovarni v Zalogu, je delal včeraj zjutraj na odru in mu je padel na glavo težak tram, ki ga je hudo poškodoval. Posestnikovega sina, 32 letnega Franceta Zdravje iz Iške vasi je včeraj dopoldne podrl na Ižanski cesti težak tovorni avto. Zdravje je vozil voz, naložen z opeko in se je nesreča pripetila pri ogibanju. Avto mu je hudo poškodoval obe nogi. Kosti so nalomljene.

Tradicijonalna DOMAČA VESELICA (Hausball) **S. K. ILIRIJE** v soboto 21. t. m. v vseh gornjih prostorih KAZINE. 4254

Za preproge nespremenljiva **SMYRNA VOLNA** TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg št. 1. 1848

Iz Celja

e— »Glavni dobitek« v Celju. Drevi ob 20. gostujejo v Mestnem gledališču člani ljubljanske drame z Lipahovo komedijo »Glavni dobitek«. Vstopnice naj občinstvo nabavi že v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek, da ne bo navala pri večerni blagajni.

e— Predavanje prof. dr. Ilešiča. Jutri ob 20. bo predaval v veliki dvorani Narodnega doma univ. prof. dr. Fran Ilešič o Poljski in o Pilsudskem. Vabljeni vsi narodni krogi!

e— Obrtniški dan bo praznovalo Celjsko obrtništvo v četrtek takole: ob 8. maša v župni cerkvi, ob 10. zborovanje v Obrtnem domu. Referiral bo g. dr. Josip Pretnar, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani. — Občni zbor Obrtnega društva se v soboto zaradi zaprek ni mogel vršiti in je preložen na soboto 28. t. m. ob 20.

19. III. – »Vnebovzetje«

e— Mestni kino bo predvajal drevi ob 20.30 zvočni velefilm »Vihar na Montblancu«. Predigra je Paramountova zvočna enodejanka. Že popoldne se bo isti spored predvajal ob pol 16. za celjske osnovne in meščanske šole, ob 17. pa za gimnazijo, trgovsko in rudarsko šolo.

e— Mestno parno in kadno kopališče bo odprto na veliki četrtek, na veliki petek in na veliko soboto ves dan od 7. do 19.

e— O žepatjih na sredpostnem sejmu je policija prejela v soboto še dve prijavi. Posestnici Mariji Pristovnikovi je ukradel neznan žepar na Glavnem trgu 960 Din, posestniku Francu Turnšku s Podvrha pri Braslovčah pa je izginila z njegovega konja 150 Din vredna odeja.

e— Žrtev povodnji. V sredo 11. t. m. ponoči sta se narasli Savinja in Voglajna razlili tudi v spodnjem delu Zavodne v okolici Skalne kleti. Posebno veliko škodo je povzročila blatna voda v stanovanju upokojenega poštnega uradnika Antona Paula. Hudo mu je poškodovala pohištvo in drugo imetje, popolnoma pa je uničila lepo knjižnico, ki je predstavljala visoko vrednost. Škoda še ni ocenjena.

Iz Maribora

a— 60 letnico rojstva slavi danes v Smetanovi ulici g. Josip Nekrep, hišni gospodar in podjetnik. Uglednemu možu tudi naše čestitke.

a— Obrtniški praznik. Mariborsko obrtništvo proslavi 19. marca ob 9. dopoldne svoj praznik v Narodnem domu z naslednjim sporedom: Ob 9. prihod obrtništva in obrtniškega naraščaja, pozdrav predsednika društva gosp. Kvasa, nagovor prof. Finka, voditelja obrtno-nadaljevalne šole, predavanje obrtno-zadružnega nadzornika, g. Ig. Založnika in g. Zadravca Jakoba, posestnika parnega mlina v Središču.

a— Iz gledališča. Danes se bo ponovila Finžgarjeva »Veriga«, ki je dosegla priznan uspeh. — Opereta pripravlja Kalmanovo »Cirkuško princeso« v režiji g. Trbuhovića. — Na Jožefovo se bo uprizorila vesela burka »Odgodena noč« zadnjič. Za njo imajo abonenti pravico do polovičnih dramskih cen. Kdor še ni videl te veselogre, naj ne zamudi poslednje prilike.

a— Tujski promet v Mariboru. V prvi polovici marca je bilo v Mariboru priglašeni 814 tujcev, od teh 248 inozemcev (od teh 138 oseb z Dunaja, 19 iz Gradca in 9 iz drugih inozemskih mest).

a— Obmejni promet v februarju 1931. V februarju je prišlo v Jugoslavijo preko naše severne meje (čez Šentilje, Ćmurek, Dravograd, Prevalje, Radgono in Hodoš) 5599 tujcev od teh 2264 Jugoslovenov, 2242 Avstrijcev 589 Čehoslovakov, 236 Nemcev in 268 državljanov drugih držav. Odšlo pa je na istih točkah iz Jugoslavije v tem mesecu 4941 oseb, od teh 2502 Jugoslovena, 2186 Avstrijcev, 467 Čehoslovakov, 198 Nemcev in 288 državljanov drugih držav. Celotni promet na naši severni meji je torej znašal v februarju 11.180 oseb.

a— Tranzitni promet v januarju in februarju kaže naslednjo sliko: Maribor-Rakek 1238, Rakek-Maribor 773, Prevalje-Maribor 304, Maribor-Prevalje 439, Prevalje-Labud 1123 in Labud-Prevalje1472.

a— Gibanje nalezljivih bolezni v Mariboru. V času od 8. do 15. t. m. je bilo mestnemu fizikatu prijavljenih 21 novih primerov obolelosti na nalezljivih boleznih. Od teh je 20 primerov hripe (2 smrtna) in 1 primer šena.

a— Peki v Mariboru znižali cene kruhu. Na zborovanju, ki so ga imeli v nedeljo pekovski mojstri v Mariboru in ki je mestoma poteklo zelo burno, je bil po daljši debati sprejet sklep, da uvedejo peki z včerajšnjim dnem znižane cene kruha v smislu banske odredbe. Cena belemu kruhu je sedaj 4, poprej 4.50 Din, črnemu pa 3.50 Din poprej pa 4 Din za kg.

a— Beračenje otrok in pohajkujoče mladine po hišah, trgovinah in gostilnah je vedno češče. Otroci beračijo z nabiralnimi polami, katere napišejo sami, s prodajanjem cvetlic, mladina pa navadno z izgovorom, da nima jesti itd. Tako nabran denar se uporablja za sladkarije, igrače, kino in cigarete. Pogosto se dogaja, da ti mladi ljudje odklanjajo od strank ponudeni kruh, ker hočejo denar. Tudi dela se branijo, ker se zanašajo na podpore. Stranke, pri katerih se oglašajo taki berači, naj dosledno odklanjajo vsako podporo in jih prijavijo po možnosti najbližjemu stražniku ali pa mestnemu socialnemu političnemu uradu na Rotovškem trgu 9.

a— Iz bioskopov. Grajski kino: »Gozdarjeva Krista«. Od četrtka dalje: »Dijak prosjak«, Hans Heinz Bollmann, Jarmila Novotna. — Union kino: Še danes: »Otok izgubljenih«. Od srede dalje: Na zapadni fronti 1918. — Apolo kino: Samo v četrtek: Harry Piel. Njegov najboljši prijatelj.

a— Še nepojasnjen uboj o priliki veselice. 23. februarja 1930. se je vršila v Golobovi gostilni v Bistrici pri Mariboru veselica gasilnega društva, pa tudi v sosednji Hodnikovi gostilni je bila veselica. Gostje obeh veselic so zahajali iz gostilne v gostilno. Ko so bili zvečer že vsi precej okajeni, je prišlo med obema strankama gostov do prepira, katerega so se udeležili 24 letni posestnikov sin Josip Vute iz Slemena, 28 letni posestnikov sin Ivan Obreznik iz Bistrice, 23 letni Konrad Podgornik iz Ruš, 29 letni France Krček iz Pezene in 29 letni Franc Tekavc iz Ribnice, prepiru je pa sledil pretep. Pri tem je dobil popolnoma neprizadeti Alojzij Štampfer več udarcev z ročico po glavi, na posledicah udarcev pa je 26. marca 1930. umrl. Včeraj se je vršila pri okrožnem sodišču v Mariboru pred sodnikom poedincem sodnim svetnikom Lenartom razprava proti zgoraj imenovanim obtožencem. Ker ni bilo mogoče izslediti neposrednega zločinca, — v temi ni bilo mogoče razločiti — in ker je treba zaslišati še nekaj novih prič, je bila razprava preložena.

a— Surov napad na Dravskem polju. V soboto zvečer je šla po cesti skozi Hotinjo vas večja družba fantov, ki so bili zelo pijani in so vsakega pasanta surovo nahrulili. Po cesti je prišel tudi 18 letni posestnikov sin Anton Rozman, katerega so brez vsakega povoda z gorjačami in koli tako premlatili, da je nezavesten z razbito lobanjo obležal v mlaki krvi. Vaščani so ga prenesli v prvo hišo in še iste noči prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je bil včeraj operiran. Njegovo stanje je zelo resno. Orožniki zasledujejo surove zločince.

Danes premiera ob 4., pol 8. in 9. uri

Zvočni film petja, lepih arij in ljubezni

Melodija sreče

Povest o mladem tramvajskem sprevodniku, ki je postal slaven komponist

Izvrstni igralci! Krasna vsebina!

Telefon 2730 **KINO DVOR**

Iz Škofje Loke

šl— Učiteljsko društvo za srez Kranj, v katerem je včlanjeno tudi učno osobje škofjeloškega okraja, bo imelo zborovanje v sredo 18. t. m. ob 9. dopoldne v Šmartnem pri Kranju.

šl— Pregled motornih vozil je zaradi neugodnih vremenskih prilik ponovno preložen za nedoločen čas.

Iz Kranja

r— Kdo so ti ljudje? Prejeli smo: V Kranju moramo vsak dan opazovati čudne reči. Prišla je neka skupina tujih ljudi, ki nam ne dela časti. Dnevno pijančuje po raznih lokalih, se obklada z nelepimi primerki in psuje na prostaški način. Nad njihovim početjem se zgraža meščanstvo in često se dogodi, da ljudje odhajajo iz lokalov, kjer se vrši to kravaliziranje ker jim je vse to mučno in neprijetno. Nihče ne ve, odkod so se ti ljudje vzeli. Vsi so pa prepričani, da je že skrajni čas, da se zganejo tudi oblasti in napravijo neokusnemu početju teh ljudi konec.

Iz Trbovelj

t— Zbor trboveljskih planincev. V sredo, 11. t. m. zvečer smo se zbrali člani podružnice SPD v Sokolskem domu. Načelnik g. Beg je po pozdravu orisal društveno delo v l. 1930., nakar so podali svoja poročila tajnik g. Kostainšek, blagajnik g. Radej in načelniki gradbenega (gg. Hauck in Češčut), markacijskega in smuškega (g. Plevčak), tombolskega in veseličnega odseka (g. Toman). Najaktualnejše je bilo gradbeno poročilo, kajti podružnica je v svojem trileten obstoju že pričela gradnjo nove koče na Mrzlici. Kupljen je obsežen kompleks sveta z obema vrhovoma. Sklenjena je pogodba s stavbenikom g. Čmakom iz Savinjske doline in dozidani so temelji. V letošnjem poletju bo koča dograjena in otvorjena. Društvo je priredilo v avgustu tombolo, v letošnjem predpustu pa planinski sejem in plesni večer. Smuški odsek, ki šteje okoli 60 aktivnih članov, je izvedel v februarju prvo propagandno tekmo na 9 km dolgi goraški progi. Pri volitvah za prihodnje

Mrzel letni čas ograža zdravje, vzemite torej par

Panflavin-pastil

ki vas obvarujejo prehlada.

troletje je bil izvoljen za načelnika ponovno g. Beg, v ostali odbor pa gg. Hauk, Kostajnšek, Radej, Češčut, Kralj, Šetinc, Letnik, Toman, očivnikar, Horvat, Mencinger, Plevčak in Požun.

t— **Dve predavanji.** Na občnem zboru podružnice SLD v nedeljo 22. t. m. dopoldne v gostilni gosp. Forteja v Trbovljah bo predaval o lovstvu gosp. Vladimir Kapus. — Kmetijska nadaljevalna šola v Trbovljah priredi 19. t. m. ob 8. dopoldne v Društvenem domu filmsko predavanje o naprednem kmetijstvou. Vstop prost.

t— **Ustanovni občni zbor Kola jugoslovenskih sester** je preložen na Jožefovo ob 16. Udeleži se ga tudi dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva.

t— **Izgubljeno.** V nedeljo dopoldne je bila izgubljena na cesti od Arzenška do Škerbeca zlata zapestnica. Najditelj naj jo odda na občini, kjer dobi nagrado.

Z Jesenic

s— *Kulturno delo našega Sokola.* V Sokolskem domu na Jesenicah je živahno življenje. Da se odpomore pomanjkanju prednjakov in prednjačic, se je uprava odločila da organizira društveni prednjaški tečaj, katerega obiskuje 32 gojencev. Predavajo in vežbajo v tečaju domači sokolski delavci dr. Obersnel, Anton Buh, Franjo Klavora, Ivan Šega, dr. Kogoj, dr. Ludvig Matija Sušnik in Janko Pristov. Poleg prednjaškega tečaja se vrši vsako sredo predavanje o Sokolstvu. Predava društveni starešina br. dr. Obersnel. Marljivo se udejstvuje tudi sokolski dramski odsek, ki je dal na deske v tej sezoni že več lepih iger, sedaj pa pripravlja burko »On in njegova sestra«. Zelo lepo napredujeta tudi moški in ženski pevski zbor pod vodstvom pevovodje Sredenška, a tudi društvena godba na pihala se pripravlja na poletne nastope.

Iz Zagorja

z— **Licenciranje plemenskih bikov** bo za Zagorje in Kotredež 30. aprila ob 7. zjutraj pred Koprivcem, isti dan ob 11. v št. Lambertu, 29. aprila ob 13. za Izlake, Ržišče in Kolovrat v Izlakah na sejmišču ter isti dan ob 10. v Mlinšah za občino Kondrše. Prignati je bike nad 15 mesecev.

Iz Višnje gore

vg— *Osebna vest.* G Kobal Pavle, dosedanji komandir višnjegorske orožniške postaje, je nastopil z dnem 9. t. m. svoj pokoj. V Višnji gori je služboval skoro dva decenija, torej je pri nas doslužil nad dve tretjini svoje orožniške službe. Za vestno svoje službovanje je bil odlikovan že praj z zaslužnim križcem. Nasleduje ga sedaj g. Ivan Kovačič, ki je prišel k nam z Grosupljega.

vg— **»Vdova Rošlinka«,** vprizorjena minilo nedeljo na sokolskem odru, je uspela prav povoljno. Izvajanje samo je bilo deležno prav laskave ocene strokovnjaka, češ, da se je igralo odlično v primeri s podeželskimi odri. Glavna vloga »Rošlinke« je bila podana po možnosti karakteristično, pa tudi ostali igralci so prispevali po svojih močeh k uspehu. Predstavo je posetilo mnogobrojno občinstvo; predvsem se je izkazalo naše učiteljstvo iz Žalne, Stične in št. Vida z okolico. Manjkalo pa ja marsikoga domačina člana Sokola, ki pa sicer ne zamudi rad igre, igrane drugod.

Iz Trebnjega

tr— *Gasilno društvo* priredi 19. t. m. ob 15. v Prosvetnem domu lepo Meškovo dramo »Mater«. Vabljeni.

Iz Slovenske Bistrice

sb— *Uradni dan sreskega načelnika v Slov. Bistrici* 12. t. m. je zaradi snežnih zametov izostal in bo v sredo 18. t. m. Stranke, ki so bile pozvane za ta dan, naj se torej zglasijo 18. t. m.

sb— **Občni zbor Rdečega križa.** Krajevna organizacija RK je v poldrugem letu obstoja uspešno posegla v naše javno življenje. Lani je obnovila letno kopališče in predsednik g. dr. Jagodič se je za to na občnem zboru zahvalil predvsem komandantu mesta podpolkovniku Prohaski. Odbor se pogaja za kinematografsko podjetje. Organizacija je imela lani 31.089 Din dohodkov, 31.018 Din izdatkov, za 21.900 Din pa je zadolžena za kopališče. Šteje okrog 60 članov, kar je malo. Ubožna kuhinja bo mogoča, ko bo odplačan ves dolg. Pripomnimo, da bo treba pri letnem kopališču pravočasno preskrbeti zadostne čistilne naprave za potok, ki pasira zgornjebistriško tovarno bakra in je od tam v vsem spodnjem toku močno onesnažen. Odbor je ostal v glavnem dosedanji.

Iz Konjic

nj— **Cerkvena pobožnost za naše rojake v Italiji.** Sokol poziva celokupno članstvo, da se polnoštevilno udeleži molitev za naše rojake v Italiji, ki se bodo v smislu poslanice zagrebškega nadškofa g. dr. Bauerja vršile v tukajšnji župni cerkvi na praznik sv. Jožefa od 13. do pol 15. Udeležba z znakom.

nj— **Okrožni zlet Dravinjskega sokolskega okrožja** bo 21. junija v Konjicah. Društva v Konjicah in okolici prosimo, da na ta dan opustijo svoje prireditve.

nj— **Lutkovno predstavo** »Gašperčkov junaški čin« v 6 slikah priredi Sokol v nedeljo 22. in na praznik 25. t. m., vsakikrat ob pol 16. na svojem novem lutkovnem odru v telovadnici deške narodne šole. Predprodaja vstopnic v trgovini br. Zoreta. Pridite!

Iz Guštanja

gu— **Najstarejši Guštanjčan umrl.** Te dni so položili k večnemu počitku najstarejšega Guštanjca g. Franca Lubasa, starega 88 let. Pokojnik je bil s 40. letom sprejet v jeklarno na Ravneh in je kot vesten in dober delavec opravljal to delo dolgo dobo 42 let. Ko je bil zaradi starosti na koncu svojih moč, ga je podjetje upokojilo in mu izplačevalo mesečno pokojnino. Pokojnik ni bil v svojem življenju nikdar resno bolan, le zadnje leto je bil priklenjen na posteljo. V mladeniški dobi je dolgo vrsto let služil vojake in se je udeleževal bojev l. 1864. in 1866. pri Custozzi v Italiji. Zelo rad bi bil še enkrat prepotoval te kraje, kjer so mu minili mlada leta, a se mu ta želja ni mogla izpolniti. Naj mu bo zemlja lahka!

Sport

Službene objave LHP

(S seje u. o. 12. t. m.)

S pravico nastopa 20. t. m. se čitata za SK Celje Karba Cirila in Pojavnik Mara. Klubi, ki ne nameravajo odnosno iz tehtnih razlogov ne morejo nastopiti v prvenstvenih tekmah, naj zaprosijo v smislu pravilnika za odigravanje prvenstvenih tekem za oprostitev od teh tekem. Prošnje morajo biti vložene mesec dni pred početkom tekmovanja. Klubi, ki doslej niso še javili svojih želj glede sistema prvenstvenega tekmovanja, naj storijo to najkasneje do 20. t. m. Na kasneje došle predloge, odnosno želje, se u. o. ne bo mogel več ozirati. Vsem klubom se naroča, da odjavijo do 1. aprila vse igralke, ki so se prenehale aktivno udejstvovati v hazeni.

Za poedine klube so verificirane naslednje igralke: *SK Ilirija:* Tratnik Jelka, Kezele Stana, Trampuž Sonja, Wohlfart Iva, Senekovič Milena, Senekovič Andreja, Senekovič Olga, Papež Darinka, Papež Nada, Janežič Vida, Dobrlet Nika, Urbas Reni, Petrič Mara, Pustišek Marija, Flick Matilda, Iglič Jožica, Petan Vida, Hafner Ela, Dovč Stana, Stadler Cita, Rupel Milica, Errat Valči, Logar Vida, Negovetič Fedora, Srebrnič Anica, Adler Sina, Šaplja Boža. *TKD Atena:* Brodar Jos., Junc Maša, Bernik Fanči, Jermol Milena, Schiffrer Tita, Schiffrer Duša, Kaiser Malči, Šmuc Špela, Šmuc Ivica, Šmuc Neta, Mirtič Elza, Černe Olga, Godler Albina, Bernik Slavka, Švara Frida, Herzele Bibica, Erber Zdenka, Klasek Milena, Jesih Kornelija, Virens Olga, Dougan Zlata, Sladič Živica, Žagar Zali, Velkavrh Nada *SK Celje:* Karba Cirila, Pojavnik Mara, Verčkovnik Mila, Herzog Vally, Kramer Vilka, Kramer Blanka, Lojk Milka, Lojk Mimi, Karba Anica, Kranjc Malči, Presinger Marica, *SK Sava:* Jüngling Anny, Tihole Sofija, Jakil Mila, Lupanc Tilka, Grejan Mina, Črepinšek Mici, Grejan Štefanija, Gruttschreiber Ilse, Golob Pavla, Perc Leopoldina, Süss Mana, Kastelic Marta. Imena igralk ostalih klubov bodo objavljena prihodnjič.

Pozivajo se vsi klubi, da poravnajo članarino za leto 1931.

Francija : Nemčija. Meddržavni tekmi med Nemčijo in Francijo minulo nedeljo, o kateri smo že poročali včeraj, je prisostvovalo tudi 15.000 Nemcev, ki so se pripeljali s posebnimi vlaki iz vseh krajev Nemčije. Pred tekmo je godba zaigrala nemško in francosko narodno himno. Strokovnjaki niso pričakovali, da bo Francija zmagala, vendar je bila njena zmaga po vsem zaslužena. Nemci so si zabili lastni gol po desnem krilcu Muenzenbergu iz Aachna. Francozi so bili večinoma v premoči, nemško moštvo se nikakor ni moglo znajti. Le obramba Nemcev je bila brezhibna. Nemški vratar Kress je bravurozno branil svoje svetišče. Le njemu se je zahvaliti, da francoska zmaga ni bila večja. V zadnjih desetih minutah so Nemci skušali izravnati, kar so pa Francozi preprečiti s hitro igro in z odličnimi kombinacijami. V stadionu je bilo 60.000 gledalcev, med njimi mnoge odlične osebnosti, nemški poslanik v. Hösch itd.

Skakalni tečaj v Bohinjski Bistrici. Na Hansenovi skakalnici je bil zaključen tečaj v smuških skokih, katerega je z velikim uspehom vodil g. Guttormsen. Tečaja se je udeležilo devet domačih skakačev, starih pod 19 let. Smuški klub Bohinj se tem potom zahvaljuje JZSS, ki nam je poslal tako izbornega učitelja in vzor sportnika, predvsem pa tudi prisrčna hvala g. Guttormsenu za njegovo vzgledno in nesebično vodstvo tečaja. — Klub je na čast g. Guttormsenu priredil poslovilni večer, katerega se je udeležilo članstvo kakor tudi mnogo domačinov. Župan g. Mavrič je v svojem govoru pravilno označil velik pomen smučarstva za napredek Bohinja kakor tudi naše države. Predsednik kluba g. Godec Tomaž na je izročil g. Guttormsenu v imenu smuškega kluba Bohinj krasno sliko sinjega »Triglava«, delo našega akademskega slikarja Val. Hodnika kot mal spomin in znak hvaležnosti iz Bohinja. Inž. Sodja je očrtal napredek smučarstva ter izročil g. Guttormsenu pozdrave in obljubo smučarjev, da bodo verno sledili njegovemu nauku.

Smuška tekma v Kamniku. V nedeljo je bil smuški tek na 20 km. Startalo je 10 tekmovalcev domačinov. Proga, ki je vodila od starta pod Skalco na Olševek, Godič, Stranje, Stolnik k cilju na Poljanah, je bila silno težka. V Stranjah je poslovala kontrola in okrepčevalnica, ki je niso mogli prehvaliti. Mesta so zasedli: Kumer Ivo 2:08:23, ki je že drugič odnesel klubsko prvenstvo, Ogrin Miran 2:10:29, Vidmar Nace 2:27:35. Zmagovalec je dobil lep kipec smučarja. Na cilju se je zbralo mnogo ljudi in je tekma v propagandnem oziru sijajno izpadla. Dober čas je imel tudi Svetličič, ki je zgrešil pot in jo s tem krajšal.

SK Železničar (Maribor) : Ilirija. Na praznik 19. t. m. odigra Ilirija na svojih tleh prijateljsko tekmo z mariborskim SK Železničar, jesenskim finalistom za pokal LNP. Tekma se bo vršila, ako bo vreme količkaj ugodno, da pride moštvo Ilirije čim prej v kondicijo za bližnje prijateljske in mednarodne tekme. Za 25. t. m. je sprejela Ilirija ponudbo za prijateljsko tekmo z Gradjanskim SK v Zagrebu.

Popravek. Včerajšnje poročilo o nogometni h tekmah na Dunaju je treba popraviti v toliko, da se tekma, ki je končala s 3 : 3 (2 : 1) neodločeno, vršila med Rapidom in *Admiro*, in ne med Rapidom in Vienno.

Službeno iz LNP. Vse klube v Ljubljani opozarjamo, da se bo vršil danes ob 20. sestanek v Delavski zbornici. — Tajnik.

Službene objave JLAS. ASK Primorje je sprejet v članstvo JLAS. Po nalogu JLAS: Savo Sancin, savezni odbornik.

ASK Primorje, lahkoatletska sekcija izjavlja z ozirom na razne govorice, češ njeni člani ne morejo in ne bodo startali na cross-country prvenstvu Ljubljane, v nedeljo, dne 22. t. m., da je sprejeta v članstvo JLASa in da bo nastopila na imenovanem prvenstvu v najmočnejši postavi. Načelnik.

SK Ilirija (nogometna sekcije). Danes ob 18.30 obvezen trening v paviljonu za I. skupino zaradi tekem 19., 22. in 25. t. m.!

Stafetna in skakalna tekma v Mojstrani. Smučarski klub v Dovjem — Mojstrani bo priredil v nedeljo dne 22. marca dopoldne medklubsko štafetno, popoldne pa skakalno tekmo. Skakanje bo razdeljeno na dva ali celo tri razrede, vsled česar bo borba za prva mesta v vseh kategorijah ostra. Zanimanje za to tekmo je zelo veliko; klub ima že sedaj pred razpisom številne prijave. Klub opozarja vse klube, da se točno ravnajo po razpisu, ki bo te dni objavljen.

GOSPODARSTVO

Tudi Državna hipotekarna banka znižala obrestno mero

Za hipotekarna posojila od 9 na 8%

Kakor je podoba, so naši državni denarni zavodi prevzeli vodilno ulogo v akciji za znižanje obrestne mere. Privilegirana agrarna banka, ki ji je s svojo kreditno politiko uspelo prav občutno znižati obrestno mero za kmetijske kredite v južnovzhodnem delu naše države, kjer so prej vladale zelo težke razmere, je, kakor znano, pred kratkim napovedala znižanje obrestne mere za srednjeročne kredite zadružnikom, in sicer od 8 na 7%. Te olajšave bo deležno veliko število dolžnikov, kajti banka je do konca februarja odobrila nič manj kakor 67.606 takih zadružnih posojil za 237.8 milijona Din. Tudi državna Obrtna banka napoveduje za letos znižanje obrestne mere za obrtniške kredite.

Še večjega pomena pa je pravkar sklenjeno znižanje obrestne mere za hipotekarna posojila pri Državni hipotekarni banki. Upravnik Drž. hipotekarne banke gosp. Vojin Gjuričić je podal izjavo, da je uprava Drž. hipotekarne banke **sklenila znižati obrestno mero za hipotekarna posojila od sedanjih 9 na 8% in podaljšati rok za amortizacijo od 25 na 30 let.** Te ugodnosti bodo deležni vsi stari in novi hipotekarni dolžniki. Kako dalekosežen je ta sklep, nam postane šele jasno, če upoštevamo, da so lani ob koncu leta dosegla hipotekarna posojila pri tej banki že ogromno vsoto 2 milijardi 290 milijonov Din in znaša pri tej višini posojil enoodstotna razlika na obrestni meri okrog 20 milijonov Din na leto, kolikor bo banka na obrestih manj prejela.

Paralelno bo banka znižala obrestno mero za menična posojila od 8 na 7.5%, dočim ostane lombardna obrestna mera v višini 7% nespremenjena. Državna hipotekarna banka lombardne obrestne mere najbrž zaradi tega ne spreminja, ker ima tudi Narodna banka za lombard 7% obrestno mero. Po izjavi g. Gjuričića, je namen znižanja, da tudi banka pripomore k olajšanju gospodarske krize. Določene so tudi gotove olajšave za posojila samoupravnim edinicam in vodnim zadrugam. Prizadevanja banke za znižanje obrestne mere je treba tem bolj ceniti, ker mora banka sama plačati za najeta posojila (švicarska in ameriška) dejansko okrog 8% in konverzija zaenkrat ni mogoča.

Znižanje obrestne mere menda tudi za dravsko banovino ne bo ostalo brez pomena. Doslej ljubljanska podružnica Državne hipotekarne banke ni mogla plasirati večjih zneskov v hipotekarna posojila, ker za ta posojila ni bilo večjega zanimanja. Dosedanja obrestna mera za hipotekarna posojila v višini 9% je bila namreč glede na naše razmere previsoka. Sedaj pa bo na trgu hipotekarnega kredita tudi ljubljanska podružnica Drž. hipotekarne banke lahko stopila v konkurenco z drugimi zavodi. Upamo, da bo v primeru potrebe podružnica dobila v ta namen tudi potrebna sredstva.

Tretja evropska carinska konferenca

Včeraj se je sestala v Ženevi k tretjemu zasedanju evropska konferenca za smotreno gospodarsko sodelovanje, takozvana evropska carinska konferenca. Namen prve evropske carinske konference, ki je zasedala baš pred enim letom, je bil ta, da se doseže v Evropi carinsko premirje. V teku pogajanj pa je bil program v pogledu carinskega premirja skrčen in je bila sestavljena takozvana mednarodna trgovinska konvencija, ki ima namen, stabilizirati trgovinsko - politične odnošaje in carinske tarife v Evropi.

Druga konferenca v novembru pret. leta se je pečala z vprašanjem uveljavljenja te konvencije (od 30. marca 1930), pa tudi z angleško - holandskim predlogom za postopno znižanje carinskih tarif potom partijalnih in regijonalnih pogodb, nadalje z vprašanjem preferenčnih carin za evropsko žito in z uveljavljenjem konvencije (iz leta 1927.) za ukinjenje izvoznih in uvoznih prepovedi in omejitev. Uspehi te druge konference niso bili baš znatni in tako se bo nova konferenca ponovno pečala o uveljavljenju trgovinske konvencije. Od 26 držav, ki so to konvencijo lani podpisale, jih je do novembra le 10 izvršilo ratifikacijo, zato je bilo uveljavljenje preloženo. Medtem se je situacija nekoliko razbistrila. Doslej je 13 držav ratificiralo konvencijo in je ratifikacija od strani Nemčije, Francije, Češkoslovaške in Poljske skoro gotova stvar.

= **Tarifa o skupnem davku na poslovni promet bo v kratkem objavljena v »Službenih Novinah.«** Beograd, 16. marca. AA. V oddelku za davke finančnega ministrstva je končano vse delo glede uredbe k zakonu o skupnem davku na poslovni promet. **Obenem s to uredbo je definitivno sestavljena tudi tarifa skupnega davka na poslovni promet, ki obsega 811 postavk. Besedilo uredbe in tarife je že dostavljeno »Službenim Novinam«.**

= **Pred izpremembo predpisov o carine prostem uvozu kompletih tvorniških strojnih oprem.** Minister za trgovino in industrijo je obvestil gospodarske organizacije o nameravani izpremembi besedila točke 5 splošnih pripomb 15. dela zakonskega predloga zakona o obči carinski tarifi in jih pozval, naj se o tem izjavijo. Po dosedanjem besedilu je uvoz kompletnih tvorniških storjnih oprem iz inozemstva prost carine. Glede na razvoj domače kovinske industrije se bo to besedilo prestiliziralo. Predsedništvo beograjske industrijske zbornice je sklicalo za 21. t m. v prostore industriskega doma v Beogradu zastopnike prizadetih industrij, da se informira o njihovih mnenjih, nakar bo odgovorila ministru.

= **Kupujočemu občinstvu!** Prejeli smo: V zadnjem času se pojavlja v Ljubljani poseben način reklamnih objav, letakov, pondub blaga po neobičajno nizkih cenah, kakor tudi v zvezi z raznimi nagradami in darili, ki nikakor niso v skladu z običajnim solidnim trgovskim poslovanjem in tudi ne v skladu z zakonom o nelojalni konkurenci. Namen teh objav je, kupujoče občinstvo premotiti z namenom, češ, da kupi blago boljše in cenejše nego v ostalih solidnih trgovinah, ki ne propagirajo svojega blaga s kričečo reklamo. Gremij trgovcev v Ljubljani je kot interesni zastopnik ljubljanskih trgovcev v svoji širši seji razpravljal o prestopkih zakona o nelojalni konkurenci, ki jih tvori taka reklama, ter je obsodil in sklenil, da bo proti vsem onim trgovcem, ki bodo izigravali zakon o nelojalni konkurenci, primerno postopal. Zaradi tega poziva gremij vse cenjeno občinstvo, da v lastnem interesu ne naseda kričeči in omamljivi reklami ter kupuje svoje potrebščine le pri trgovcih, ki že s svojo v vrstah solidnega trgovstva običajno zmerno in lojalno reklamo jamčijo za solidno in realno postrežbo — **Načelstvo gremija trgovcev v Ljubljani.**

= **Avstrija izvaža trikrat toliko lesa v Francijo kakor Jugoslavija.** V zvezi z anketo o naši lesni krizi je bil tudi govor o tem, da je izvoz lesa iz Jugoslavije preveč enostransko usmerjen in da naši izvozniki ne znajo izkoristiti vseh možnosti za izvoz v razne uvozne države. To nam potrjuje pravkar objavljena statistika lesnega uvoza Francije. Pri uvozu lesa v Francijo je na prvem mestu Nemčija (s 679.000 tonami), potem pa sledijo Finska (464.000 ton), Švedska (379 000 ton), Rusija (271.000), Letonska (246.000), Avstrija (237.000), Poljska (140.000), **Jugoslavija** (81.000 ton) itd. Kakor vidimo, je mali Avstriji lani uspelo izvoziti trikrat toliko lesa v Francijo, kakor naši državi, ki ima glede na cenen pomorski prevoz v Francijo, ugodnejšo lego. Francija je prav močna uvoznica lesa, saj je znašal ves lanski uvoz lesa v Francijo 3 milijone 171.000 ton (l. 1929. 2,438.500 ton).

= **Opozorilo rsem srednjim in malim lesnim industrijalcem in obrtnikom ter gozdnim posestnikom.** Z ozirom na nedeljski članek »Našim malim in srednjim lesnim industrijalcem« opozarja Društvo gozdnih posestnikov v Ljubljani vse male in srednje lesne industrijce in gozdne posestnike, da naj se priglase za člane pri tem društvu (Ljubljana, Tavčarjeva ulica 12), ker bo le tedaj zasnovana akcija uspela, če bodo prav vsi interesenti strnjeni v eno samo organizacijo. Članarina je malenkostna (vstopnina 5 Din — članarina 5 Din), da jo premore tudi najmanjši interesent. Obenem s priglasitvijo naj vsakdo natančno označi množino in kakovost lesa (deske, trame itd.), ki ga ima na skladišču, in pa kraj, kjer je blago vzkladiščeno. Vsa pojasnila daje radevolje društvo.

= **Razstava kuncev v Tržiču.** Na praznik Sv. Jožefa dne 19. marca t. l. priredi v Tržiču na Gorenjskem odsek za rejo kuncev Kmet. družbe v Ljubljani razstavo kuncev v telovadnici meščanske šole v Tržiču. Razstava je progandnega značaja in prirejena v prvi vrsti za to, da se seznanijo najširše plasti naroda z umno rejo domačega kunca ter dobe pojem v raznih vrstah plemenitih pasem, ki nam dajejo poleg mesa tudi dragoceno kožuhovino. Neustrojene kože n. pr činčila kunca je vredna 50 Din, kože nekaterih drugih pasem so celo dražje, druge zopet cenejše. Pri tem je prehrana kunca, ki je z vsem zadovoljen, tako poceni, da jih redi lahko vsak delavec po nekaj. Poleg koristi, ki jih ima od prirejenih mladičev, od mesa in kožuhovine, najde v času oddiha pri teh živalicah lepo razvedrilo ne samo sam, ampak vsa njegova družinica. Odsek vabi tem potom vse sloje, da si ogledajo to razstavo, kjer dobe tudi brezplačno vsa navodila in nasvete o reji kuncev.

BORZE

16. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prav velik, zlasti v devizah Praga, London in Berlin. Tečaji deviz so z malimi izjemami ostali nespremenjeni.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila **Vojna škoda prav čvrsta** in se je trgovala za aranžma po 424 — 426, za marc in april po 425 in za december po 426. 8% Blairovo posojilo se je trgovalo po 98.25, 7% pa po 83, dočim je bil v 7% Seligmanovem posojilu zabeležen zaključek po 83.5. Med zasebnimi vrednotami se je živo trgovala Trboveljska po 332 — 334.

Devize

Ljubljana. Amsterd. 22.88, Berlin 13.545—13.575 (13.56), Bruselj 7.9398, Budimpešta 9.9304, Curih 1095.9, Dunaj 799.05—802.05 (800.55), London 276.29—267.09 (276.69), Newyork 56.745—56.945 (56.845), Praga 168.34—169.14 (168.74), Pariz 221.90—223.90 (222.90), Trst 298.22.

Zagreb. Amsterdam 22.80 — 22.86, Dunaj 799.05 — 802.05, Berlin 13.545—13.575, Bruselj 793.98, Budimpešta 991.54 — 994.54, London 276.29 — 277.09, Milan 297.362 do 299.362, Newyork ček 56.745 — 56.945, Pariz 221.9 — 223.9, Praga 168.34 — 169.14, 3.7625, Praga 15.3975, Varšava 58.2,

Curih. Zagreb 9.1255, Pariz 20.3375, London 25.2475, Newyork 519.7, Bruselj 72.435, Milan 27.2275, Madrid 55.9, Amsterdam 208.3, Berlin 123.74, Dunaj 73.06, Sofija

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 93.5 bl., 7% Blair 83 bl., Celjska 150 den. Ljubljanska kreditna 127 den., Prašteđiona 900 den., Kreditni zavod 160 — 170, Vevče 128 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 424.75 — 425, kasa 424.5 — 425, za marc 424 — 425, za april 424.25 — 425, za december 425 — 426, investicijsko 87.75 do 88, agrarne 52 — 52.75, 8% Blair 93 do 93.5 7% Blair 82.75 — 83.125, 7% Drž. hipotekarna banka 82.75 — 83.25, 6% begluške 70.50 — 71; bančne vrednote: Prašteđiona 900 — 905, Jugo 78 — 79 Unija 190 do 192, Narodna 8100 — 8200, Srpska 195 do 197, Zemaljska 140 — 145, Ljubljanska kreditna 128 den.; industrijske vrednote: Naš čka 955 den., Gutmann 140 — 142, Slaveks 40 den., Drava 252 — 262, Šećerana 280 — 290, Brod vagon 62 — 75. Union mlin 60 — 80, Vevče 128 den., Dubrovačka 370 — 380, Jadranska 515 — 530, Trbovlje 332.5 — 333

Beograd. Vojna škoda 424.5 — 425.5 zaključek, za junij 426 — 426.5, investicijsko 89 zaklj., 7% Blair 73.375.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (16. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključeni so bili 4 vagoni, in sicer 2 vagona bukovih drv, 1 vagon mehkih drv in 1 vagon oglja. Povpraševanje je za naravno bukovino (dolž. 1—2 m, od 10 cm širine navzgor, deb. 27 in 30 mm), za 100 kub. m jelovih kratic (od 8 cm navzgor, dolž. 0.70, odnosno večkratniki, le zdravo blago, paralelno, očeljeno) in za 2600 kub. m jelovih bordonalov (uso Reka, od 30/30 — 50/50 cm, 2/3 4 do 10 m, 1/3 10—15 m dolžine).

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (16. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključ. sta bila 2 v. pšenice. Nudi se (fco sl. post., po mlev. tar., plač. v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska, 80/81 kg po 212.5 — 215; baška srbobran., 79/80 kg po 210 — 212.5; gornjebaška, 79/80 kg po 205 — 207.5; baška okolica Sombor, 79 kg in baranjska, 79/80 kg po 192.5 — 195; **koruza:** baška, stara po 147.5 — 150, nova, času primerno suha po 137.5 — 140; **oves:** baranjski, navadna voznina po 192.5—195; **moka:** banaška »0« po 335 — 340.

+ **Novosadska blagovna borza** (16. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 5 vag. pšenice, 1 v. ovsa, 46 v. koruze, 8 v. moke. **Pšenica:** okolica Novi Sad 79/80 kg 152.5—155; okolica Sombor 79/80 kg 142.5 do 145; sred.-baška 79/80 kg 155—157.5, srem. 78 kg 142.5 — 145, slav. 78 kg 140 do 142.5. — **Oves:** baški 145 — 150. — **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 115 do 120. — **Koruza:** baška in srem. 87.5 do 90; za april - maj 92.5 — 97.5; ladja Dunav, Sava, predčasno suha 91 — 93, za maj 95 — 100. — **Moka:** baška »0g« in »0gg« 245 — 265, »2« 215 — 230; »5« 185 do 195; »6« 175 — 185; »7« 140 — 145; »8« 115 — 120. **Otrobi:** baški, sremski in banaški 105 — 110

+ **Budimpeštanska terminska borza** (16. t. m.) Tendenca slabša, promet srednji. **Pšenica:** za marc 15.17 — 15.18 (obračunski tečaj 15.20, za maj 15.50 — 15.53), (15.60); **rž:** za marc 10.87 — 10.90 (10.90), za maj 11.08—11.1 (11.1); **koruza:** 12.71 do 12.72 (12.70), za julij 13.01 — 13.02 (13), tranzitna za maj 9.98 — 10 (10).

Dopisi

SV. URBAN PRI PTUJU. Sokolska četa uprizori 19. t. m. ob 3. popoldne v šoli igro »Četrto božjo zapoved« v režiji br. Majcena. Pridite!

STARA CERKEV PRI KOČEVJU. Sokolska četa priredi 19. t. m. prvo svojo igro Finžgarjeve »Razvaline življenja« v poslopju tukajšnje osnovne šole ob 15. — Vabljeni!

VOJNIK. V nedeljo 8. t. m. je Prostvetno društvo le končalo z uprizarjanjem »Pasiona«, ki je baje prinesla precejšen gmotni uspeh. Kako tudi ne! Saj je bilo nedeljo za nedeljo s prižnice povedano, da je to igra, v kateri bodo obiskovalci nazorno videli Kristovo trpljenje in smrt. Prepričani smo, da bi bil moralni in gmoten uspeh še večji, če ne bi bilo vodstvo napravilo nekaterih napak. Izprva se je govorilo, da se bo vršilo samo predavanje o Kristusovem trpljenju, — kar pa ni odgovarjalo resnici in jim je prišla oblast baje že tudi na sled. Gospodje bi morali biti vsaj toliko pametni, da bi se ob takih prilikah, ko nazorno raziskujejo trpljenje Krista, ki je bil učitelj resnice in pravice, ne bi posluževali takih trikov. Druga napaka je bila v tem, da je župnik v svojem predavanju pred igro udaril po drugih društvih, češ, da uprizarjajo pohujšljive igre. Svaril je starše, naj ne pošiljajo svojih otrok k takim igram, ker so oni odgovorni za njih vzgojo. Usojamo se vprašati g. župnika, naj bo toliko značajen in pove, katera so ta društva, ki uprizarjajo pohujšljive igre. Kolikor vemo, je nastopalo dosedaj ednino Sokolstvo. Le na dan z besedo, g. župnik! Če mislite Sokolsko društvo, kar niti najmanj ne dvomim in ker upam, da boste to tudi priznali, vam že v naprej povemo, da so naše igre za vse poučljive!

Iz življenja in sveta

Veliki uspehi moderne kirurgije

Uspele operacije možganov in hrbteničnega mozga — Operacija presekanega srca

Seje Dunajske zdravniške družbe so znane po tem, da pripravljajo javnosti vsakokrat kakšno novo presenečenje. Tudi zadnja seja, ki se je vršila ob koncu preteklega tedna, je prinesla nekoliko senzacij.

Docent dr. Schönbauer je poročal o nepričakovanih uspehih pri operacijah novih tvorb v možganih in v hrbteničnem mozgu, ki so jih praktičirali zadnjih dvanajst mesecev v dunajski mestni bolnišnici. Bolnikov s takšnimi tvorbami so operirali preko sto in čeprav je bilo med njimi prav veliko takšnih, za katere se je videla vsaka rešitev izključena, vendar so dosegli z operativnim postopkom preko 30 primerov ozdravljenja, kar je izredno visoka številka za to stroko operacij, ki so najtežje. Dr. Schönbauer operira večinoma z lokalno anestezijo, bolnik je pri polni zavesti in se pogovarja z zdravnikom, med tem ko mu ta izrezuje nove tvorbe iz možganov ali hrbteničnega mozga. Bolnik seveda ne čuti bolečin. V primeru, da se onesvesti, operacijo prekinejo in jo nadaljujejo pozneje.

Po predavanju dr. Schönbauerja je govoril prof. dr. Pötzl o svojih novih izpopolnjenih metodah za ugotovitev sedeža možganskih novih tvorb.

Dr. Winkelbauer in dr. Hofer sta poročala, kako sta rešila moža, ki je trpel zaradi vnetja očesnega živca, ene najstrašnejših bolezni. Z odločno operacijo lobanje sta dosegla živec tam, kjer stopa iz nje in ga prerezala.

Primarij dr. Stöhr je predstavil mladega kmečkega fanta, ki so ga v nekem pretepu usekali s sabljo in mu ranili srce. Fant je tekel še dvajset minut okrog, preden se je onesvestil Šele dve uri pozneje ga je mogel dr. Stöhr operirati in operacija je uspela tako dobro, da je mladi mož danes popolnoma zdrav in sposoben za vsako delo.

Prof. dr. Luger je poročal o svoji novi metodi za ugotovitev trihinoze, bolezni iker, že v prvih stadijih. Pacientu vbrizgne sok iz človeških mišic. Če je bolan, nastopi določena reakcija, ki izdaja bolezen, drugače pa ne. Bržkone se bo dal ta postopek uporabiti tudi pri živalih, posebno prašičih, ki so nosilci iker.

Zemeljski plaz zasul dve vasi

Vasi Michaud in Les Beres 15 m pod plazom — Ogromno razdejanje

Pri Chatelardu na Savojskem je deževje v zadnjem času tako namočilo tla, da se je zemlja v obsegu 6 milijonov kubičnih metrov omehčala in se jela pomikati v dolino z naglico 150 m na uro. Inženjerji, ki so jih pozvali na pomoč, skušajo plaz usmeriti v neki prepad. Doslej je moralo zaradi omehčanja tal zapustiti svoje domove 125 oseb.

Po zadnjih poročilih dobiva zemeljski plaz katastrofalen obseg. Vasi Michaud in Les Beres je plaz zemlje in blata zakril. Najprej se je valila vsa masa proti vznožju doline, kjer se je združila s strujami malega potočka in je niso mogli več ustaviti. Pridrla je v Milchaud. Podirala je drevesa in ograje vrtov kakor travne bilke in odnašala hiše, ki so se zrušile v oblaku prahu. Doslej je porušenih in razdejanih kakih 250 domov, hlevov in gospodarskih zgradb. Ogrožene pa so tudi naselbine Le Granget, Caroz in Bellecombe. Inženjerji si prizadevajo, da bi speljali plaz v struge reke Isere.

Cerkev z okolico v Chatelardu

Mrzel gejzir v Švici

Iz Engadina v Švici poročajo: V okolici Schulsa in Taraspa vrtajo globoko v zemljo in iščejo rudninskih izvirkov. Ko so te dni navrtali zemljo v globini 89 m, je planil iz globine mrzel curek vode, ki se ponavlja vsakih 15 minut. Vsako pot sikne kvišku kakih 10 m visoko in da po 100 litrov vode. Po vsaki erupciji curek preneha, pač pa puhti neprestano iz luknje ogljikov okis. Gejzir, ki je v parku taraspskega zdravilišča, ni le edini svoje vrste v Švici, ampak v celokupnem alpskem ozemlju.

Strokovnjaki sodijo, da je smatrati pojav za posledico vulkanskega plina, ki predstavlja zadnji izpuh nekdanjega vulkanskega delovanja. Mnoge kemične in geološke ugotovitve, zlasti pa novi gejzir, govore odločno za to teorijo. Tudi druga luknja, ki so jo izvrtali v globini 70 m, kaže podobne gejzirske pojave.

Ženska dosegla višinski rekord

Američanka Frankie Renner se je dvignila z letalom in dosegla višino dobrih 10.000 m. Zdaj predlaga, naj se ji prizna višinski rekord, ki prekaša dosedanji rekord Ellinor Smithove za najmanj 1600 m. Rekorderka je stara 30 let.

Od konjskega hlapca do barona

Kakor poročajo iz Londona, je angleški kralj podpisal ukaz, ki postavlja dosedanjega podtajnika parlamenta v ministrstvu za Indijo Henryja Snella za člana sodne zbornice lordov.

Snell je v zgodovini Velike Britanije prvi mož, ki je začel kariero kot navaden dninar in se je povzpel do plemenitaštva. Njegovi starši so bili navadni poljski delavci v grofiji Notinghamshire. Henry je obiskoval ljudsko šolo, potem se je izobraževal sam. V Londonu je študiral narodno gospodarstvo, nato pa je obiskoval univerzo v Heidelbergu. Začel pa je kot dninar na neki podeželski kmetiji, kjer je bil najprej konjski hlapec, nato čolnar na rečnih ladjah in slednjič poštni sel. Pozneje je nastopal kot govornik na delavskih zborovanjih in je najboljše odrezal, kadar je govoril o verskih vprašanjih. Ministri so že dolgo smatrali Snella za voditelja parlamentarne frakcije delavske stranke. Svojčas je bil tudi član preiskovalne komisije v Palestini, ki je izdala diplomatsko »Belo knjigo«. Angleški kralj je imenoval Snella za barona združenega britanskega kraljestva.

»Kraljica vseh kraljic« v otroški bolnici

Tradicionalna proslava pepelnične srede, ki se vrši v Parizu vsako leto z izvolitvijo »kraljice vseh kraljic« med najlepšimi dekleti Francije z velikim sprevodom mask in s plesi, se je letos zakasnila za cel mesec in je bila v prvi vrsti namenjena dobrodelnim prireditvam, Med drugim je letošnja vrhovna kraljica, gdč. Luciena Clementova, v spremstvu svojih »dvornih dam« posetila otroško bolnišnico, kjer je med male paciente delila vsakovrstne darove.

Važen češki izum

Vlakovodji češkoslovaških državnih železnic Illenbergerju je uspel po dolgem poskušanju izum, ki bo železniški upravi prihranil letno težke milijone.

Je to priprava za mazanje kolesnih ležišč, ki se da zelo preprosto ustromiti na vozove najrazličnejših tipov. Deluje avtomatično samo med vožnjo, tako da se ne izgubi med postankom vlaka niti kapljica olja, poleg tega pa čuva ležišča, ki se ne obrabljajo več tako kakor doslej.

Češkoslovaška železniška uprava bo uvedla novi izum na vseh vlakih, zanima pa se zanj tudi inozemstvo, posebno Nemčija in Anglija.

Prva raketa izstreljena

Letalskemu inženjerju Karlu Poggenseeju se je te dni v bližini Bremena posrečilo izstreliti prvo z znanstvenimi instrumenti opremljeno raketo. Raketa je imela s seboj višinomer, fotografski aparat, pospeševalno napravo in padalo. Ti predmeti so bili iz aluminija, kositra, medi in trdega lesa. Raketni život je bil razdeljen v štiri prostore, kjer so bili nameščeni instrumenti. Plašč rakete je bil iz aluminijaste pločevine.

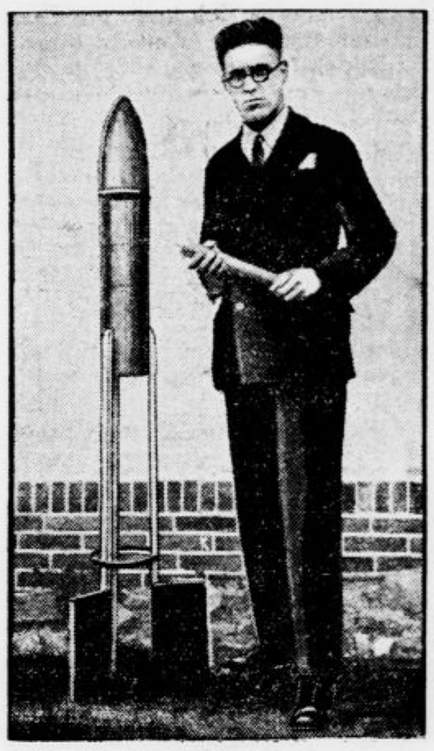

Inž. Karel Poggensee s svojo raketo

Raketo so odstrelili z električnim daljnim vžigom. Dvignila se je približno 500 m visoko, nakar se je odprlo padalo in se je nepoškodovana vrnila na zemljo.

Spomladanske obleke

Najcenejši nakup pri **DRAGO SCHWAB, Ljubljana.** Največja zaloga.

Ženska čast se brani z revolverskimi streli!

Pariz, 14. marca.

19-letna ga Ernestina Breton se bo morala zagovarjati pred pariškimi sodniki, ker je v svojem stanovanju s tremi revolverskimi streli težko ranila Jeana Doresa, prijatelja svojega moža.

Ernestina Breton

V Parizu spada že med vsakdanje pojave, da se ženske za varano ljubezen maščujejo s smodnikom in svincem — in nekaj potuhe jim za to daje tudi čudna galantnost porotnikov, ki jih v takšnih primerih vsevprek oproščajo.

No, ga Bretonova trdi, da je nje primer malo drugačen. Po njenih izpovedih ni imela z Dorésom, ki je oženjen in oče majhnega otroka, nič bližjega, pač pa si je on neki dan, ko sta bila sama v njenem stanovanju, dovolil neke zaljubljenosti, ki se jih ni mogla drugače ubraniti nego s samokresom.

Koliko je resnice na tem, še ni bilo mogoče ugotoviti, ker je Dorés v bolnišnici v takšnem stanju, da ga ne morejo zaslišati. Vsekakor je čudno to, da je bil ranjen v hrbet tedaj ko je skušal bežati, in ne morda v prsi, kakor se drugače dogaja napadalcem.

Afriški slon izumira

Major Hingston, ki je po naročilu Društva za ohranitev favne v britskem imperiju obiskal vzhodnoafriške kolonije, je nedavno poročal na seji Royal Geographical Society o svojih znanstvenih ugotovitvah. Veliki afriški sesalci, je poudarjal Hingston, so izpostavljeni nevarnosti, da bodo popolnoma izginili. Če ne bodo pravočasno storjeni ukrepi za zaščito živali, bodo v petdesetih letih izginili iz Afrike vsi njeni trije tipični debelokožci: slon, nosorog in nilski konj.

Atentat na angleškega prestolonaslednika

V Buenos Airesu se je tik pred prihodom angleškega prestolonaslednika primerila eksplozija, ki so jo v prvem trenutku smatrali za atentat. Italijanski anarhist Pieretti, ki je bil med množico, ki je pričakovala princa, je nosil s seboj zavoj z eksplozivi, ki mu je po neprevidnosti padel na tla in se razpočil ter pri tem usmrtil Pierettija in še nekaj drugih oseb. Preiskava, izvršena takoj po dogodku, je dognala, da ni bil nameravan na prestolonaslednika nikak napad. — Slika kaže prestolonaslednika ob sprejemu v nekem južnoameriškem mestu. Za princa, ki je na svoje potovanje po Južni Ameriki vzel s seboj avtomobil in letalo, je bila vožnja v starinski kočiji nedvomno prijetna sprememba.

Dva pustolovca delata svetovno zgodovino

Senzacionalen proces v Bukarešti — Prevarani kralj Jurij — Ponarejeni dokumenti

V Bukarešti se bo pričel te dni zanimiv proces proti Henriku Goldu in Rosescu-Bisonu, ponarejevalcema listin in političnima spletkarjema, ki sta naravnost nedosegljiva mojstra v svoji stroki.

Henry Gold je sin znanega bukareškega veletrgovca in je star 36 let. Pred desetimi leti je odšel v Pariz s polnimi žepi denarja. Oče ga je poslal tja, da bi študiral na Sorbonni. Toda Henry je rajši obiskoval nočna zabavišča in se je pri tem seznanil s svojim rojakom Rosescu-Bisonom, ki je bil že tedaj izurjen

ponarejevalec dokumentov.

Specializiral se je zlasti v ponarejanju potnih listov, služil pa si je kruh kot natakar v nekem zakotnem nočnem lokalu. Kmalu potem, ko se je seznanil z Goldom, je spoznal, da je našel primerno dopolnilo svoji goljufivi obrti. Oba sta se združila in začelo se je »delovanje« V to akcijsko družbo je vložil Rosescu svoje strokovno znanje in izkustvo, Gold pa svoj denar.

V tistem času je umrl grški kralj Konstantin. O njegovi smrti so se širile najrazličnejše vesti. Govorilo se je tudi, da so ga zastrupili. A nikogar ni bilo, ki bi imel na sumu osebo, ki je izvršila ta čin. To priložnost je izrabila sleparska firma, ki je »natančno vedela« kdo je zastrupil kralja in je bila tudi voljna

izdati krivca novemu kralju.

Rosescu je ponaredil nekaj listin in se z njimi odpeljal v Atene.

Javil se je v avdijenco pri kralju Juriju in si je izprosil razgovor od dveh minut. Ko je stopil pred kralja, ga je nagovoril takole: »Veličanstvo, jaz Vam bom zdajle izdal morilca Vašega očeta, največjega sovražnika Vaše vladarske hiše. Ti dokumenti in originalna pisma izpričujejo resničnost mojih besed.« Kralj je potrt vprašal: »Kdo pa je to,« Gold, ki je bil na vprašanje pripravljen, je izročil kralju nekaj pisem

z Venizelosovim podpisom.

Kralj je prečital listine, videl podpis, spoznal »pristnost« podpisa in vprašal: »Koliko pa stanejo te listine.« Gold je odvrnil: »Dve sto tisoč frankov« Dve minuti pozneje so ležali vsi ti »dokumenti« s priloženim zapisnikom tajne seje v predalu kraljeve pisalne mize. Gold pa se je odpeljal iz Aten z 200.000 franki v žepu.

Ta pustolovščina je izzvala dalekosežne

zgodovinske posledice,

ki so kralju ugrabile prestol. Kralj je namreč menil, da je s temi dokumenti dobil Venizelosa popolnoma v svojo pest in da ga bo lahko uničil, čim se bo ponudila prilika. Ko pa je kralj skušal izvesti svoj naklep, se je izkazalo, da so listine ponarejene. Venizelos je zmagal, kralj Jurij pa je moral ostaviti Grško.

Druga žrtev pustolovcev je postal bivši rumunski vnanji minister Duca. Firma za ponarejene listine mu je prodala v Ženevi za 200.000 frankov

»sovjetski dokument«,

ki je »dokazoval«, da sta prejela dr. Lupu in Mihalake, voditelja rumunske kmečke stranke velike denarne zneske od sovjetov. Duca je kupil dokument in je začel v Bukarešti proti obema voditeljema kmečke stranke silovito kampanjo.

Ko je bila akcija v polnem teku, sta skovala Rosescu in njegov drug nov ponarejen dokument, ki je vseboval vse polno kompromitujočega gradiva

o voditeljih katalonske revolucije.

Rosescu se je odpeljal v Madrid in posrečilo se mu je dobiti avdijenco pri Primu de Riveri.

Zdaj je prišlo vmes nekaj, kar je družbi pokvarilo nadaljnje delovanje. Rosescu je hotel napraviti to kupčijo brez sodelovanja Golda. Gold pa je to izvedel in stvar ga je silno razkačila. Poslal je v Bukarešto pismo, v katerem je stalo, naj se voditelji tiskovne kampanje proti kmečkim poslancem nikar ne smešijo, ker so izdajalski

dokumenti ponarejeni...

Rosescu je izvedel, kaj se je zgodilo in po povratku v Pariz je odpovedal bivšemu kompanjonu prijateljstvo ter mu prisegel osveto. Firma je prenehala delovati in oba kompanjona sta začela delovati vsak na svojo pest.

Približno pred dvema letoma je ovadil Rosescu svojega bivšega prijatelja Golda, ki ga je policija zaprla Goldu pa se je posrečilo pobegniti in zdaj se je začelo obojestransko ovajanje, ki se je vleklo toliko časa, da sta prišla oba pod ključ.

Poleg omenjenih pustolovščin obremenjuje dvojico še cela vrsta kupčij, ki nimajo političnega značaja Toda inozemstvo zanimajo gotovo v prvi vrsti ti podvigi sleparske firme in ni dvoma, da bodo pri razpravi v Bukarešti prišle na dan stvari, ki bodo pojasnile marsikatero »politično ozadje evropske politike...«

Drobne zanimivosti

Merjasec napadel 15-letnega dečka

Orožniška postaja iz Št. Vida ob Glini poroča, da je te dni napadel besneči merjasec 15 letnega posestnikovega sina Franca Kaplanerja v bližini posestva njegovega očeta. Žival je podrla fanta na zemljo in ga na več mestih oklala Oddati so ga morali v bolnico usmiljenih bratov Primeri, ko merjasec nenaščuvan napade človeka, so zelo redki in zdi se, da je merjasca prisilil k napadu debel sneg, ki mu je vzel slednjo možnost, da se nasiti v gozdu.

Navidezna smrt

V neki občini blizu Tešina se je primeril zanimiv slučaj navidezne smrti. Neka samotna ženska, ki je že dolje časa bolehala, ni v zadnjem času celih 24 ur ostavila hiše. Sosedje so odprli stanovanje in jo našli otrdelo. Po njih sodbi je bila mrtva. Velel so jo prenesti v pokopališko kapelico. Ko so jo ženske naslednje jutro umivale in jo hotele položiti v rakev, se je navidezno mrtva ženska dvignila in se zelo začudila svoji okolici. Ženske so se seveda močno prestrašile, vendar pa so imele toliko poguma, da niso zbežale, marveč odnesle bolnico takoj domov in jo izročile zdravniški oskrbi.

Ogromne ledne gore

Zaradi letošnje dolge zime postaja zdaj na spomlad prekomorski promet jako opasen. Ladje, ki plovejo čez Atlantik, javljajo, da plavajo po morjih ledne gore fantastičnega obsega. Mnoge paroplovne družbe so premaknile smer svojih ladij proti jugu. Moderni prekomorniki so sicer opremljeni z najnovejšimi napravami za ugotavljanje lednih gor, a kljub temu je njih vožnja več ali manj tvegana.

Vsak dan ena

»Tu je strašen dim...«
»In vendar ne sme nihče kaditi v tovarni.«

E. M. Hull:

ŠEJK

10. POGLAVJE.

Noč je bila vroča, zrak suh. V tenkem svilenem kimonu je ležala Diana na svoji postelji, v roki je držala knjigo, a brala ni. Njene misli so blodile daleč, daleč, tako da jih ni mogla osredotočiti. Trije meseci so bili že minili od tiste noči, ko je bil Saint-Hubert skoro izgubil upanje, da bi mogel rešiti šejku življenje. In za tisto nočjo so prišli dnevi tesnobe in koprnenja, dokler ni nazadnje šejkova trdna narava premagala slabosti in se mu ni jelo boljšati. Tisti zaskok je bil samo enkrat omenil. Ko se je sklonila k njemu, ji je rahlo položil prste na zapestje in njegove oči so se uprle v njene oči.

»Ali sem prišel za časa?« je zašepetal. In ko je s pobešenimi očmi pokimala, je brez besede odvrnil glavo; le nekakšna groza je stresla vso njegovo postavo. Ko se je nekoliko opomogel, je uredil tako, da je bila le malokdaj sama z njim, in gledal na to, da je dvakrat na dan jahala na izprehod, časih s Saint-Hubertom, časih s Henrijem. Pozneje je imel veliko opravka z glavarji, ki so prihajali iz drugih taborov rodu, tako da je bilo zaupne skupnosti, ki je njo tolikanj osrečevala, čedalje manj. Zdaj ni imela skoro nobene druge družbe kakor Raoula de Saint-Huberta. Sestrsko nagnjenje, ki ga ni do rodnega brata nikoli čutila, je izkazovala njemu brez pridržka in grof se je privadil te vloge. Lahka ni bila in nekateri dan se je bal skupnega izleta. A kadar je količkaj namignil, da misli spet kreniti na svoja potovanja, mu je šejk na vse načine prigovarjal, naj ostane

Razmerje med šejkom in Saint-Hubertom je bilo postalo spet tisto kot nekdaj. Nobena senca ni mogla več stopiti med njiju, odkar je bil Raoul iz lastnega nagiba žrtvoval svoje želje prijateljevi sreči.

Nazadnje je pa Raoul vendarle napovedal, da ne utegne več ostati in mora odriniti dalje proti Maroku. Ko se je tako odločil, se je jel tako jadrno odpravljati, kakor da bi mu šlo za beg.

Za Diano je pomenil ta odhod približevanje krize, ki je ni bilo moči odložiti. Položaj je postajal nemogoč. Prejšnji večer sta se bila poslovila. Ob jutranjem svitu je Raoul odjahal; Ahmed ben Hasan ga je spremil, zato je bil tabor zelo zapuščen in dnevu ni bilo konca ne kraja.

Diana je bila sama poobedovala in je zdaj čakala šejkove vrnitve. Kakšne volje neki bo? Odkar je bil Raoul napovedal svoj odhod, je bil šejk še bolj umerjen in malobeseden nego drugače. Knjiga, ki jo je imela na kolenih, ji je zdrknila na tla, pa je ni pobrala. Običajna tihota puščave je bila danes kar nenavadno moreča in molk je bil tako presunljiv, da ji je ob nenadnem rezgetu nekega žrebca pri hlevih divje poskočilo srce. Njeni živci so bili napeti, kakor da bi se hoteli raztrgati. V svoji razburjenosti ni nikjer našla miru in njene misli so se zapletale v nerazrešljivo zmedo.

Topo je ugibala, kakšna bo njena usoda; bilo ji je vse eno, ničesar ji ni bilo več mar, če je on ni več maral. Potok grenkih solzá ji je mahoma udaril na oči. Nakopičeno gorje teh tednov se je izlilo, in ker je bila popolnoma sama in je ni mogel nihče slišati, je opustila vsako premagovanje. Jokala je zelo težko; od tiste prve noči, ko je ležala pred njim na tleh in ga prosila milosti, ni bila več potočila solze; niti takrat ne, ko je bila v rokah Ibrahima Omarja in se je Raoul de Saint-Hubert boril za prijateljevo življenje. A zdaj je ležala na široki postelji z rokami krčevito zakopanimi v svileno odejo in jokala, da že ni več zmogla solze; nazadnje je njen jok zamrl v tihoti in onemogla je obležala na blazinah.

Vročina je bila strašna in zrak v šotoru čedalje bolj dušeč. Diana je sedla pokoncu, si odrinila lase z vlažnega čela in jela poslušati črička, ki je nekje v bližini z neznosno vztrajnostjo gonil svojo rezko pesem. Perzijski pes v sosednjem prostoru je že nekaj časa cvilil in je zdaj prilezel izpod zavese. Položil ji je resastvo glavo na kolena in žalostno zaječal. Diana je pritisnila obraz na njegovo sršečo dlako. Celo ta pes ji je bil tolažba v njeni samoti; oba sta pričakovala gospoda. Nato je porinila psa od sebe in stopila z njim v sosednji prostor. Belo oblečena postava je vstala pred njo.

»Vi, Gaston?« je nehote vprašala, čeprav je vedela, da je vselej spal pred vhodom šotora, kadar šejka ni bilo doma. Gaston je stal zraven nje in molčal. Zvesti sluga ji je bil od nekdaj drag in njegova spoštljivost, ki se ni nikoli izpremenila, ji je šla do živega. Njegovo vedenje je kazalo, da jo ima za takšno, kakršna je v dnu svojega srca želela biti.

»Gospod se je zakasnil,« je rekla, oprezaje v temo.

»Kmalu se vrne,« je prepričano odvrnil Gaston. »Pes je nemiren, kakor vselej, kadar se gospod bliža domu.«

Zamišljeno se je ozrla na psa, ki je ležal ob Gastonovem znožju; nato se je vrnila v šotor, pobrala knjigo in se jela siliti, da bi brala. Njena ušesa so neprestano stregla na vsak šum v kolici šotora.

Nazadnje je vendar že prišel. Majhno krdelo jezdecev je pritopotalo v tabor, ki se je zdajci napolnil z glasovi in žvenketanjem konjske oprave. Šejk je stopil v šotor. Dianino srce je razbijalo; mislila je, da jo bo zadušilo. Šejk je nekaj govoril z Gastonom, nato je sluga odšel.

Kulturni pregled

Zagrebško pismo

Koncerti in gledališče.

Zagreb, 10. marca.

Skoraj ves teden je stal v znamenju gostovanj. Predvsem nas je posetil odlični **Pevski zbor UJU iz Ljubljane**. O kvaliteti tega zbora ne bom ponovno pisal, ker sem svojo sodbo obširno podal v svoji kritiki v »Jutarnjem listu«. Vendar moram v tedenskem poročilu posebej omeniti vsaj altistke tega zbora, ki so nam z lepoto, polnostjo in plemenitim zvokom svojih glasov vzbudile občudovanje. Zbor se lahko po vsej pravici ponaša s svojimi edinstveno lepimi alti. — Dela slovenskih skladateljev smo v Zagrebu poslušali z velikim zanimanjem. Na tem koncertu izvajane skladbe bi razdelili v tri skupine: V prvo spadajo one, ki govore z muzikalnim jezikom včerajšnjosti; v drugo one, ki govore z današnjim jezikom in v tretjo skupino te, ki se izražajo v muzikalnem jeziku bližnje prihodnjosti. Primerjava med temi tremi skupinami je brez dvoma zanimiva: navzlic tolikim nasprotjem jih označujejo nekatere skupne lastnosti: iskren način izražanja muzikalnih misli, naslonitev na narodni korit, napredna tehnika vokalnega stavka in neposredno učinkovanje ritma in dinamike. Zato je bil »Pevski zbor učiteljstva UJU« pri nas sprejet burno, presrčno in iskreno.

Drugi gost nam je bil prišel celo s Cetinja: pevsko društvo »Njegoš«, ki je nastopilo pod društvenim praporom in v slikovitih narodnih nošah. Zbor šteje kakih 70 članov (moški zbor je znatno večji od ženskega), dirigira pa ga M. Jukačinski. »Njegoš« nas je v celoti iznenadil: mogli smo ugotoviti, da gre za prav inteligentni zbor, ki ga muziciranje tudi notranje veseli in ki poje ves program na pamet. Najmanj nas je zadovoljil dirigent, ki ima čudno navado, da trga frazo, izmenjuje ritmične elemente in v dinamičnem pogledu kajkrat sega preko meja dobrega okusa. Vendar moramo priznati tudi dirigentu, da je prav intenzivno delal z zborom in dosegel ž njim precejšen uspeh. Vsekako pa je bil nastop »Njegoša« sprejet v Zagrebu kar najbolj navdušeno. Na odru so se vrstili številni pozdravi in lovorjevi venci.

Zagrebški skladatelj Franjo Lučić je praznoval pet in dvajset let svojega umetniškega delovanja in je ob tej priliki priredil večer svojih skladb. Franjo Lučić spada v vrsto naših zelo sposobnih glasbenikov, ki jim prirojena skromnost ne da, da bi se rinili s komolcem v ospredje in ki se zaradi svoje jeklene poštenosti ne podajajo v spletkarije. Zato je Lučić delal v tišini, daleč od vsakdanjega hrupa in ustvarjal resna, muzikalno zanimiva dela. Na programu omenjenega večera so bile simfonije, balade, kantate ter nekoliko večjih in manjših zborov.

V gledališču ni bilo posebnih novosti; Oton Masak nadaljuje svoja gostovanja; Marta Griff-Pospišilova je po daljšem presledku zopet nastopila; tudi Robert Primožić je gostoval; Daniel Jurašić je v »Plesu z maskami« proslavil pet in dvajsetletnico svojega odrskega dela.

Žiga Hirschler.

Finžgarjeva »Veriga« v mariborskem gledališču

Mariborsko gledališče je dostojno proslavilo jubilej pisatelja F. S. Finžgarja, ko je slavnostno uprizorilo »Verigo«, priljubljeno ljudsko zgodbo, ki prikazuje v vernem ogledalu vso strastvenost razgibane narodne duše.

V kleni besedi je tolmačil pisatelj prof. dr. Ivan Dornik zamisel in pomen slavljenčevega književnega dela, ki je močno odjeknilo v našem kulturnem razvoju.

Vsa predstava je pričala o plemenitem hotenju, dati slavnosti pomen in tehtnost. V lepi in vseskozi izglajeni obliki je prikazal gosp. Rasberger deda Primoža, proročanskega izpovednika ljubezni in prizanesljivosti. Zelo pogoden lik je globoko učinkoval v svoji skromnosti in tihi veličini, ki vse razume in vse odpušča. Za uloge zastavnih naših Gorenjcev, toliko svojevrstnih in prvotnih v vsem svojem izrazu, je težko najti predstavnike. Zato moramo Marka g. Groma in Mejača g. P. Koviča ceniti po močni izraževalni sili notranjih afektov in stopnjevanih občutkov. Mina ge. Dragutinovičeva je bila objektivizirana žena in mati brez siceršnje narodne vkoreninjenosti. Gdč. Starčeva je pokazala v veliki bridkosti prepričevalno Micko, gdč. Kralieva pa vso od sreče vriskajočo in pritrjevalno Alenо, ki si je izvojevala posebno priznanje. Zanimiva prikazen podeželskega Mefista Drnolca je bil g. F. Tovorniku je bila po maski in gesti prav dobro pogodena. Liza ge. Zakrajškova, Janez g. Nakrsta, Tomažin g. Furijana, Boltežar g. Gorinška ter birič g. Blaža so bili podani v dobri realistiki kmetske prvobitnosti in šegavosti.

Močnemu tekstu je treba več enote, izklesano klene izgovarjave ter silnejšega narodnostnega, folklorno utemeljenega izraza.

Režija g. J. Koviča je postavila v prvem dejanju lepo gorenjsko izbo v katero je presadilo tudi 2. dejanje, dvorišče v tretjem dejanju pa je bilo nevšečna zmes raznih sestavin. Potrudila pa se je pokazati enoten duhovni obraz te ljudske zgodbe, kar se ji je posrečilo.

Predstava je našla pri redkih naših kulturnih ljudeh toplega priznanja. **A—c.**

»Časopis za zgodovino in narodopisje.« Pravkar je izšla ½ številka 26 letnika »Časopisa za zgodovino in narodopisje«, ki ga izdaja Zgodovinsko društvo v Mariboru. Pri novem letniku nas ugodno preseneča posrečena kombinirana in grafično izvedena naslovna stran ovitka. Vsebinsko je številka prav zanimiva. Dr. Fran Ilešič je prispeval kulturno-zgodovinsko primerjalno razpravo »Anton Martin Slomšek v pokretu proti pijančevanju«; pri tem predmetu je učeni raziskovalec za čudo zasledil jugoslovensko,poljske stike v Slomškovi dobi. — Najzanimivejša razprava v tem zvezku ČZN je studija Fr. Baša »K zgodovini narodnega življenja na Spodnjem Štajerskem«. Pisec nam podrobno opisuje nacionalni razvoj štajerskih Slovencev v letih 1865 — 1878 in sicer v luči zanimive, politično-zgodovinsko še nerazisk ne akcije za Slomškov spomenik v Mariboru. — Dr. Fran Vatovec je zastopan z razpravo »Pravosodstvo na šentpavelskih posestvih v Marki onstran dravskega gozda«. Egon Baumgartner je prispeval razpravo: »Doslej neznani priznaki na dunajskih in graških pfenigih domačih najdb«. Med Izvestji so izšli naslednji članki: Nekoliko uradnih spisov s slovenskimi jezikovnimi drobtinami iz 18. stoletja (dr. M. Dolenc); Iz vuzeniške zgodovine (J. Mravljak); Arheološka izkopavanja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. leta 1930 (Fr. Baš); Pismo Simona Gregorčiča dr. Lavoslavu Gregorecu (Janko Glaser); Izviren Drabosnjakov rokopis (Fr. Kotnik). V rubriki »Slovstvo« so ocene raznih zgodovinskih in narodopisnih edicij iz peresa Fr. Baša, Fr. Vatovca, M. Grošlja, B. Šarie, Lj. Pivka, I. Šedivega in dr. Vl. Travnerja. Številko zaključuje društveni glasnik, priložen pa ji je 2. zvezek novega Arhiva za zgodovino in narodopisje (Slomškova korespondenca). Posebna priloga kaže fotografske posnetke lanskih izkopin pri Sv. Lenartu. Časopis odlikuje tudi okusna oprema, tako da je po vnanjosti in po vsebini samo v čast svojim izdajateljem — zgodovinarjem v našem obmejnem Mariboru.

Premijera opere »Koštane« v Zagrebu. Krstna premijera Konjovićeve nove opere »Koštana« bo zadnje dni marca v zagrebškem gledališču. Kakor znano, je opera prirejena po drami Bore Stankovića. Med solisti, ki nastopijo v tej novi domači operi, so tudi naši slovenski rojaki gdč. Marica Lubejeva in gg. Josip Križaj in B. Vičar.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20

Torek, 17.: Gostovanje v Celju (Glavni dobitek).
Sreda, 18.: Dom osamljenih žena. B.
Četrtek, 19.: Trije vaški svetniki. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 17.: Luiza. A.
Sreda, 18.: Zaprto.
Četrtek, 19.: Dijak prosjak. Operета. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20

Torek, 17.: Veriga. B. Kuponi.
Sreda, 18.: Zaprto.
Četrtek, 19.: Odgodena noč. Zadnjič.

Radio

Izvleček iz programov

Torek, 17. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče (slovenska in plesna glasba). — 12.45:: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio - orkestra. — 19: Iz življenja predpotopnih živali. — 19.30: Nemščina. — 20: Večer glasbe Rista Savina. — 21: Slovenska glasba (radio - orkester). — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Opera »Carmen« na ploščah. — 20: Večer narodnih pesmi. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert radio-orkestra. — **ZAGREB** 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Violinski koncert. — 22.10: Plošče. — **PRAGA** 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert na citre. — 19.50: Arije. — 20.30: Plošče. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.20: Koncert lahke glasbe. — **BRNO** 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.50: Violinski koncert z orkestrom. — 21: Koncert godbe na pihala. — 22.20: Prenos koncerta iz Prage. — **VARŠAVA** 17.45: Prenos simfoničnega koncerta iz filharmonije. — 19.15: Prenos koncerta iz Berlina. — Godba za ples. — **DUNAJ** 11: Plošče. — 12: Opoldanski koncert orkestra. — 15.20: Plošče. — 16.20: Koncert komorne glasbe. — 20: Opera »Cecilija«. — 22.30: Lahka večerna glasba. — **BERLIN** 19.15: Orkestralen koncert: uverture. — 20.35: Sluhoigra. — **KÖNIGSBERG** 16.15: Popoldanski koncert. — 19: Balade in pesmi. — 19.30: Koncert lahke in plesne glasbe. — 20.30: Prenos programa iz Berlina. — **MÜHLACKER** 16.30: Orkestralen koncert. — 19.45: Koncert filharmoničnega orkestra: baletna glasba. — 20.45: Sluhoigra. — 22.30: Koncert lahke glasbe. — 0.30: Nočni koncert. — **BUDIMPEŠTA** 9.15: Pevski koncert. — 17.30: Popoldanski koncert orkestra. — 19.30: Opera »Faust« na ploščah. — Koncert vojaške godbe. — **RIM** 17: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Prenos opere iz gledališča.

Iz službenih objav

Banska uprava razpisuje za 20. t. m. ob 11. drugo javno pismeno ofertalno licitacijo za *dobavo cevovoda* za vodovod na Koroški Beli.

Režijski odbor za zgradbo zdravstvenega doma v Murski Soboti razpisuje za 26. t. m. ob 11. pri sanitetno tehničnem oddelku higijenskega zavoda v Ljubljani prvo javno pismeno ofertalno licitacijo za *prevzem v akord zidarskih in tesarskih del* zajedno z dobavo potrebnega materijala pri zgradbi zdravstvenega doma v Murski Soboti.

Banska uprava razpisuje za 30. t. m. ob 11. drugo javno pismeno ofertalno licitacijo *za prevzem gradbenih del* za uradno poslopje in štiri dvodružinske uradniške stanovanjske hiše carinarnice na Rakeku.

***V konkurzni stvari* trgovine s paramenti in cerkvenimi izdelki *J. Neškudla v Ljubljani* je določen za ugotovitev naknadno prijavljenih terjatev nov ugotovitveni narok na 28. t. m. ob 10. v sobi 140 deželnega sodišča.**

Občina Marenberg, srez Dravograd, odda delo *za napravo varijante nove podpore* pod dravskim mostom Vuhred-Marenberg. Oferte je predložiti do 20. t. m. županstvu trške občine Marenberg.

Krajevni šolski odbor pri Veliki Nedelji, srez Ptuj, odda *zidarska dela* pri popravilu starega šolskega poslopja. Ponudbe za 24. t. m.

***Združeni čevljarski mojstri Maribora in okolice d. z o. z.* poziva upnike, naj ji prijavijo terjatve do 1. majnika.**

***Dolenjelendavska hranilnica d. d. v Dolnji Lendavi* bo imela 24. t. m. ob 14 v svoji posvetovalnici 58. letno redno glavno skupščino.**

Banska uprava razpisuje za bolnico za duševne bolezni v Novem Celju *dobavo najrazličnejšega blaga*, kakor gradla za žimnice, kontenine za rjuhe in prevleke ter spodnje perilo, blaga za brisače, za kuhinjske brisače, gradla za strežniške plašče, kocev iz čiste volne, moških oblek, žime za žimnice, trpežnih moških čevljev in brezpetnikov. Licitacija bo 26. t. m. v ekonomatu banske uprave.

Zahvala

Ob prebridki izgubi naše ljubljene matere ozir. stare mamice, gospe

Neže Žniderič

se najprisrčnejše zahvaljujemo za mnoga izražena sožalja ter za poklonjene vence. Zahvaljujemo se vsem, ki so pokojnico spremili k zadnjemu počitku. Osobito pa se zahvaljujemo preč. stolnemu župniku, monsignorju Umeku, za tople poslovilne besede ob grobu.

ŽALUJOČI OSTALI.

✝

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 16. t. m. po kratki, mukapolni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, preminul naš iskreno ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Trost Karel

nadučitelj v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 18. marca 1931 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Prekmurska ulica 4 (mestne hiše za topničarsko vojašnico) na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 16. marca 1931. 4249

LINA, soproga; FRANC, brat; TINCA, sestra; LEO, KAREL, MILENA, JANEZ, otroci, in ostali sorodniki.

✝

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo v žalosti vsem prijateljem, da je naša ljuba, dobra sestra, svakinja in teta

Toni Pajničeva

v ponedeljek, dne 16. marca zjutraj po mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v Bogu preminula.

Pogreb blage ranjke bo v sredo, dne 18. marca 1931 ob ½ 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 23. t. m. v frančiškanski cerkvi ob 7. uri zjutraj. 4248

V Ljubljani, dne 16. marca 1931.

PAJNIČ EDVARD in EMA, brat in svakinja;
MARKO in ALENKA, nečak in nečakinja.

✝

Potrti neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nadvse ljubljeni mož, atek, stari atek, stric, brat in tast, gospod

Jože Marn

mestni oskrbnik v Celju in železniški vratar v pok.

dne 15. marca ob pol 9. uri zvečer, previden s tolažili za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo iz javne bolnice v Celju na mestno pokopališče v torek, dne 17. marca t. l. ob 5. uri popoldne.

Maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 18. marca ob pol 7. uri v cerkvi sv. Danijela v Celju.

Prosi se za tiho sožalje.

Celje, dne 16. marca 1931.

Ana, soproga; Janko, Anica, Zlata, Marica, Malči, otroci; Minka rojena Kapel, sinaha; Rudolf Jurič, Pero Čubaković, zeta; Stanko, Sonja, Nande in Jožica, vnuki, in ostali sorodniki.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom težke izgube naše nadvse ljubljene mamice, babice, sestre, tašče, svakinje, sestrične in tete, gospe

Ivane Marinko

črkostavčeve vdove

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. primariju dr. Breciju, g. dr. Pavlu Krajcu, čč. sestram usmiljenkam, g. ravnatelju Deteli, uradništvu Prometnega zavoda za premog, zastopstvu banske uprave in Gospodarske zveze, darovalcem krasnega cvetja in vencev, čč. duhovščini ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. 4255

V Ljubljani, dne 17. marca 1931.

Žalujoči ostali.

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Gospodična
ki igra violino, se išče za damsko salonsko kapelo. Ponudbe prosim na Slavko Raškaj, kapelnik, hotel Njujork, Niš, Srbija. 10612-1

Trg. učenko
pridno in pošteno z zadostno šolsko izobrazbo sprejme večja trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki v večjem kraju na deželi. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 10611-1

Pekarski vajenec
se sprejme takoj v mestno pekarno Laško. 10610-1

Čevljar. mojstra
izkušenega, z daljšo prakso v inozemskih tovarnah išče tovarna čevljev za izdelavo Mc May in pregibne obutve. Ponudbe na Publicitas Zagreb, Ilica 9 pod »br. 26110«. 10602-1

Vajenca
za soboslikarsko in pleskarsko obrt, z vso oskrbo v hiši sprejme Kovačič Ivan, slikar in pleskar v Metliki. 10410-1

Opekar. poslovodja
(mojster, ne upravitelj) samostojen, dobi službo v veliki opekarni, v večjem mestu Jugoslavije. Stanovanje dveh sob v opekarni, z elektr. razsvetljavo in kurjavo. V poštev pride samo prvovrsten strokovnjak, po možnosti z jamščino. Prednost jugosl. državljan. Brezpogojno se zahteva znanje srbohrvatskega ali slov. jezika. — Lastnoročno pisane oferte z navedbo plače in prejšnjega življenja ter poslovanja poslati na naslov: Interreklam, Zagreb, Masarykova 28, pod »Ciglarski poslovodja P-2148«. 10623-1

Sobarico
vešče nemščine, dobre šivilje, z letnimi spričevali, sprejmem proti mesečni plači 400 Din. Slika zaželjena. Starost 20—30 let. Nastop takoj. Marija Zwilling, graščankinja v Zdenčini pri Zagrebu. 10842-1

Boljše, pridno dekle
ki zna kuhati in druga hišna dela, ter ki dobro govori nemški, išče boljša družina proti mesečni plači 550 Din. — S. Walder, Zagreb, Gajdekova ulica 8 10824-1

Učenca
krepkega in zdravega, s primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj Ivan Ban, trg., Brežice. — Hrana in stanovanje v hiši. 10820-1

Pianista
zmožnega korepeticije in koncert. nastopa, iščem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10852-1

Služkinja
samostojna kuharica — ki govori nemško ali italijansko, dobi stalno službo Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10855-1

Sobarico
ki zna šivati in ki govori nemško ali italijansko — sprejmem v boljše hišo Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10856-1

Veziljo
za različna ročna dela sprejmem na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 10857-1

Sodarski pomočnik
uren, vojaščine prost, za vsako v stroko spadajoče delo poraben, dobi takoj službo. Gumzej, sodarstvo, Celje-Breg. 10891-1

Tvornica pletenin
išče popolnoma samostojnega mojstra, vešča vseh poslov te stroke. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Perfektan«. 10822-1

Prodajalko
z 10—15.000 Din, samostojno moč, sprejmem v mešano trgovino. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 10831-1

Pek. pomočnika
mladega, ki bi raznašal tudi kruh, sprejme pekarija Tičar, Mengeš. 10832-1

Fotograf. pomočnico
mlajšo, sposobno v retuširanju, pozitivu in negativu, sprejmem takoj ali v teku 15 dni. — Ponudbe s fotografijo in navedbo nastopa na naslov: Atelier »Laforest«, Kotor, Dalmacija. 10876-1

Pridno šiviljo
in učenca sprejme krznar. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10882-1

Služkinjo
ki razume nekaj kuhe — sprejmem k otroku in za druga hišna dela. Zglasiti se je v pekarni na Dunajski cesti 5. 10883-1

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo
dobe v manufakturi verzirani potniki za obisk privatnih strank v Ljubljani, okolici in vsej Dravski banovini. Nastop takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Fiksum« 8066-8

Potnik
avto vozač, z lastnim avtomobilom, ki ima že zastopstva, bi proti visoki proviziji prevzel tudi zastopstvo dobre vpeljane manufakturne veletrgovine. Uspeh siguren. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kranj«. 10821-5

Potnika
dobro vpeljanega po vsej Jugoslaviji (razen Slovenije), z dobrimi referencami, zmožnega položiti primerno kavcijo, sprejmemo za prodajo čevljarskih izdelkov. Ponudbe na Čevljarsko gospodarsko zadrugo, Žiri. 10843-5

Zaslužek

Na kaj čakate?
Ali še sedaj nimate zaposlenja? Drugi celo v nedeljah lepo zaslužijo s pomočjo našega novega hišnega obrta Pouk brezplačen. Ali vam je težko napisati pismo? Obširna navodila pošljemo radi, ako priložite znamke za odgovor. Zadruga jugoslavenskih pletača, Osijek. 136

Zastopnike
agilne in verzirane išče tovarna sukna, odej in pletenin. Pojasnila v Društvu trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani. 10870-3

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana. Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) Prva oblast. koncesijonirana. — Prospekt zastonj. Pišite ponji 251

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12. — Zahtevajte informacije. 9433-4

Službe išče

Zobotehniški praktikant
išče mesta v Ljubljani. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Praktikant 1878«. 10467-2

Pletilja
za nogavice, telovnike itd. z večletno prakso, išče mesta s hrano in stanovanjem v hiši. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10673-2

Mesarski pomočnik
vešč vseh poslov v stroki, z dobrimi spričevali, išče mesto za takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10716-2

Mladenič
25 let star, vojaščine prost išče mesto sluge ali kaj sličnega. Ponudbe prosi na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Sluga«. 10829-2

Mlekar
izvežban v vseh mlekarskih panogah pri parnih strojih. Računstvo in knjigovodstvo, z večletno prakso, z dobrimi spričevali, želi spremeniti službo takoj ali po dogovoru. Eventualno vzamem tudi mlekarno v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Mlekar«. 10783-2

Vrtnar
pošten, marljiv, vešč vseh v to stroko spadajočih del želi premeniti službo s 1. majem, najraje na kaki graščini ali tudi v večji trgovski ali privatni vrtnariji. Cenj. dopise poslati na ogl. oddelek »Jutra« pod »Vesten vrtnar«. 10608-2

Prodajalka
poštena in pridna, s prav dobrimi spričevali želi nameščenja v kaki večji trgovini ali kako drugo primerno zaposlitev. Prve mesece gre tudi za minimalno plačo. Je dobro izvežbana v vsej stroki. Nastopi lahko takaj Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 10620-2

Samostojna kuharica
išče mesto. Gregorčičeva ulica 18, I. nadstr. Maribor 10593-2

Motorna vozila

Avto hladilnike in blatnike
vseh vrst popravlja in renovira strokovnjaško kleparska delavnica Gustav Puc, Ljubljana, Tržaška cesta 9. Izven Ljubljane poslati po železnici 10.375-10

Prodam

Puhasto perje
čisto, belo, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg čisto, belo, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 262

Razprodajamo izvrstna
bela vina po Din 3.50 in Din 4
za liter na debelo, vsled opustitve veletrgovine, dokler traja zaloga »Vinea« veletrg. z vinom, Rudnik pri Ljubljani. 9432-6

Zapravljivček
dobro ohranjen, s 3 sedeži, po ugodni ceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10851-6

Otroški voziček
(Korbwagen) prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10848-6

Drva za vino!
Prodajam najboljša vina iz ormožkega in ljutomerskega okraja, ter vzamem v zameno in protiračun suha in zdrava cepljena bukova drva, naložena franko vagon. Ponudbe na naslov: Stanko Krajnc, trgovina s hmeljem in poljskimi pridelki, vinska agentura — Žalec. 10766-6

150 vrtnic
visokodebelnih, z imeni, trikrat cepljene in enake velikosti proda Jos. Jerše, šol. upravitelj, Naklo. 10841-6

Omare, miza
porcelan in pisalna miza naprodaj v Ljubljani, Vegova ulica 8/I, levo. Pogledati med 9. in 12. uro. 10866-6

Pozor, stavbeniki
Prodam več komadov železniških šin (traverz). Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10839-6

Ekshaustor
za vroče pline 300° C, ca 60 m³ na minuto, 30—60 mm vodnega pritiska. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nujno« 10847-6

Kupim

Prešo za pločevino
majhno, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Preša«. 10885-7

Kapital

200.000 Din imam
pa nimam ideje, kako bi ta denar rentabilno uporabljal. Kdor ima topogleden, res idealen in praktičen predlog, naj se oglasi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plačilo«. 10888-16

Posest

Gostilno - mesarijo
v trgu blizu rudnika, za 100.000 Din proda Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30. 10845-20

Pekarijo
s 5 orali posestva, v trgu edino, za 120.000 Din proda Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica štev. 30 10846-20

Hiša z gostilno in mesarijo
pripravna tudi za vsako drugo podjetje, v ugodni legi mesta na Gorenjskem takoj poceni naprodaj pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dober promet«. 9764-20

Hiša
na periferiji mesta, v neposredni bližini gozda naprodaj. V hiši vodovod, elektrika in telefon. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10825-20

Parcelo
z manjšo vilo, na Dunajski cesti prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Dunajska«. 10874-20

Vilo-Pension
4 sobe s 5 posteljami, kuhinjo in shrambo, v Omišlju na morju oddam v najem za 4000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Omišalj«. 1088-20

Žago
samo stroj z vsemi pripadajočimi deli, na parni pogon, za rezanje desk, kupim takoj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 10889-20

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana Wolfova ulica 3. 99

Pohištvo

Jesenovo spalnico
politirano, s trodelno omaro poceni proda Vipotnik Vinko, mizarstvo, Zagorje ob Savi. 10859-12

Razno pohištvo
kompletno jedilnico, 2 veliki omari, mize, stole in drugo, rabljeno, po zelo nizki ceni takoj proda Oto Stark, Ljubljana, Gorupova ulica 16. 10834-12

Razno

Brivnico
na prometnem kraju, brez konkurence, prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10828-19

Delikates. trgovino
s prodajo vseh alkoholnih pijač, radi bolehnosti prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 10889-19

Mlekarno
dobro idočo oddam zaradi odhoda iz Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubljana 10.000«. 10879-19

V najem

Enodružinsko hišo
pod Šmarno goro oddam s 1. aprilom v najem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10860-17

Pridelki

Oves
hribski, težki, semenski, dobite po najnižji ceni pri tvrdki P. Šetina, Radeče. 10414-33

Semenski oves
(češki) in vsa druga poljska in vrtna semena nudi Sever & Komp., Ljubljana Gosposvetska cesta št. 5. 9556-38

Les.

Ia suhe deske
za mizarje ima v zalogi Fran Šustar, parna žaga v Ljubljani 9597-15

Stanovanja

Stanovanje
2 veliki sobi, velika kuhinja z balkonom na mirnem solnčnem kraju, na deželi, oddam takoj boljši rodbini. Priporočljivo upokojencem. 3 minute od postaje Ponikva ob južni žel., vila »Mirni dom«. 10809-21

Stanovanje
sobe, kabineta, pritiklin in uporabo kuhinje, z elektr. razsvetljavo oddam s 1. aprilom. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 10872-21

Lepo stanovanje
2 sob in pritiklin, v vili oddam s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10878-21

Sobe

Sobo
s posebnim vhodom in s hrano ali brez nje oddam s 15. marcem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 10053-23

Opremljeno sobo
mesečno, s posebnim vhodom oddam z aprilom dvema osebama na Resljevi c. št. 30. 10858-23

Opremljeno sobo
v bližini pošte oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10854-23

Sobico
oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 10861-23

Sobo
lepo opremljeno, s strogo separir. vhodom iz stopnjic, v visokem pritličju (ne v vili) iščem za takoj v bližini centra. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stalen«. 10268-23

Sobo
lepo opremljeno, z elektriko in posebnim vhodom, blizu Tabora oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10793-23

Sobo
opremljeno ali prazno, po možnosti pri hrv. družini v centru mesta iščem za dve osebi. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dve osebi«. 10837-23

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo, parketom, v mirnem delu mesta, event. s hrano oddam s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10873-23

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo, tik gorenjskega kolodvora oddam s 1. aprilom t. l. solidnemu gospodu. Poizve se v Polakovi ulici št. 11, pritličje. 10468-23

Lepo, solnčno sobo
iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Inženjer«. 10833-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom, v centru mesta takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10868-23

Sobo
s hrano, iščem za 1 ali 2 dijakinji. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dijakinja«. 10869-23

Sostanovalca
s hrano ali brez sprejmem s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10054-23

Sobo
s parketom, elektrike in posebnim vhodom oddam gospodični na Karlovški cesti 20, desno. 10864-23

Separirano sobo
takoj oddam 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10867-23

Lepo sobo
najraje s hrano, sredi mesta takoj oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10880-23

Kabinet s hrano
oddam s 1. aprilom boljšemu, solidnemu gospodu. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10875

Sobico
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo oddam blizu Tabora. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10880-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10884-23

Sobo
s posebnim vhodom oddam takoj pri cerkvi sv. Jožefa. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 10886-23

Lepo sobo
sredi mesta takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10887-23

Dopisi

Hrvatsko družbo
išče uradnik, v svrho konverzacije v hrvaščini. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Solidna družba«. 10838-24

Sigurna kupčija 36
Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 10844-24

Dopisovati želi
46 let star, ločen obrtnik in posestnik v prijaznem kraju, s 40—50 let staro ločenko ali vdovo, z gotovino, v svrho ureditve skupnega doma. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »70.000«. 10840-24

Inteligent
star 30 let, želi spoznati mlado in simpatično samostojno damo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Disponent 5000«. 10865-24

Glasbila

Kontrabas
zelo dobro ohranjen ugodno proda Marija Grošelj, Ljubljana VII, Černetova ulica 14. 10791-26

3/4 violino
z lepim glasom skoraj novo takoj prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10738-26

Nov pianino
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10697-26

Ženitve

28letni gospod
z 250.000 Din gotovine, želi znanja z gospodično do 25 let, trg. naobraženo z enakim premoženjem. V slučaju simpatije ženitev ni izključena. Ponudbe poslati s sliko na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Znanje«. 10732-25

2 gospodični
stari 22 let, trg. naobraženi, iščeta sebi primerne dobre može. Obrtniki imajo prednost. — Dopise po možnosti s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Varani 2«. 10877-25

Vesten žagar
35 let star, želi poročiti elegantno gospodično z nekaj premoženja in čiste preteklosti. Prednost imajo šivilje. Ponudbe s slike in polnim naslovom na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Lepše v bodoče«. 10694-25

Vdova-gostilničarka
želi poročiti vpokojenca z nekaj gotovine. Dopise s polnim naslovom na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Bodoča sreča«. 10695-25

Živali

Rujav lovski pes
se je zatekel. Zajec, Vevče št. 19. 10836-28

Kanarčke
prvovrstne harcarje prodaja H. Subić, Dalmatinova ulica 10/II, desno. 10871-27

Dva para konj
srednje težkih, s kompletno opremo in tremi vozovi vse v dobrem stanju prodam za 18.000 Din. Kupcu se nudi stalna vožnja lesa. Na tretjino vsote se proti jamstvu počaka. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pol zastonj«. 10835-6

Izgubljeno

Ročno torbico
v kateri je bila zlata ura, legitimacija železniška in denar, sem včeraj, dne 13. marca v operi pri garderobi izgubila. Poštenega najditelja prosim, da odda torbico na policiji ali pa v trgovini Gorec v palači Kreditne banke proti nagradi. 10687-28

Stroji

Stroj za šivanje slamnikov
bi kupil. Kajon, Sarajevo. Prest Petra 24. 10741-29

Jaquard stroj
motor, 10/120 »Walter«, skoraj nov i ročen stroj 10/70 ugodno prodamo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10663-29

Dražbe

Licitacija konjskega gnoja
V pisarni 16. artiljerijskega polka bo ustna licitacija konjskega gnoja dne 23. marca ob 11. dopoldne. Izklicna cena je po 65 para od konj. obroka, a za čas od 1. aprila do 1. avgusta, ali pa kakor kdo želi i do 31. oktobra t. l. 3000 Din kavcije je vložiti na dan 23. t. m. 10849-32

Filatelija

Trafikanti
ki prevzamejo lepo urejene znamke za filateliste v komisijsko prodajo, naj pošljejo ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »20 % provizija«. 10819-39

Obrt

Če nujno rabiš sliko
za legitimacijo, jo dobiš v 10 minutah pri Joško Smuca industr. in umet. fotografu v Ljubljani, Wolfova ul. 12

Modroce
vrhne, la afrik. močno blago po 240 Din, složljive postelje, posteljne odeje žimo in blago za preobleko pohištva najceneje nudi Rudolf Sever, Marijin trg 2. 130-30

Uniforme
Dežne plašče, vse potrebščine v zalogi Simon Klimanek, Šelenburgova ul. 6 106

Foto Holynski
ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami Ljubljana, Dunajska c. 1 Podružnica v Mostah. 3639-30

Valet Expres
Ljubljana, Stari trg št. 19 najhitreje zlika moško ali damsko obleko za 18 Din. Obleke se kemično čistijo, pošijejo in obrnejo. Obračanje 300 Din. Stranke na likanje lahko počakajo v posebni čakalnici. Po obleko se pošlje na dom. Zunanja naročila z obratno pošto. Likanje in čiščenje klobukov. 10782-30

Razno

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Boboričeva št. 5

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja složljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osebe stane samo Din 390.—. Razpošiljam po poštnenom povzetju.

Lesena patent postelja, složljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

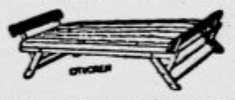

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.—, druga vrst kg po D 38.—, čisto belo gosje kg po D 130.—, in čisti puh kg po D 250.—. Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom staneju samo Din 750.—.
L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82.

Pošljite mi tudi Vi
svoj naslov da Vam povem Vaše lastnosti iz pisave. Za pojasnilo priložite 2 Din znamko. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Grafolog«. 9690-24

Mlajšega
drogerijskega pomočnika
marljivega, poštenega sprejmemo za detajl in defekturo. Obširne ponudbe z navedbo plače in referencami na Medicinalno drogerijo Cisař i drug, Banjaluka. 4250

za Ia trd. premog, suha drva ali koks kličite tel 2056 oz. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

Borza dela v Beogradu
potrebuje nujno
monterja za stavne stroje v tiskarni,
modistinjo za izdelavo modelov za klobuke,
knjigotržniškega pomočnika z znanjem francoščine in nemščine,
strokovnjaka za mednarodno železniško tarifo z znanjem francoščine in nemščine,
otroško odgojiteljico z znanjem nemščine ali francoščine,
ravnateljico tovarne za izdelavo finih otroških plaščev in džemperjev,
otroško odgojiteljico z znanjem nemščine in poljščine,
otroško odgojiteljico z znanjem angleščine in francoščine,
dva monterja za nove zgradbe,
poslovodjo za izdelavo asfaltnega tlaka,
specialista - tehnika za električne peči za taljenje, žarenje in kaljenje,
godbenika za radio-orkester,
strugarja v železniški delavnici.
Plača primerna sposobnostim in pripravnosti. — Ponudbe poslati na naslov:
Javna berza rada u Beogradu, Miloša Pocerca br. 2. 4253

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.
SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB CELOVSKA 81 OSIJEK 4247

Ravnokar je došla
velika pomladanska pošiljatev najlepših moderniih čevljev za gospode, dame in otroke. — Predno kaj kupite, oglejte si zalogo 4217
v trgovini Žibert, Ljubljana, Prešernova ul

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

20.

Joj, otroci, da ste to videli! Kar konec naju je hotelo biti od smeha! Tisti dve miški, ki sta bili pobegnili v vežo, sta bili po naključju prav v tistem dežniku in sta zdaj, smuk! smuk! v strah in grozo uboge ženske druga za drugo skočili iz njega. Lahko si mislite, kako ga je vrgla od sebe!

OGLAS.

Zaradi slabega zdravja prodam iz proste roke svojo poljedelsko posest v vasi Ribnici, oddaljeno 2 km od mesta Kraljeva. Posest obsega 4½ hektarja polja, 1 hektar sadovnjaka, 2 hektarja deteljišča lucerne in 4½ hektarja prvovrstnih travnikov. Poleg tega hlev, moderen svinjak, vodnjak z brizgalno, bazen in pristava. Skupna površina 12 hektarjev. Imetje je prikladno za živinorejo in vrtnarijo, ker teče skozi potok in sta poleg še 2 živa studenca. Posest meji z veliko vaško pašo na glavno cesto. Za pogoje se obrnite naravnost na lastnika Nikolo A. Lopičića, trgovca, Ribnica, Kraljevo. 4230

Ali bodo pleše res izginile?

Čudijo se, da je pri nekaterih rast las zopet oživela. Nič novega, od kar je »INES« iznajden. — Kdor ga uporablja, mu koreninice poženo zopet zdrave lase.
Lonček mazila »INES« 38 Din. Naroča se pri »INES«, Ljubljana, Merosodna ulica 1/12. 2147

BARVAR
ali barvarski mojster, samostojen in perfekten v barvanju po vzorcih na volno, bombaž, svilo, v koslih in konopcih, verziran v vseh metodah bardobi takoj stalno službo. — Hermina Weiss, barvarna, Novi Sad, Miletićeva ulica 51. 4208

Ko Zlatica že v šolo je hodila,
sevé najboljša je učenka bila —
oblečena je snažno in dostojno
in vedno — glejte — se smehlja spokojno.

Nekoč jo sam gospod učitelj vpraša,
kako da s snažo šolo vso premaga.
Odvrne Zlatica: »Oh enostavno —
saj milo Zlatorog je kot pripravno.«

Oj Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.